

Festiwal Góry Literatury

4–14 lipca 2024

Przed nami jubileuszowa 10. edycja największego literacko-społecznego wydarzenia w Polsce. Witamy w świecie Gór Literatury. Zapraszamy do krainy „pomiędzy”.

Programując tegoroczny festiwal, myśląc o czasach, w których się odbywa, zastanawiając się nad napięciami ideowymi, społecznymi czy politycznymi, które nam w nadmiarze towarzyszą, w poszukiwaniu inspiracji i ukojenia co jakiś czas wracaliśmy do eseju *Kraina Metaksy* Olgi Tokarczuk. Rozprawa naszej Fundatorki poświęcona jest w głównej mierze zagadnieniom sztuki, procesowi tworzenia i mechanizmom recepcji, jednak – jak u Noblistki bywa często – w trakcie lektury zaczynamy ją odbierać jako traktat o zjawiskach w swojej istocie znacznie poza sferę sztuki wykraczających.

Dekodując greckie słowo *metaksy*, które odpowiada polskiemu „pomiędzy”, Olga Tokarczuk próbuje wyznaczyć i zdefiniować możliwe przestrzenie pomiędzy bytami. Na użytek tego eseju stawia tezę, że „pomiędzy” nie może oznaczać pustki, więcej: nie może nią być, ale jest czymś, co łączy rzeczywistości przeciwieństw i potrafi – nawet jeśli pozornie główną jego rolę jest ożywianie wyimaginowanego – być bardzo realne, dotykane, konkretne.

Zaczęliśmy zatem na użytek programu tegorocznej edycji definiować sobie rzeczywistości i to, co się pomiędzy nimi znajduje, inspiruje nas, przykuwa uwagę, choć jest nieokreślone, niedefiniowalne i na pierwszy rzut oka niemożliwe do zaklasyfikowania.

W ten sposób mogliśmy poruszać się między oczywistym i nieoczywistym, stwierdzonym i niepewnym, rzeczywistym i nierealnym. To, co spotkaliśmy pomiędzy, pozwoliło nam na sformułowanie pytań, których być może bez lektury *Krainy Metaksy* byśmy nie postavili. Okazało się, że dotyczą one wszystkich tematów, które poruszamy od dawna na Festiwalu. Uwolnieni od strachu przed banalną ciekawością, nie bojąc się zagadnień fundamentalnych, mogliśmy zacząć pytać samych siebie o to, co jest dla nas dzisiaj najważniejsze, a co umyka uproszczonemu i prymitywnemu modelowi komunikacji międzyludzkiej za pośrednictwem krótkich form internetowych, do których – o zgrozo! – już się przyzwyczailiśmy.

Festiwal Góry Literatury powstał z inicjatywy Olgi Tokarczuk w 2015 roku. Jego głównym celem były i pozostają aktywizowanie kulturalne i obywatelskie mieszkańców Ziemi Kłodzkiej i Aglomeracji Wałbrzyskiej, promocja kultury oraz czytelnictwa, upowszechnianie i wzmacnianie postaw ekologicznych i równościowych, promocja regionu.

– Pierwsze edycje Festiwalu odbywały się na tarasie mojego domu. Ukształtowanie ogrodu pozwalało na stworzenie swoistego amfiteatru. Ale też na bliskość. Cieszę się, że mimo tak ogromnego rozwoju ten rodzaj bliskości pomiędzy gośćmi festiwalowymi a publicznością wciąż jest jednym z najważniejszych elementów wydarzenia. Trochę mnie przeraża tegoroczny rozmach, nie sposób wziąć udziału we wszystkich wydarzeniach z równym skupieniem i zaangażowaniem, ale tym bardziej doceniam pracę Fundacji i całego zespołu – mówi Noblistka.

Od 2022 roku Festiwal organizuje Fundacja Olgi Tokarczuk, niezależna organizacja pozarządowa, powołana do życia przez pisarkę niedługo po otrzymaniu przez nią Literackiej Nagrody Nobla.

Jubileuszowy rok

Rok 2024 to nie tylko jubileusz Festiwalu. To także 35. rocznica pierwszych częściowo wolnych wyborów w Polsce, 25. rocznica wstąpienia Polski do NATO i 20. rocznica wejścia naszego kraju do Unii Europejskiej.

– Rocznicę bywają niedoceniane. Dla nas jednak ważne jubileusze są niezwykle istotne, a ich nadzwyczajne nagromadzenie w tym roku ma niezwykle wartość symboliczną. Festiwal, który jest już częścią krwiobiegu regionu, przypomina mieszkańcom, właśnie poprzez honorowanie rocznic, że są Europejczykami i wolnymi ludźmi. Podkreśla wartości, jakie się z tymi pojęciami wiążą. Pozwala także na nieskrępowaną dyskusję o przyszłości i o tym, jak osiągnąć ostatnich 35 lat nie zmarnować, jak je korygować, jak się z najnowszą historią Polski mierzyć – mówi Grzegorz Tokarczuk, prezes Fundacji.

Rok 2024 to również następny rok agresji Rosji przeciwko Ukrainie i kontynuacja wojny w Gazie. To czas symbolicznych i realnych zmian politycznych w Polsce, Europie i na świecie. To okres niepokoju i niepewności, nierzadko chaotyczny i trudny do zdefiniowania, a równocześnie czas nadziei i szans na stabilizację i demokratyzację.

Właśnie to swoiste rozdarcie, emocje towarzyszące rozdwojeniu doświadczeń i oczekiwań, lokalne ukojenia i globalne katastrofy, to, co „pomiędzy”, oraz wspomniane rocznice podyktowały nam program tegorocznej edycji Festiwalu. Wierzymy bowiem, że to kultura i sztuka najlepiej, najszybciej i najbardziej bezkompromisowo diagnozują sytuację obu światów: rzeczywistego i nierzeczywistego. Nieustająco wierzymy w słowa z mowy noblowskiej naszej Fundatorki, które obraliśmy sobie za motto: „Kiedy zmienia się opowieść, zmienia się świat”.

Rekordowa edycja

Ogromną frekwencję podczas zeszłorocznej edycji (35-tysięczną publiczność przed naszymi scenami i półmilionową online) oraz wspaniały odbiór Festiwalu potraktowaliśmy jako wyzwanie i zachętę do dalszej pracy.

Zapraszamy zatem na rekordową w naszej historii liczbę wydarzeń: ponad 150. W ciągu 11 dni nasze sceny w 22 lokalizacjach Ziemi Kłodzkiej i Aglomeracji Wałbrzyskiej odwiedzi ponad 230 gości. Będziemy między innymi w Nowej Rudzie, Kłodzku, Wałbrzychu, Świdnicy, Ludwikowicach Kłodzkich oraz na terenie Zamku Sarny w Ścinawce Górnej. Zagramy aż 11 koncertów, pokażemy 9 filmów, zorganizujemy 5 wystaw, zaprosimy na 2 przedstawienia teatralne i 14 warsztatów oraz seminariów Latającego Uniwersytetu Ludowego. Przede wszystkim jednak, jak zawsze, będziemy sceną dialogu – zaplanowaliśmy spotkania, debaty i dyskusje ze znakomitymi gośćmi i gościniami.

Po raz pierwszy włączymy w Góry Literatury inną imprezę: Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk, podczas którego odwiedzi nas grono 34 tłumaczy i tłumaczek Noblistki z całego świata (i nie tylko Noblistki; to także autorki i autorzy przekładów innych znakomitych polskich twórczyń i twórców). Festiwal Tłumaczy to kontynuacja rozpoczętego przez nas dwa lata temu cyklu spotkań i rozmów o literaturze polskiej widzianej z perspektywy najważniejszych ambasadorów naszej kultury – tych, którzy przenoszą ją za granice języków.

Głośne czytanie, filmy, zagraniczni goście

Ośmieleni sukcesem zeszłorocznego czytania *Empuzjonu*, w tym roku zaadaptowaliśmy fragmenty *Ksiąg Jakubowych* (w 10. rocznicę wydania powieści) i poprosiliśmy o ich interpretację wybitne aktorki i wybitnych aktorów: Matyldę Damięcką, Helenę Englert, Marka Kondrata, Andrzeja Seweryna i Macieja Stuhra. To nie wszystkie głośne lektury – będą dla nas czytać również Aleksandra Popławska i... Olga Tokarczuk.

W paśmie filmowym zorganizujemy plenerowy pokaz *Zielonej granicy* Agnieszki Holland i porozmawiamy z reżyserką o tym, co zmieniło się w naszej rzeczywistości i opisywanym przez nią świecie przez ostatni rok. Obejrzymy też filmy dokumentalne Andrzeja Titkova, ostatni film Marcina Giżyckiego, nową filmową biografię Andrzeja Seweryna, nagrodzone Oscarem *20 dni w Mariupolu* Mstysława Czernowa oraz dwa filmy Ariego Folmana: *Kongres* i *Walc z Basziirem*.

Serce Festiwalu: literatura

Niezmiennie najwięcej miejsca poświęcamy literaturze polskiej. O swoich ostatnich książkach i nie tylko porozmawiają z nami Joanna Bator, Wojciech Bonowicz, Wojciech Chmielarz, Sylwia Chutnik, Jacek Dehnel, Katarzyna Groniec, Wioletta Grzegorzewska, Urszula Honek, Eliza Kącka, Joanna Kuciel-Frydryszak, Małgorzata Lebda, Yakov Z. Mayer, Joanna Mueller, Michał Rusinek, Barbara Sadurska, Adania Shibli, Paweł Sołtys, Agnieszka Taborska, Krzysztof Varga, Filip Zawada, Jakub Żulczyk i wielu, wielu innych.

Nie zabraknie również rozmów wokół książek popularnonaukowych i biografii. Na naszych scenach zagospodzą nie tylko literaci i literatki, lecz także filozofowie i filozofki, naukowcy i naukowczynie, historycy i historyczki sztuki, psychologowie i psycholożki, prawnicy i prawniczki, ekologowie i ekolożki, aktywiści i aktywistki, publicyści i publicystki. Odwiedzą nas między innymi Edwin Bendyk, Stanisław Bereś, Ewa Bińczyk, Jerzy Bralczyk, Justyna Dąbrowska, Piotr Jacoń, Sabina Jakubowska, Renata Kim, Leszek Kolankiewicz, Michał Książek, Jarosław Kuisz, Karolina Kuszlewicz, Aleksander Kwaśniewski, Andrzej Leder, Bartek Sabela, Sylwia Spurek, Tomasz Stawiszyński i Magdalena Środa.

Z naszymi gośćmi porozmawiają znakomici moderatorzy i znakomite moderatorki. Zarówno bywający od lat na naszym Festiwalu – wśród nich Urszula Glensk, Katarzyna Kasia, Eliza Kącka, Katarzyna Kolenda-Zaleska, Karol Maliszewski, Michał Nogaś, Anda Rottenberg i Olga Wróbel – jak i debiutujący w tej roli, tak jak... wokalistka Renata Przemek.

Przywracamy także pasmo czeskie, niegdyś mocno obecne na Festiwalu: na naszych scenach zaprezentują się Radka Denemarková, Petra Dvořáková i Anna Beata Hábllová.

Sprawy społeczne i polityczne

Jak zawsze dużo miejsca poświęcimy zagadnieniom ekologicznym. Porozmawiamy o zmianach klimatu, przemyśle mięsnym i ekologizowaniu ekonomii. Ale nie tylko mówimy o przyrodzie – staramy się też promować proekologiczne rozwiązania: organizujemy bezpłatny transport zbiorowy, ograniczamy produkcję śmieci, nie używamy wyrobów z plastiku, a w strefie gastronomicznej znajdzie się wyłącznie kuchnia bezmięsna. Będziemy także spacerować po Nowej Rudzie, oglądając miejską roślinność, wędrować po Parku Narodowym Gór Stołowych i gotować wegańskie dania.

Ponownie podejmiemy tematy równościowe – podyskutujemy o transpłciowości, języku wrażliwym i różnorodnych rolach dyktowanych przez płęć.

Wreszcie zajmiemy się sprawami politycznymi. W ostatnich latach bowiem często słyszeliśmy, że Festiwal Góry Literatury to oaza wolności w coraz bardziej brunatniejącym świecie. Nasza publiczność doceniała niełatwe czasem rozmowy czy spory o najważniejsze wyzwania współczesności. Odwiedzało nas w przeszłości wielu polityków i polityczek, krytyków i krytyczek poprzedniej władzy. W tym roku postanowiliśmy zaprosić kilkoro z nich zarówno ze względu na wspomniane już, towarzyszące nam rocznice, jak i z powodu funkcji, które zaczęli pełnić po ostatnich wyborach parlamentarnych. W rezultacie właściwie stworzyliśmy osobne pasmo polityczne. Nasze zaproszenia przyjęli minister sprawiedliwości Adam Bodnar, ministra edukacji Barbara Nowacka, wiceministra kultury Joanna Scheuring-Wielgus, wiceminister spraw zagranicznych Marek Prawda oraz ministra stanu w niemieckim MSZ odpowiedzialna między innymi za sprawy europejskie i klimatyczne Anna Lührmann. Poza różnymi korzyściami intelektualnymi czy społecznymi płynącymi z takich wizyt przyświeca nam w tym paśmie cel dodatkowy: chcemy pokazać polityczkom i politykom prawdziwą siłę polskiej kultury i tysiące jej odbiorców na żywo. Chcemy, by z bliska zobaczyli, jak ludzie kultury zmieniają świat. Chcemy, by sprawczość polityki zmierzyła się ze sprawczością kultury.

– Chyba czas na paradoksalne, wydawałoby się, przededefiniowanie pojęcia „ludzie kultury”. To, że są nimi artyści i artystki na naszych scenach, jest oczywiste. Ale z naszej perspektywy i z perspektywy scen właśnie prawdziwymi ludźmi kultury są ci, którzy tworzą naszą publiczność. W czasie dużych wydarzeń kulturalnych nieocenioną wartością jest to, że możemy się wszyscy wyraźnie zobaczyć i usłyszeć. Banalne stwierdzenie, że sztuka zmienia świat dzięki swoim odbiorcom

i odbiorczyniom, domaga się nieustannego przypominania w okresie narastających globalnych kryzysów – mówi Irek Grin, przewodniczący Rady Fundacji Olgi Tokarczuk i dyrektor programowy Festiwalu.

Wybrane wydarzenia zostaną przetłumaczone na polski język migowy, zdecydowana większość będzie transmitowana na żywo, a nagrania zarejestrowanych rozmów trafią później do naszych mediów społecznościowych.

Muzyka, sztuka, teatr

Nieodłączną częścią Festiwalu są koncerty. Będzie ich – jak większości wydarzeń podczas tej edycji – najwięcej w historii. Po raz pierwszy zagramy na koniec każdego dnia festiwalowego, a nie tylko na terenie Zamku Sarny. Bardzo nas cieszy silna wrocławska i dolnośląska reprezentacja: Hurt, Lech Janerka, L.U.C. & Rebel Babel Ensemble, Skalpel. Poza nimi: Fisz Emade Tworzywo, Katarzyna Groniec, Kortez, Ørganek, Pablopavo i Ludziki, Vito Bambino, Piotr Damasiewicz z Agnieszką Popławską i Agnieszką Wolny-Hamkało.

Wraz z niezwykłą partnerką Festiwalu Jagą Hupało i artystami z nią związanymi – z Anną M. Kramm na czele – a także we współpracy z Magdaleną Mielnicką i jej galerią NOWA art space proponujemy jak zawsze wiele wernisaży i performansów. Na terenie Zamku Sarny pojawi się wystawa zbiorowa kilkunastu artystek i artystów, a indywidualne wystawy zaprezentują między innymi Maja Gajewska i Wojciech Siudmak.

Nowością w tegorocznym programie są spektakle. Teatr Nowy Proxima zaprezentuje *Komediantkę*, literacką mieszankę Antoniego Czechowa i Thomasa Bernharda, natomiast Teatr THB – adaptację powieści *E.E.* Olgi Tokarczuk.

W program Festiwalu na stałe wpisały się rozmowy z przedstawicielami Tour de Konstytucja – i tym razem jedna z najważniejszych akcji edukacyjnych w Polsce będzie z nami. Przywyczailiśmy się już także do jarmarku rękodzieła i lokalnych produktów, który i w tym roku zagości na Rynku w Nowej Rudzie.

Tradycją Festiwalu stała się obecność wszystkich pokoleń. Obserwujemy wyraźny wzrost liczby rodzin z dziećmi wśród naszej publiczności. Tegoroczna odsłona Małych Gór Literatury, pasma przeznaczonego dla najmłodszych czytelników, również będzie największa z dotychczasowych – spotkają się z nimi Grzegorz Kasdepke, Agata Romaniuk, Barbara Sadurska oraz tłumacze i tłumaczki Olgi Tokarczuk. Dodatkowe atrakcje przewidziano też w Świdnicy.

Kilkanaście różnorodnych warsztatów i seminariów w ramach Latającego Uniwersytetu Ludowego to odpowiedź na coraz większe oczekiwania naszych odbiorców. Ogromne zainteresowanie zajęciami edukacyjnymi dowodzi rosnącej potrzeby samokształcenia i samorozwoju i zdaje się szczególnie oczekiwane w mniejszych ośrodkach. W tym roku z uczestnikami i uczestniczkami zajęć będą pracować między innymi Edwin Bendyk, Paweł Chyc, Karolina Kuszlewicz, Michał Książek, Magdalena Środa czy Stewunia, a pisarka i dziennikarka Bekriah Mawasi opowie im o literaturze i kulturze palestyńskiej.

Praktyczne informacje

Pełny program 10. edycji Festiwalu Góry Literatury można znaleźć na naszej stronie (<https://fundacjaolgitokarczuk.org/festiwal-gory-literatury/2024/>). Bilety są dostępne w sprzedaży poprzez platformę eBilet (<https://www.ebilet.pl/muzyka/festiwale/festiwal-gory-literatury>). Nowością w tym roku są karnety – na jeden lub dwa weekendy (5–7 lipca oraz 12–14 lipca) obejmujące wydarzenia na terenie Zamku Sarny w Ścinawce Górnej. Można także wybrać bilety jednodniowe uprawniające do wstępu na wszystkie spotkania danego dnia oraz koncert. W tygodniu bilety obowiązują tylko na koncerty oraz spektakle. Jeśli pula biletów nie zostanie wyczerpana, będzie można je zakupić również na miejscu.

Udział w pozostałych wydarzeniach jest bezpłatny. Na warsztaty i seminaria w ramach Latającego Uniwersytetu Ludowego obowiązują zapisy pod adresem: lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba miejsc ograniczona.

Zeskanuj kod QR,
by przejść na stronę Festiwalu

Zachęcamy także do odwiedzania naszych mediów społecznościowych, gdzie zamieszczamy najbardziej aktualne informacje.

- Fundacja Olgi Tokarczuk:
<https://www.facebook.com/FundacjaOlgiTokarczuk>
https://instagram.com/tokarczuk_olga
- Festiwal Góry Literatury:
<https://www.facebook.com/FGL2023>
<https://www.instagram.com/festiwal.goryliteratury/>

fot. Jerzy Wypych

Festiwalowe linie autobusowe 2024

Specjalnie dla was, jak co roku, uruchomiliśmy linie autobusowe! Ograniczamy ślad węglowy i ułatwiamy poruszanie się po festiwalowych lokalizacjach. Poza korzyściami płynącymi z mniejszego ruchu samochodowego jest jeszcze jeden powód: nie możemy zagwarantować miejsc parkingowych wszystkim zainteresowanym.

Autobusy oznaczone logo fundacji są darmowe.

- Lokalizacje przystanków na trasie:
- Słupiec – przystanek Nowa Ruda Słupiec, ul. Kłodzka (obok Intermarche),
 - Nowa Ruda (1) – Dworzec Autobusowy, ul. Niepodległości 8,
 - Nowa Ruda (2) – Miejski Ośrodek Kultury, ul. Strzelecka 2a,
 - Zamek Sarny, Ścinawka Górna.

5 lipca

Słupiec, Intermarche → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy (1) → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → **Zamek Sarny** → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy (1) → **Słupiec, Intermarche**

Pierwszy autobus wyruszy ze Słupca o godzinie 11.30; po drodze do Zamku Sarny zatrzyma się na dwóch przystankach w Nowej Rudzie. Trasę kończy w Ścinawce Górnej przy Zamku Sarny.

Ze Słupca autobusy wyruszą o: 11.30, 13.00, 14.30, 16.00, 17.30, 19.00 i 20.45.

Autobusy będą wracać z Zamku Sarny o: 15.00, 18.00, 21.15, 23.30, 23.45 i 00.00.

Uwaga! Po koncercie (od godziny 23.30) autobusy pojadą skróconą trasą: Zamek Sarny → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy PKS (1) → Słupiec, Intermarche.

6 lipca

Słupiec, Intermarche → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy (1) → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → **Zamek Sarny** → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy PKS (1) → **Słupiec, Intermarche**

Pierwszy autobus wyruszy ze Słupca o godzinie 11.30; po drodze do Zamku Sarny zatrzyma się na dwóch przystankach w Nowej Rudzie. Trasę kończy przy Zamku Sarny.

Ze Słupca autobusy wyruszą o: 11.30, 13.00, 14.30, 16.00, 17.30, 19.00 i 20.45.

Autobusy będą wracać z Zamku Sarny o: 15.00, 18.00, 21.15, 23.30, 23.45 i 00.00.

Uwaga! Po koncercie (od godziny 23.30) autobusy pojadą skróconą trasą: Zamek Sarny → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy PKS (1) → Słupiec, Intermarche.

7 lipca

Słupiec, Intermarche → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy (1) → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → **Zamek Sarny** → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy PKS (1) → **Słupiec, Intermarche**

Pierwszy autobus wyruszy ze Słupca o godzinie 11.30; po drodze do Zamku Sarny zatrzyma się na dwóch przystankach w Nowej Rudzie. Trasę kończy w Ścinawce Górnej przy Zamku Sarny.

Ze Słupca autobusy wyruszą o: 11.30, 13.00, 14.30, 16.00, 17.30, 19.00 i 20.45.

Autobusy będą wracać z Zamku Sarny o: 15.00, 18.00, 21.15, 23.30, 23.45 i 00.00.

Uwaga! Po koncercie (od godziny 23.30) autobusy pojadą skróconą trasą: Zamek Sarny → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy PKS (1) → Słupiec, Intermarche.

12 lipca

Słupiec, Intermarche → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy (1) → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → **Zamek Sarny** → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy PKS (1) → **Słupiec, Intermarche**

Pierwszy autobus wyruszy ze Słupca o godzinie 11.15; po drodze do Zamku Sarny zatrzyma się na dwóch przystankach w Nowej Rudzie. Trasę kończy w Ścinawce Górnej przy Zamku Sarny.

Ze Słupca autobusy wyruszą o: 11.15, 12.45, 14.15, 15.45, 17.15, 18.45 i 20.45.

Autobusy te będą odjeżdżać z Zamku Sarny o: 16.30, 21.15, 23.30, 23.45 i 00.00.

Uwaga! Po koncercie (od godziny 23.30) autobusy pojadą skróconą trasą: Zamek Sarny → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy PKS (1) → Słupiec, Intermarche.

13 lipca

Słupiec, Intermarche → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy (1) → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → **Zamek Sarny** → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy PKS (1) → **Słupiec, Intermarche**

Pierwszy autobus wyruszy ze Słupca o godzinie 11.15; po drodze do Zamku Sarny zatrzyma się na dwóch przystankach w Nowej Rudzie. Trasę kończy przy Zamku Sarny.

Ze Słupca autobusy wyruszą o: 11.15, 13.30, 15.00, 16.30, 18.00, 20.45.

Autobusy będą wracać z Zamku Sarny o: 15.45, 18.45, 21.15, 23.30, 23.45 i 00.00.

Uwaga! Po koncercie (od godziny 23.30) autobusy pojadą skróconą trasą: Zamek Sarny → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy PKS (1) → Słupiec, Intermarche.

14 lipca

Słupiec, Intermarche → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy (1) → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → **Zamek Sarny** → Nowa Ruda, Miejski Ośrodek Kultury (2) → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy PKS (1) → **Słupiec, Intermarche**

Pierwszy autobus wyruszy ze Słupca o godzinie 11.15; po drodze do Zamku Sarny zatrzyma się na dwóch przystankach w Nowej Rudzie. Trasę kończy przy Zamku Sarny.

Ze Słupca autobusy wyruszą o: 11.15, 14.15, 16.45, 20.45.

Autobusy będą wracać z Zamku Sarny o: 15.15, 21.15, 23.30, 23.45 i 00.00.

Uwaga! Po koncercie (od godziny 23.30) autobusy pojadą skróconą trasą: Zamek Sarny → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy PKS (1) → Słupiec, Intermarche.

Zachęcamy również do korzystania z komunikacji miejskiej pomiędzy miastami. Okolice Nowej Rudy są obsługiwane przez P.W. Beskid (www.beskid-przewozy.pl) oraz z PKS Kłodzko ([https://pks-kłodzko.pl](https://pks-klodzko.pl)).

Dla nadjeżdżających z południa: autobusy linii 378 będą kursować na trasie: Broumov → Otovice, statek → Otovice, prodejna → Tłumaczów, Rudawa → Ścinawka Górna, Zamek Sarny → Nowa Ruda, ul. Fredry/Sportowa → Nowa Ruda, Dworzec Autobusowy → Słupiec, Intermarche → Nowa Ruda, Słupiec ul. Kłodzka/Kwiatkowskiego (https://doba.pl/dkl/artyku/na-czechow_mozna-liczyc-ich-autobusami-mozna-dojechac-z-nowej-rudy-do-broumova-rozklad-jazdy-/39070/15).

Dodatkowe informacje oraz telefon na wypadek wyjątkowych okoliczności:
663 702 683.

Latający Uniwersytet Ludowy warsztaty i seminaria

Pasmo Latającego Uniwersytetu Ludowego (LUL) stało się nieodłączną częścią Festiwalu Góry Literatury już kilka lat temu. W zeszłym roku podczas spotkania na terenie Zamku Sarny mówiliśmy o przekształceniu LUL w całoroczny cykl warsztatów, seminariów, lekcji i rozmów.

W małych miejscowościach dostęp do edukacji pozaszkolnej, poszerzonej o uświadamianie – w atrakcyjnej formie – największych zagrożeń współczesności i możliwych rozwiązań narastających problemów społecznych, jest bardzo ograniczony. Szkoła nie zawsze daje możliwości właściwego rozwoju i stawia młodzież, a niejednokrotnie również rodziców, na pozycji przegranej w stosunku do mieszkańców i mieszkańek dużych miast. Nieprzypadkowo poparcie dla skrajnych poglądów politycznych jest największe w małych, ubogich gminach. Festiwal Góry Literatury odgrywa swoją rolę, wyrównując szanse, ale z racji ograniczeń czasowych nie może pełnić funkcji miejsca systemowego do kształcania. Latający Uniwersytet Ludowy ma to zmienić, umożliwiając całoroczne działania edukacyjne wśród najbardziej potrzebujących.

Pasmo edukacyjne LUL na Festiwalu Góry Literatury przez ostatnie lata rozwijało się dynamicznie nie tylko ze względu na istotę podejmowanych w nim tematów i ogromne zainteresowanie mieszkańców i mieszkańek oraz publiczności festiwalowej, lecz także z powodu coraz większej liczby problemów społecznych

i wypaczanego systemu kształcenia. Polska szkoła – poczynawszy od radykalnej zmiany kanonu lektur, na nowej polityce historycznej skończywszy – przekształciła się w ostatnich latach w miejsce indoktrynacji, wykluczania mniejszości narodowych, pogłębiania i polaryzacji podziałów społecznych, cenzurowania dyskusji o takich tematach, jak mniejszości seksualne, katastrofa ekologiczna, przemoc domowa, tożsamość płciowa, praworządność, równouprawnienie i wiele innych.

Uczestnictwo w dyskusjach na tematy ekologiczne, społeczne i historyczne, prowadzonych z nieograniczoną wolnością słowa i wypowiedzi, inspiruje, rozwija, zwalcza obojętność. To właśnie pragniemy robić przez realizację Latającego Uniwersytetu Ludowego. Dlatego w tym roku również przygotowaliśmy szeroką ofertę warsztatową i seminaryjną w ramach LUL.

Na wszystkie wydarzenia Latającego Uniwersytetu Ludowego obowiązują zapisy mailowe (lul@fundacjaolgitokarczuk.org). Liczba miejsc ograniczona.

LUL seminarium: Ex-centrum. Prowadzi Edwin Bendyk

Końca świata nie będzie. Jeśli się postaramy

„Przyszłość jest teraz, tylko nierówno rozłożona” – stwierdził przed laty William Gibson. To prawda. W laboratoriach Krzemowej Doliny trwa nieustannie praca nad utopijnym światem przyszłości, w którym podróże na Marsa i kolonizacja pozaziemskich planet będą oczywistością, a jej realizacji sprzyjać mają osiągnięta wcześniej nieśmiertelność i technologiczna osobiwość.

Krytyka tych fantazji koncentruje się na fakcie, że 750 milionów ludzi na świecie ciągle nie ma dostępu do elektryczności, a jeszcze więcej do bezpiecznej wody. Konsekwencje kryzysu klimatycznego już dziś czynią coraz większe połacie Ziemi nienadającymi się do życia. Mało kto jednak jeszcze wierzy, że uda się osiągnąć cel Porozumienia paryskiego, czyli zatrzymać wzrost temperatury atmosfery na poziomie 1,5°C powyżej poziomu z epoki przedprzemysłowej.

Oceny rozwoju sztucznej inteligencji dzielą uczonych i komentujących. Jedni mają nadzieję, że dzięki niej człowiek szybciej poradzi sobie z wyzwaniami ekologicznymi, społecznymi i gospodarczymi. Inni przekonują, że przyszłość ze sztuczną inteligencją nie będzie już potrzebować człowieka. W takiej sytuacji oczywiście znaczenie stracą napięcia geopolityczne, których wyrazem jest choćby rosyjska agresja i wojna w Ukrainie.

Dokąd zatem zmierza świat? Przyszłość nie jest w tej chwili zdeterminowana, choć wiele procesów ma nieodwracalny charakter. Konsekwencje zmian klimatycznych będą narastać i kształtować rzeczywistość przez setki lat, nawet jeśli uda się powstrzymać wzrost temperatury atmosfery. To jednak nie oznacza, że jesteśmy skazani na apokalipsę. Ciągłe mamy wybór. Końca świata nie będzie. Jeśli się postaramy.

Dzień 1. Świat, w którym żyjemy. Diagnoza aktualnej sytuacji w wymiarze systemowym. Co wiemy, czego nie wiemy, o czym nie wiemy, że nie wiemy, i co powinniśmy wiedzieć, żeby uratować przyszłość?

Dzień 2. Wojna, matka wszystkich rzeczy. Czego uczy wojna w Ukrainie? Jak wykorzystać ukraińskie doświadczenie dla budowy społeczeństwa i świata odpornego na kryzysy przyszłości?

Dzień 3. Końca świata nie będzie. Droga do społeczeństwa odpornego na przyszłość.

Szósta odsłona seminarium Ex-centrum odbędzie się w trzech modułach, 5, 6 i 7 lipca w Miejskim Ośrodku Kultury w Nowej Rudzie w stałych godzinach, od 10.00 do 12.00.

Edwin Bendyk – prezes zarządu Fundacji im. Stefana Batorego. Zawodowo dziennikarz i pisarz, publicysta tygodnika „Polityka”, zajmuje się tematyką cywilizacyjną oraz relacjami między nauką i techniką a polityką, gospodarką, kulturą, życiem społecznym. Autor wielu książek, w tym *Zatrutej studni* nominowanej do Nagrody Literackiej Nike w 2003 roku. W 2020 wydał *W Polsce, czyli wszędzie. Rzecz o upadku i przyszłości świata*. Kurator programu Miasto przyszłości/Laboratorium Wrocław podczas Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Współorganizator Kongresu Kultury w 2016 roku, wraz z Irkiem Grinem kurator projektu Ex-centrum zainicjowanego przez Olgę Tokarczuk. Wykłada w Collegium Civitas i Graduate School for Social Research Polskiej Akademii Nauk. Członek Polskiego PEN-Clubu. Członek European Council on Foreign Relations. Prowadzi blog „Antymatrix”.

LUL warsztaty: Wiele ciał Osoby. Wprowadzenie do animizmu. **Prowadzi Paweł Chyc**

Zapraszamy do wspólnej eksploracji fascynujących koncepcji animizmu i perspektywizmu amazońskiego w dwóch odsłonach.

Sesja 1. Wprowadzenie do animizmu i perspektywizmu

Pierwszą część stanowi seminarium poświęcone przystępnemu wprowadzeniu w idee animizmu i związanego z nią perspektywizmu amazońskiego, ilustrowane materiałami video. Paweł Chyc opowie między innymi o tym, jak badając obce kultury w Amazonii, odkryliśmy być może najbardziej fundamentalną kosmologię, jaką jest animizm. Wyjaśni również, dlaczego nie trzeba urodzić się w Amazonii, aby myśleć animistycznie.

Sesja 2. Animizm w praktyce (zwierzęta i sztuczna inteligencja)

Druga część będzie miała formę otwartej dyskusji wokół dwóch kwestii: po pierwsze, jak dzisiaj uznajemy podmiotowość zwierząt i w jakich działaniach przejawia się to uznanie? W tym kontekście będziemy rozmawiać zarówno o naszych codziennych relacjach ze zwierzętami domowymi, jak i poddamy refleksji to, jakie relacje łączą nas ze zwierzętami hodowlanymi i dzikimi. Zastanowimy się też, czy animizm może nam pomóc w budowaniu podmiotowego podejścia do zwierząt. Czy animistyczne myślenie przygotowuje na przyszłość, kiedy interakcje ze sztuczną inteligencją będą przypominały relacje z osobą? Być może kiedyś naturalne okaże się pytanie, jak wiele innych, nie-ludzkich istot może kryć w sobie podmiotowość i intencjonalność czekającą na odkrycie.

Warsztaty odbędą się 8 lipca w Miejskim Ośrodku Kultury w Nowej Rudzie, w godzinach 9.00–12.00. Obecność zwierząt mile widziana.

Paweł Chyc jest antropologiem kognitywnym. W latach 2014–2019 prowadził długotrwałe badania etnograficzne w boliwijskiej Amazonii wśród ludu Moré (rodzina językowa Chapacura). Na podstawie tych badań przygotowuje swój doktorat w Instytucie Antropologii i Etnologii na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pracuje na Uniwersytecie w Białymstoku jako członek Zakładu Socjologii Poznawczej. Oprócz standardowych badań etnologicznych w Amazonii (ethnohistoria, etnografia) jego głównym zainteresowaniem badawczym jest kwestia społecznych i poznawczych wymiarów animizmu. Jest zwolennikiem interdyscyplinarności w badaniach naukowych oraz popularyzatorem nauki. Prowadzi profil na Facebooku Antropolog w Boliwii.

LUL seminarium: Ciało, płeć, seks w filozofii. **Prowadzi Magdalena Środa**

Ciało, płeć, seks – żaden z tych ważnych elementów ludzkiej kondycji przez setki lat nie stanowił problemu filozoficznego, a jedynie (?) normatywny: ciało dyscyplinowano i pogardzano nim, seksu zakazywano lub ograniczano jego formy, płeć normowano według binarnego schematu (kobieta–mężczyzna). Zwrot w filozofii, który możemy nazwać korporalno-seksualno-genderowym, nastąpił nie wcześniej niż w XX wieku, ale radykalnie wpłynął na pojmowanie tożsamości, społecznych relacji, a przede wszystkim obyczajowości.

Nasze rozważania zaczniemy od pytania: czy ciało „wyprzedza” płeć, a ta determinuje seksualność? Czy raczej to seksualność określa naszą płeć i ciało? Porozmawiamy o seksualnych i cielesnych normach, zwłaszcza o tym, co kryje się poza nimi. Porozmawiamy o „przymusowej heteroseksualności” i płci, która wymyka się binarności, a także o pracy seksualnej. Naszymi filozoficznymi przewodnikami i przewodniczkami będą: Platon, Simone de Beauvoir, Michel Foucault, Judith Butler, Paul B. Preciado i inni.

W ramach seminarium odbędą się trzy spotkania: 12, 13 i 14 lipca, codziennie od 9.00 do 12.00, w Centrum Łąkowa 1 w Radkowie.

Magdalena Środa – profesorka Uniwersytetu Warszawskiego, pracuje w Zakładzie Etyki Instytutu Filozofii UW, zajmuje się historią idei etycznych, etyką stosowaną, filozofią polityczną i problematyką kobiecą. Jest autorką wielu książek. Najśłynniejsze z nich to: *Idea godności w historii i etyce* (1993), *Indywidualizm i jego krytycy. Współczesne spory między liberałami, komunitarianami i feministkami na temat podmiotu, wspólnoty i płci* (2003), *Kobiety i władza* (2009), *Etyka dla myślących* (2010), *O gender i innych potworach* (2014), *Obcy, inny, wykluczony* (2020). Obecnie pracuje nad książką poświęconą moralności życia publicznego.

fot. Jerzy Wypych

LUL warsztaty: Reprezentując zwierzęta pozaludzkie. **Wiedza, empatia i odwaga. Prowadzi Karolina Kuszlewicz**

Postępowanie człowieka w sposób znaczący wpływa na los wszystkich zwierząt pozaludzkich. Często powoduje wiele krzywd i ma bardzo dotkliwe skutki – jest źródłem zniszczenia, cierpienia, a nawet masowej zbrodni. Jednocześnie człowiek ma ogromny potencjał troski, opieki i ochrony w stosunku do istot zależnych – może budować zasady, w których sprawiedliwe traktowanie obejmie także zwierzęta pozaludzkie. Może nieść im realną pomoc, tu i teraz.

Normy wobec zwierząt wciąż są w wielu obszarach rażąco wykluczające. Spychają zwierzęta na margines wspólnoty odczuwających istot, czemu sprzyja ich niejasny status prawny „między przedmiotem a podmiotem”, podczas gdy wiedza z zakresu doznaniowości zwierząt nie pozostawia wątpliwości, że co najmniej wszystkie zwierzęta kręgowce czują fizycznie i psychicznie. Mamy jednak narzędzia, by te normy dekonstruować, podważać, a następnie zmieniać. Są nimi wiedza, empatia i odwaga. Naszym obowiązkiem jest uważnie obserwować i relacjonować. Żądać uznania praw w ramach poszerzania sprawiedliwości na czujące istoty inne niż człowiek. Możemy to robić na salach sądowych, na ulicach i na własnych talerzach.

Warsztat będzie składał się z trzech części: konfrontacji ze stanem faktycznym, poszukiwania sprawczości empatycznej oraz praktycznego używania swojej siły, by nieść pomoc zwierzętom – zarówno na bieżąco, jak i długofalowo.

Będziemy pracować w imieniu poszczególnych zwierząt i szukać własnego miejsca w ich reprezentacji. Wejdziemy w rolę świadków, obrońców i oskarżenia – metaforycznie i praktycznie. Będziemy poruszać się między wrażliwością a paragrafami, pracować na sprawach z życia wziętych – historiach konkretnych zwierząt, które przyniesie Karolina Kuszlewicz. Wy też możecie przyjść ze swoimi historiami (i zwierzętami).

Warsztaty odbędą się 11 lipca w godzinach 10.00–14.00 w Centrum Łąkowa 1 w Radkowie.

Karolina Kuszlewicz – adwokatka i założycielka Kancelarii nad Wisłą. Od 13 lat występuje w procesach sądowych w obronie zwierząt i przyrody: karpi, gawronów, mew, saren, niedźwiedzi, wilków, rysi, krokodyli, psów, kotów, świń, Wisły, Puszczy Karpackiej i innych. Autorka specjalistycznych książek poświęconych ochronie zwierząt oraz wykładowczyni na Uniwersytecie Warszawskim. Prowadzi działalność edukacyjną pod nazwą „Kuszlewicz w imieniu”, w której ramach upowszechnia wiedzę o prawie ochrony zwierząt. Uważa, że sprawiedliwość wykluczająca zwierzęta pozaludzkie jest rażąco niesprawiedliwa.

LUL warsztaty kreatywnego pisania: O-po-wieść-o-graniczeniu

Autorki i autorzy sześciu najciekawszych prac zostali zaproszeni na warsztaty i Festiwal Góry Literatury, gdzie spotkają się i będą pracować z Miłką Malzahn, Zbigniewem Kruszyńskim i Karolem Maliszewskim. W tym roku hasłami wywoławczymi stały się „granica” i „graniczenie”. Wybrane autorki i wybrani autorzy próbowali w swoich opowiadaniach odpowiedzieć na pytanie, czym jest granica w ludzkim umyśle i rzeczywistości. Jaką wagę ma to słowo, które chciałoby być lotne, tymczasem coś je nieraz przerażająco obciąża, wiążąc z lękiem, bólem, rozpaczą? Mówi się też o „nieprzekraczalnych granicach”. Kto je funduje? Jakie mechanizmy kulturowe umieszczają je w naszych głowach? Dobrze, że takie są, bo tworzą normy etyczne i estetyczne? A może niedobrze, więc należy je podkopywać, przesuwać, relatywizować? W nagrodzonych opowiadaniach w oryginalny sposób spotkały się wszystkie te intuicje.

Warsztaty odbędą się 12 lipca w godzinach 10.00–14.15 i 13 lipca w godzinach 10.00–12.00 w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Nowej Rudzie. Zajęcia są zamknięte dla laureatów i laureatek konkursu. Nie na możliwości zapisu.

Karol Maliszewski – poeta, prozaik, krytyk literacki, autor sztuk teatralnych. Założyciel Noworudzkiego Klubu Literackiego „Ogma”. Laureat Nagrody im. Marka Jodłowskiego (1994), Nagrody im. Barbary Sadowskiej (1997), Nagrody im. Ryszarda Miłczewskiego-Bruna (1999). Nominowany do Nagrody Literackiej Nike za zbiór krytyk literackich *Rozproszone głosy. Notatki krytyka* (2007). Pracuje w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Wrocławskiego. Jest autorem nazwy Festiwal Góry Literatury i jego ojcem założycielem.

Miłka Malzahn zajmuje się filozofią oraz dźwiękiem. Jest dziennikarką, pisze książki z pogranicza gatunków, tworzy i publikuje piosenki, wykłada na uczelniach, prowadzi warsztaty. Nieustannie łączy nieoczywiste nauki o myśli ludzkiej z oczywistymi ścieżkami dedukcyjnymi. Tworzy offowy kanał podcastowy „Dziennik Zmian”, moderuje spotkania z artystami, podróżnikami, pisarzami, a najbardziej regularnie – prowadzi muzyczne programy w Radiu Białystok i stronę milkamalzahn.pl.

Zbigniew Kruszyński – pisarz, tłumacz, działacz Solidarności, więziony w latach 1982–1984. Po uwolnieniu wyemigrował do Szwecji. Doświadczenia emigracyjne były tematem jego debiutanckiej powieści pt. *Szwedenkräuter* (1995). Trzykrotnie zdobył nominację do Nagrody Literackiej Nike: w 1997 roku za opowiadające o działalności opozycyjnej *Szkice historyczne*, w 2000 roku za zbiór opowiadań *Na lądach i morzach* oraz w 2007 za *Powrót Aleksandra*, opowieść o powrocie emigranta do kraju. Ostatni tytuł przyniósł mu również Nagrodę im. Andrzeja Kijowskiego. W 2015 otrzymał Poznańską Nagrodę Literacką im. Adama Mickiewicza. Jest członkiem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Wykładał w Studium Literacko-Artystycznym na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

LUL warsztaty: Dzisiaj to już nic nie można powiedzieć! Warsztat języka wrażliwego. Prowadzi Lena Bielska

„Dzisiaj to już nic nie można powiedzieć!” – to zdanie, które zapewne słyszało wielu z nas lub może nawet zdarzało się je nawet komuś rzucić w oburzeniu na różne pomysły o zaimkach, dziwnie brzmiących słowach, natarczywych korektach i niekiedy obco brzmiącej nowomowie. Język opisuje rzeczywistość, choć czasem za nią nie nadąża, choć może nie nadążają za nim jego użytkownicy i użytkowniczki. Dlatego na warsztacie trochę na śmiesznie, a trochę na poważnie stworzymy przestrzeń do zrozumienia znaczeniowych niuansów, społeczno-politycznego kontekstu i równościowych wyzwań. Zajrzymy w arkana tajemnej wiedzy płynącej z uproszczeń i stereotypów, podniesiemy rękawicę pytań o zaimki oraz przede wszystkim sprawdzimy, co dla każdej osoby oznacza w praktyce język równościowy, inkluzywny oraz pełen szacunku i godności do człowieka, a także świata przyrody.

Zerkniemy też na tak zwany język deficytu, szerokie znaczenie mowy nienawiści, aby ostatecznie zaopiekować się tym, co najważniejsze – spotkaniem z Innym i większą świadomością siły naszych słów.

Warsztaty odbędą się 13 lipca w godzinach 9.00–11.30 w Miejskim Ośrodku Kultury w Nowej Rudzie.

Lena Bielska – certyfikowana trenerka samoobrony i asertywności dla kobiet i dziewcząt WenDo, trenerka antydyskryminacyjna, trenerka dramy stosowanej I stopnia. Superwizorka treningu WenDo. Psychoterapeutka Gestalt, która w swojej pracy terapeutycznej i trenerskiej skupia się na wsparciu osób z grupy Post Traumatic Stress Communities. Prezeska Fundacji HerStory, w której współtworzy programy wsparcia i innowacje edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji. Stypendystka Alfred Landecker Democracy Fellowship. Współpracuje z wieloma krajowymi i zagranicznymi organizacjami równościowymi.

LUL wegańskie warsztaty kulinarne ze Stewunią

Oda do ogórka – spotkanie na szlaku roślinnych smaków

To niepowtarzalna okazja na poznanie Stewuni – Królowej Polskich Kiszonek, Matki Zakwasów, Kisielki Arbuza, Pani Tysiąca i Jednej Fermentacji, Niesflaczałej — od kuchni! Nasza narodowa ekspertka przekaże nie tylko profesjonalną praktyczną wiedzę. Przygotujcie się na to, że po tych warsztatach Wasza kuchnia nigdy nie będzie już taka sama.

Czego się spodziewać? Przejdziecie próbę smaku, testując oryginalne fermentacje Stewuni. Kiszonka, kombucha, a może zakwas? Tego dowiemy się na miejscu! Zagłębicie się w Filozofię Fermentacji, ale nie trzeba robić notatek. Całą bazę wiedzy otrzymacie na piśmie!

Warsztaty odbędą się 6 lipca w godzinach 9.00–12.00 w Centrum Aktywności Lokalnej w Kłodzku.

Stewunia (Dominika Olejnik) udowadnia, że kuchnia wegańska może być smaczna, dostępna, prosta i ciekawa, czym przeczy powszechnie znanym prawom fizyki. Wykręca niesamowite przetwory, a kuchenne eksperymenty robi dla zaspokojenia ciekawości i kubków smakowych (dokładnie w tej kolejności!). Od kilku lat jest RODowitą Działkarką, a jej względy możecie sobie zaskarbić, pytając, czym są papryfutki i cucamelony.

LUL warsztaty: Czytając Palestynę. Prowadzi Bekriah Mawasi

Warsztaty poświęcone sposobom odczytywania literatury palestyńskiej przy jednoczesnym uwzględnieniu i ukazaniu palestyńskich doświadczeń. Łącząc teksty ze sztuką i kinematografią, spróbujemy zorientować się, w jaki sposób życie Palestyńczyków może być obecne i dostrzeżone w kontekście trwającego obecnie wielkiego wysiedlania. Jak uwzględniać palestyńskie doświadczenia w praktykach kulturalnych? Którędy poprowadzić osoby „czytające” palestyńską sztukę i kulturę? Warsztaty będą prowadzone w języku angielskim i tłumaczone na język polski.

Zapraszamy 11 lipca w godzinach 9.00–11.45 do Starej Kopalni w Wałbrzychu.

Bekriah Mawasi – palestyńska pisarka i tłumaczka. Zajmuje się kulturą wizualną, literaturą współczesną i ruchem. Jej twórczość obejmuje eseje z literatury faktu, opowiadania, poezję i ilustracje. Jest entuzjastką otwartej wiedzy.

LUL warsztaty: Z punktu widzenia ziemniaka. Warsztaty dla osób pozbawionych talentu. Prowadzi Filip Zawada

To warsztaty dla dorosłych, którzy chcieliby rysować, ale się boją lub wstydzą. Słowo „chcieliby” jest kluczowe. To ono warunkuje możliwość zrobienia pierwszych plastycznych kroków. Podczas spotkania będzie można narysować wesołą i smutną kreskę czy kółko, które się kończy, a wszystkie informacje, jak to zrobić, otrzymały atest czterolatka. Filip Zawada zebrał informacje od swojego syna i stworzył warsztat rysunkowy opierający się na nieocenianiu siebie i czerpaniu radości z rysowania.

Żeby uczestniczyć w warsztatach, należy przygotować szkicownik, najlepiej stukartkowy, oraz cienkopisy różnej wielkości. Mogą być kolorowe i czarne, w zależności od upodobań.

Warsztaty odbędą się 10 lipca w godzinach 9.45–11.45 w Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda w Ludwikowicach Kłodzkich.

Filip Zawada – poeta, prozaik, muzyk i fotograf, a także reżyser i aktor w filmach offowych. W 2011 debiutował prozą – za zbiór krótkich opowiadań *Psy pociągowe* otrzymał nominację do Nagrody Literackiej Gdynia. W 2014 wyszła jego pierwsza powieść *Pod słońce było*. W 2019 roku stworzył zabawną i wzruszającą książkę, poruszającą ważne społecznie tematy: *Rozdeptałem czarnego kota przez przypadek*, która znalazła się w finale Nagrody Literackiej Nike. Wydana w 2021 powieść *Zbyt wiele zim minęło, żeby była wiosna* uznana została za jedną z 10 najlepszych książek 2021 według redakcji pisma „Książki. Magazyn do czytania”. Od 1997 wydał 6 tomów poezji, za które otrzymał m.in. nominację do Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius.

LUL warsztaty filmowe: Slow cinema. Kobieta, która odeszła (2016) – nienapisana powieść i jej ekscentryczny twórca Lav Diaz. Prowadzi Anna Sawko von Massow

Lav Diaz (ur. 1958), filipiński reżyser filmowy, jest jednym z głównych przedstawicieli trendu *slow cinema* (kina powolnego) i zdobywcą wielu nagród filmowych (Złoty Leopard w Locarno za film *Z tego, co było, po tym, co było* [2014], Złoty Lew w Wenecji za *Kobietę, która odeszła* [2016]). Jego filmy poruszają problemy społeczne i polityczne współczesnego świata na przykładzie Filipin.

Pierwszego dnia warsztatów zapoznamy się z twórczością reżysera oraz zgłębimy tajniki kina powolnego. Poznamy obsadę filmu i usłyszemy opinie krytyków. Wprowadzenie w trend *slow cinema* pozwoli drugiego dnia warsztatów uważnie, z uwzględnieniem cech charakterystycznych dla tego gatunku, obejrzeć obraz *Kobieta, która odeszła*: opowieść o kobiecie, która poniosła karę bez winy, a po 30 latach spędzonych w więzieniu wychodzi na wolność i dąży do zemsty. Skonfrontujemy swoje przemyślenia z filmem i podzielimy się wrażeniami po projekcji. Spróbujemy wspólnie przyrzeć się wydarzeniom filmowym nie tylko z perspektywy poszkodowanej kobiety. Wsłuchamy się w dialogi i ścieżkę dźwiękową oraz zastanowimy się, dlaczego Lav Diaz jest nazywany jednym z najbardziej ekscentrycznych twórców współczesnego kina.

Warsztaty zostaną przeprowadzone w dwóch modułach: 9 lipca w godzinach 9.00–12.00 oraz 10 lipca w godzinach 10.00–14.00, w Muzeum Porcelany w Wałbrzychu.

Anna Sawko von Massow – germanistka i literaturoznawczyni, jako studentka była asystentką Karla Dedeciusa. Wieloletnia nauczycielka akademicka i naukowczyni w Instytucie Języka Niemieckiego jako Języka Obcego na uniwersytecie w Heidelbergu, odpowiedzialna za zajęcia interdyscyplinarne i interkulturalne w zakresie literatury i kultury niemieckiej dla studentów zagranicznych, ze szczególnym uwzględnieniem tekstów migrantów i uchodźców. Aktualnie wykładowczyni języka niemieckiego. Pracę doktorską poświęciła tekstom niemieckich uchodźców, którzy po roku 1945 opuszczali Wrocław. Zaangażowana w pomoc dla krajów rozwijających się i uchodźców z Ukrainy. Poruszanie się pomiędzy światami, kulturami i językami jest wpisane w jej życiorys.

LUL warsztaty: Nowa kultura polska. Prowadzą Edwin Bendyk, Dominika Kawalerowicz i Aleksandra Szymańska

Jak wspierać i rozwijać kulturę odpowiadającą na wyzwania współczesności?

Kultura kształtuje się w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, w wielu obiegach, ale i w różnych prędkościach. Chcemy się przyjrzeć, gdzie dziś w relacji z tym światem są twórcy i twórczynie, a gdzie instytucje i osoby je współtworzące, jak rozumiemy misję publiczną w kulturze, na ile elastyczni i otwarci jesteśmy na nowe modele funkcjonowania kultury, czy jesteśmy gotowi do akceptacji nowych polityk kulturalnych.

Rozmowa rozpocznie się od autorefleksji o miejscu, w którym jesteśmy, biorąc jako punkt wspólny przestrzeń, która nas łączy – Festiwal Góry Literatury. Festiwal jest przykładem formatu w kulturze, który ma znamiona i instytucjonalne, i projektowe, a jednocześnie ambicję odpowiadania na potrzeby publiczności, która chce dyskutować zarówno o literaturze, jak i o otaczającym świecie.

Odwołując się do doświadczenia uczestników i uczestniczek warsztatu oraz wyników badań, przyjrzemy się, jak funkcjonują obiegi w kulturze, a w nich odbiorcy i odbiorczynie. Czy możliwa jest polityka kulturalna, która uwzględni potrzeby całego społeczeństwa i będzie wolna od doraźnych celów politycznych, a jednocześnie nie będzie uciekać od sporu i debaty?

Kultura dzieje się w nieustającej presji rzeczywistości: pandemii, wojen, kryzysów. Na ile jesteśmy w stanie kreować kulturę adekwatną do zmieniającego się świata i horyzontu wartości? Co znaczy dziś kultura zaangażowana? Czy mamy narzędzia do twórczego uchwycenia tak szybko dziejących się zjawisk? Czy twórcy i twórczynie oraz organizatorzy i organizatorki kultury odpowiadają na potrzeby i rozterki odbiorców? Zapytamy też o nowe role osób twórczych, modele instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej pracy w kulturze, a także o to, jaka kultura powinna być finansowana ze środków publicznych. Opierając się na wypracowanej diagnozie, przedstawimy postulaty i oczekiwania wobec instytucji i/lub wydarzeń takich jak Festiwal Góry Literatury i nas samych jako osób je współtworzących. Spróbujemy także sformułować zarys rekomendacji dla polityk kulturalnych realizowanych przez samorząd terytorialny i rząd.

Warsztaty odbędą się w Miejskim Ośrodku Kultury w Nowej Rudzie 11 lipca w godzinach 10.00–14.00.

Edwin Bendyk – zob. biogram przy opisie seminarium Ex-centrum.

Dominika Kawalerowicz – menadżerka kultury. Od 2021 dyrektorka Wrocławskiego Instytutu Kultury, wcześniej związana m.in. ze Strefą Kultury Wrocław i projektem Europejska Stolica Kultury Wrocław 2016. Absolwentka Kulturoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego i studiów podyplomowych dla menadżerów kultury „Akademia Liderów Kultury” realizowanych przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie oraz Narodowe Centrum Kultury. Pracowała w Komitecie organizacyjnym Wrocławskiego Kongresu Kultury, współtworzyła dokumenty strategiczne dla wrocławskiej kultury: „Kultura obecna” i „Diagnoza wrocławskiej kultury 2018–2023”. Członkini nieformalnego ogólnopolskiego think-thanku „Koalicja miast dla kultury”.

Aleksandra Szymańska – menadżerka kultury, specjalistka w zakresie polityki kulturalnej, socjolożka. Przez kilka lat związana z polskim rynkiem fonograficznym, potem mediowym (m.in. dyrektorka wydawnicza w G+J Gruner+Jahr Polska). Zaangażowana w niezależne projekty kulturalne. Od 2008 roku dyrektorka strategiczna zespołu odpowiedzialnego za projekt Gdańsk i Metropolia – ESK 2016. W latach 2011–2024 dyrektorka samorządowej instytucji Instytut Kultury Miejskiej realizującej projekty społeczno-kulturalne, artystyczne, wydawnicze i badawcze w ramach Obserwatorium Kultury.

LUL spacer-warsztat: Biodróż. Prowadzi Michał Książek

Biodróż jest opowieścią raczej niż tylko spacerem studyjnym czy wycieczką sensoryczną. Jest improwizacją, w której biotop to scena, a biocenoza – bohaterowie i aktorzy. Tekst bierze się wprost z krajobrazu, z ekosystemu, z biologii ludzi oraz ich sąsiadów. Biologii, która niespodziewanie zyskuje tu rangę biografii. Scenariuszem takiej opowieści może być mapa topograficzna z naniesionymi stanowiskami różnych żyć nazywanych biosami. Powstaje właściwie nowy gatunek literacki.

Biodróż nie jest obserwacją, jest raczej spotkaniem. Świadomym sąsiedztwem. Renegocjacja piękna. Dlatego staje w obronie tego, co dotychczas uważano za brzydkie. Jest świadomym praktykowaniem zdziwienia i zachwytu, co prowadzi do szukania nowego języka opowieści o świecie. A to sprzyja nadawaniu Nieistotnemu Jego zasłużonej rangi. Jest także świadomą pracą zmysłów, utrwalaniem dobrych przeżyć w ciele w oparciu o radość, praruchy i budowę anatomiczną człowieka, która sprzyja podglądaniu, chowaniu się i recepcji pozytywnych bodźców abiotycznych i biotycznych. Biodróż prowadzi do *katharsis*.

Warsztaty odbędą się 6 i 7 lipca w godzinach 9.00–12.00.

Michał Książek – poeta, reportażysta, kulturoznawca, inżynier leśnik i ornitolog. Publikował w „Polityce”, „Lesie Polskim”, „Twórczości”. Współpracownik kwartalnika „Przekrój”. Nominowany do Nagrody Literackiej Gdynia 2014 w kategorii eseistyka za książkę *Jakuck. Słownik miejsca*. Laureat Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius 2015 w kategorii debiut roku za *Naukę o ptakach*. Za ten tom był również nominowany do Nagrody Literackiej Nike 2015 oraz do nagrody w XI Ogólnopolskim Konkursie Literackim Złoty Środek Poezji 2015 na najlepszą debiutancką książkę poetycką roku 2014.

Za reportaż *Droga 816* został nagrodzony Nagrodą Literacką Gdynia 2016 w kategorii esej, Nagrodą Literacką Prezydenta Miasta Białegostoku im. Wiesława Kazaneckiego za najlepszą książkę roku 2015 oraz Nagrodą Magellana 2016. *Droga 816* przyniosła też nominacje do Nagrody im. Ryszarda Kapuścińskiego 2015 za Reportaż Literacki, do Nagrody Literackiej m.st. Warszawy 2016 w kategorii proza, do Nagrody im. Beaty Pawlak w 2016. W 2018 roku książka ukazała się w przekładzie na język niemiecki. W 2018 Książek został nagrodzony Orfeuszem Mazurskim za tom poezji *Północny wschód*.

LUL warsztat-spacer: Sensoryczne czytanie lasu. Uwaga w kontakcie z naturą

Południowo-zachodnią stronę przestrzeni Festiwalu zamyka obszar Parku Narodowego Gór Stołowych. W ramach seminariów Latającego Uniwersytetu Ludowego zapraszamy słuchaczy do udziału w zajęciach ze spacerologii.

Obszarami badawczymi będą tutaj ciało, klimat i las, a przyroda – jeden z naszych najcenniejszych zasobów – będzie najważniejszym kontekstem warsztatów. 13 lipca lokalne stowarzyszenie miłośników przyrody StoloVelasy (Lucyna Piwowarska-Dmytrów, Wojciech Grzesiak, Michał Derecz) poprowadzą Was fragmentem ROS-y (Radkowskiej Obwodnicy Spacerowej) trawersującym PNGS od strony Radkowa.

Ciało uzbrojone w system autoregulacji AUN (autonomiczny układ nerwowy) reaguje na bodźce płynące z otoczenia, wykorzystując wszystkie przeznaczone do tego elementy konstrukcji. W zachodzącym poza świadomość procesie neurocepcji nieustannie przetwarza informacje o tym, czy otoczenie jest dla niego dobre, bezpieczne.

Poprzez skórę, zapach, dźwięk, czucie możemy wpływać na swój stan psychofizyczny i świadomie regulować emocje. Czułe, zsynchronizowane z otoczeniem ciało jest przestrzenią fascynujących przemian biochemicznych. W kontakcie z naturą, na terenie chronionym przed nadmierną inwazją *homo sapiens*, zatrzymamy się, aby przeczytać samych siebie i las.

Wychodząc z przestrzeni zurbanizowanej, zostawiamy pojazdy mechaniczne, ekrany telefonów i nawet buty. Wchodzimy w zieleń. Zacierając granicę dzielącą człowieka i przyrodę, odkryjemy po kolei zmysły.

Już samo wpatrywanie się w zieleń może zmniejszyć poziom naszego stresu, wyciszyć i zwiększyć kreatywność. Będziemy regulować oddech, wsłuchiwać się dźwięki, dotykać kory, gilgotać stopy mchem.

Nie zapominamy o kontekście literackim spaceru: zmysły dopieszczą spotkania poetyckie z łokasem garbatkiem, zyzusiem tłuściochem, a być może i pierścienicą. Nie będą streamowane.

Wygrzebiemy bakterie schowane w ściółce, ciągle niewidoczne dla zmysłu wzroku, lecz przyjemnie odczuwalne przez mózg. Poznamy też zapach nieprzyjemnej substancji, którą wystrzeli w nas biegacz wręgaty, gdy obudzimy go śpiącego pod kamieniem. Zrobi to tylko po to, żeby dać nam sygnał, że pora już iść.

Na spacer 13 lipca zapraszamy do Radkowa w godzinach 9.00–11.30.

fot. Jerzy Wypych

LUL warsztat-spacer: Las. Zmiany zachodzące w ekosystemie leśnym: wpływ zmian klimatycznych, różnica między ochroną czynną i ścisłą

„O lesie” – spacer z Bartłojem Jakubowskim, dyrektorem Parku Narodowego Gór Stołowych

Zapraszamy na spacer Kręgielnym Traktem w towarzystwie ekspertów z Parku Narodowego Gór Stołowych. Wydarzenie projektują i realizują we współpracy StoloVelasy z dyrektorem PNGS Bartłojem Jakubowskim i pracownikami Parku.

Wędrując Kręgielnym Traktem uczestnicy zaznajomią się z ekosystemem leśnym – jego specyfiką w obecnie zmieniających się warunkach klimatycznych. Na przykładzie Wielkiego Torfowiska Batorowskiego jako obszaru ochrony ścisłej naocznie zaobserwujemy, jak funkcjonuje ekosystem pozbawiony ingerencji człowieka. O człowieku też będzie mowa – jako o głównym sprawcy wprowadzenia świerków w miejsca, gdzie naturalnie występować winny głównie buki i jodły.

Około 7 kilometrów trasy i około 3 godziny wędrowki to czas obcowania z przyrodą i szansa na pogłębienie wiedzy merytorycznej o lasach w Górach Stołowych.

Spacer po Parku Narodowym Gór Stołowych odbędzie się 14 lipca w godzinach 9.00–12.00.

Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk

W 2022 roku we Wrocławiu Fundacja Olgi Tokarczuk zorganizowała I Światowy Kongres Tłumaczy Olgi Tokarczuk – od 15 do 17 września gościliśmy aż 33 osoby tłumaczące dzieła Noblistki. W tym roku podjęliśmy decyzję o połączeniu kongresu z naszym najbardziej ambitnym projektem, jakim jest Festiwal Góry Literatury. W efekcie zapraszamy do udziału w pasmie Festiwalu Tłumaczy Olgi Tokarczuk w czasie letnich wydarzeń w różnych miejscowościach Dolnego Śląska.

Osoby zajmujące się przekładem literatury pięknej pełnią funkcję ambasador-ską – kreują wizerunek danego kraju i języka, rozprzestrzeniają słowa i idee, poszerzają geograficzny zakres okołoksiążkowych dyskusji. Jako Fundacja Olgi Tokarczuk świetnie zdajemy sobie sprawę z ich niezwykle trudnej, ale bardzo ważnej roli – w swoich rodzimych językach stają się głosem pisarzy i pisarek.

Książki Olgi Tokarczuk w ciągu 25 lat zostały przetłumaczone na 52 języki przez grono liczące ponad 160 osób tłumaczących! Dzięki ich wysiłkom po twórczość Noblistki sięgnąć można w różnych częściach świata, między innymi w USA, Brazylii, Indiach, Korei Południowej, a nawet na Sri Lance. Łącznie na świecie pojawiło się już niecałe 400 wydań – tłumaczeń nowych oraz wznowień – a liczba ta stale rośnie!

I Światowy Kongres Tłumaczy Olgi Tokarczuk

Pierwsze zainicjowane przez Fundację spotkanie tłumaczek i tłumaczy miało miejsce we Wrocławiu. Od 15 do 17 września 2022 roku we Wrocławskim Domu Literatury oraz w Willi Karpowiczów odbyło się sporo wydarzeń, z tego znaczna większość była otwarta dla publiczności i streamowana. Zapisy filmowe są dostępne na naszym YouTube. W ramach kongresu odbyły się aż trzy debaty. Rozmawialiśmy o zatartej granicy między autorstwem a współautorstwem, recepcji polskiej literatury na świecie, małych językach i wielkich ambasadorach kultury (debata dotyczyła przekładów w Estonii, Finlandii, Serbii, Macedonii i na Litwie).

Na kongresie oprócz tłumaczek i tłumaczy gościli również przedstawiciele Instytutu Kultury Miejskiej w Gdańsku, Wrocławskiego Domu Literatury, Stowarzyszenia Unia Literacka i Nagrody Wisławy Szymborskiej. Ponadto o swojej twórczości opowiedziały osoby związane prywatnie lub artystycznie z Dolnym Śląskiem – Filip Zawada, Agnieszka Wolny-Hamkało, Maciek Bielawski i Karol Maliszewski. Nasi goście i nasze gościnie spotkali się również z Laurence Laluyaux, światową agentką Olgi Tokarczuk (RCW Literary Agency), która przygotowała prezentację dotyczącą wydań Noblistki za granicami Polski oraz opowiedziała o zbliżających się projektach.

W 2022 roku odwiedzili nas: Antonia Lloyd-Jones (język angielski), Hendrik Lindepuu (język estoński), Silvano de Fanti (język włoski), Astrit Beqiraj (język albański), Maryna Shoda (język białoruski), Krum Krumov (język bułgarski), Jan Faber (język czeski), Pavel Peč (język czeski), Tapani Kärkkäinen (język fiński), Margot Carlier (język francuski), Grażyna Erhard (język francuski), Maryla Laurent (język francuski), Teona Mchedlishvili (język gruziński), Katja Wolters (język gruziński), Miriam Borenstein (język hebrajski), Maria Skakuj Puri (język hindi), Abel Murcia Soriano (język hiszpański), Xavier Farré Vidal (język kataloński), Hikaru Ogura (język japoński), Estera Czoj (Sungeun Choi; język koreański), Vyturys Jarutis (język litewski), Lidija Tanuševska (język macedoński), Charlotte Pothuizen (język niderlandzki), Lisa Palmes (język niemiecki), Julia Więdołcha (język norweski), Olga Bagińska-Shinzato (język portugalski), Teresa Fernandes Swiatkiewicz (język portugalski), Cristina Godun (język rumuński), Milica Markić (język serbski), Jan Henrik Swahn (język szwedzki), Ostap Sływyski (język ukraiński), Gábor Körner (język węgierski) oraz Thi Thanh Thu Nguyen (język wietnamski).

Dotychczas posty informujące o wydarzeniach kongresowych dotarły łącznie do ponad 115 tysięcy osób, a zapisy filmowe debat wyświetlono 18 200 razy na Facebooku oraz 1 347 razy na YouTube.

Znaczna większość tegorocznych gości i gości uczestniczyła w I Kongresie. W tym roku – podobnie jak dwa lata temu – o obecności na Festiwalu decydowała liczba tłumaczeń prozy Olgi Tokarczuk. Na tegorocznej odsłonie będą z nami: Antonia Lloyd-Jones (język angielski, laureatka nagrody Transatlantyk 2018), Maryna Shoda (język białoruski, laureatka nagrody czasopisma „Prajdziswiet”), Silviya Borisova (język bułgarski, laureatka Nagrody ZAiKS-u, laureatka trzech nagród Związku Tłumaczy w Bułgarii), Krum Krumov (język bułgarski, laureat nagrody za wybitne osiągnięcia w dziedzinie przekładu humanistyki przyznawanej przez Związek Tłumaczy w Bułgarii), Li Yinan (język chiński, kierowniczka Katedry Języka Polskiego na Wydziale Języków i Kultur Europejskich Pekińskiego Uniwersytetu Języków Obcych), Pavel Peč (język czeski), Tapani Kärkkäinen (język fiński, laureat nagrody Agricola przyznawanej przez Związek Tłumaczy Pisemnych i Ustnych), Margot Carlier (język francuski, laureatka nagrody Prix AMPHI oraz Grand Prix de Littérature de Saint-Émilion), Grażyna Erhard (język francuski, tłumaczka i dramatisarcka), Maryla Laurent (język francuski, laureatka nagrody Laure-Bataillon, uhonorowana orderem Chevalier des Artes et Lettres), Anastassia Chatzigiannidi (język grecki), Teona Mchedlishvili (język gruziński, pracownicza Ambasady RP w Tbilisi), Katja Wolters (język gruziński, laureatka

Saba Literary Award), Miriam Borenstein (język hebrajski, prowadząca w Szkole Nowych Tłumaczy w Izraelu), Abel Murcia Soriano (język hiszpański, dyrektor Instytut Cervantesa w Warszawie, laureat Nagrody Transatlantyk 2024), Xavier Farré Vidal (język kataloński, laureat nagrody za kataloński przekład wyboru wierszy Czesława Miłosza), Hikaru Ogura (język japoński, laureatka Nagrody Japońskiego Towarzystwa Literatury Rosyjskiej), Vyturys Jarutis (język litewski, laureat Złotego Krzyża Zasługi RP, odznaczony medalem Zasłużony Kulturze Gloria Artis), Ingmara Balode (język łotewski, poetka uhonorowana Łotewską Nagrodą Literacką Roku), Lidija Tanuševska (język macedoński, laureatka nagrody Złote Pióro nadawanej przez Stowarzyszenie Tłumaczy Literackich Macedonii), Karol Lesman (język niderlandzki, laureat nagrody Transatlantyk 2013), Charlotte Pothuizen (język niderlandzki, laureatka Nagrody Aleidy Schot), Lisa Palmes (język niemiecki, laureatka Nagrody im. Karla Dedeciusa), Lothar Quinkenstein (język niemiecki, laureat Nagrody Jabłonowskiego i Nagrody im. Karla Dedeciusa), Julia Więdołcha (język norweski, założycielka wydawnictwa Meteor Forlag), Olga Bagińska-Shinzato (język portugalski, pomysłodawczyni Zakładu Brazyliastyki UW), Teresa Fernandes Swiatkiewicz (język portugalski, zdobywczyni wyróżnienia honorowego w Grand Prix Przekładu Literackiego), Cristina Godun (język rumuński, laureatka Nagrody Związku Pisarzy w Rumunii), Constantin Geambașu (język rumuński, laureat nagrody Transatlantyk 2016), Jana Unuk (język słoweński, laureatka nagrody dla tłumaczy literackich im. Antona Sovrè), Milica Markić (język serbski, dwukrotnie nominowana do Nagrody Miloša Đuricia), Ostap Sływyski (język ukraiński, laureat Nagrody im. Bohdana Ihora Antonycza, Nagrody Ambasady RP oraz Nagrody Huberta Burdy), Barbara Delfino (język włoski, przewodnicząca nagrody literackiej Polski Kot) oraz Ludmiła Ryba (język włoski, aktorka i reżyserka).

W ramach Festiwalu Tłumaczy Olgi Tokarczuk zapraszamy serdecznie na cztery panele dyskusyjne, dwa warsztaty dla najmłodszych, wykład i dwie prezentacje literatury polskiej.

Program Festiwalu Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Festiwalu Góry Literatury

8 lipca, 14.15

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie, ul. Strzelecka 2a

Językowe (po)mosty. Obcy język polski. Z Antonią Lloyd-Jones (angielski), Katją Wolters (gruziński), Xavierem Farré (kataloński) i Karolem Lesmanem (niderlandzki) rozmawia Abel Murcia Soriano (hiszpański) spotkanie w języku polskim

9 lipca, 10.00–12.00

Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b

Tłumacz od kuchni. Warsztaty kulinarno-kulturoznawcze z Anastasią Chatzigiannidi (Grecja), Pavlem Pečem (Czechy) i Barbarą Delfino (Włochy) spotkanie w języku polskim obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba miejsc ograniczona

9 lipca, 13.45

Kłodzki Ośrodek Kultury, pl. Władysława Jagiełły 1, Kłodzko

Tłumaczeniowe Okna. Z Milicą Markić (serbski), Miriam Borenstein (hebrajski), Teresą Fernandes Swiatkiewicz (portugalski) i Krumem Krumovem (bułgarski) rozmawia Małgorzata Kolankowska spotkanie w języku polskim

10 lipca, 9.30

Hotel Jedlinka, ul. Zamkowa 2, Jedlina-Zdrój

Prezentacja literatury polskiej. Michał Rusinek (wykład *Zadyszka. O zmianach we współczesnej polszczyźnie*) i Wojciech Chmielarz

10 lipca, 10.00–11.15

Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1, Dzikowiec 95b

Opowieści z gór i lasów. Rozmawiają: Olga Bagińska-Shinzato (Brazylia), Margot Carlier (Francja) i Julia Więdołcha (Norwegia) spotkanie w języku polskim

10 lipca, 13.30

Galeria Ludwikowice, ul. Główna 65, Ludwikowice Kłodzkie

Kanon tłumacza literatury polskiej. Z Cristiną Godun (rumuński), Ostapem Sływyskim (ukraiński), Maryną Szodą (białoruski) i Janą Unuk (słoweński) rozmawia Michał Rusinek spotkanie w języku polskim

11 lipca, 10.00

Hotel Jedlinka, ul. Zamkowa 2, Jedlina-Zdrój

Prezentacja literatury polskiej. Wioletta Grzegorzewska i Małgorzata Lebda

11 lipca, 13.30

Stara Kopalnia w Wałbrzychu, ul. Piotra Wysockiego 29, Wałbrzych

(Nie)przezroczyści tłumacz. Z Vyturysem Jarutisem (litewski), Marylą Laurent (francuski), Tapanim Kärkkäinenem (fiński) i Lidiją Tanuševską (macedoński) rozmawiają Lisa Palmes (niemiecki) i Lothar Quinkenstein (niemiecki) dyskusja w języku polskim

obowiązują bezpłatne wejściówki (do pobrania na stronie: <https://tiny.pl/d56f6>) liczba miejsc ograniczona

Małe Góry Literatury

Na Festiwal Góry Literatury zapraszamy wszystkie pokolenia – dlatego stworzyliśmy osobne pasmo dla dzieci i młodzieży: Małe Góry Literatury. W tym roku najmłodsza grupa czytelników i czytelniczek będzie mieć okazję spotkać się z autorami i autorkami książek dla dzieci oraz wziąć udział w różnych warsztatach. Przygotowaliśmy też dla najmłodszych wydarzenia w ramach Festiwalu Tłumaczy Olgi Tokarczuk.

5 lipca, godz. 11.00 Kocia Szajka zaprasza na przygodę z pazurem! Spotkanie z Agatą Romaniuk | Dzikowiec

Komandos, Morfeusz, Poziomka, Precel, Lola, Bronka od Cieślarów... Agata Romaniuk przywiezie na nasz festiwal całą kocią ferajnę, w tym najnowszą część ze swojej kryminalnej serii dla dzieci — *Kocia szajka i zaginione bajki*. W tej książce koci detektywi oglądają bajki o Reksiu i ruszają do Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej. Autorka, znana dzieciom także jako Pani Wieczorynka, zachęci czytelników do wspólnego rozwiązywania zagadek.

8 lipca, godz. 10.00 spotkanie po zbój, czyli jak wychować fajnego chuligana. Spotkanie z Grzegorzem Kasdepkem | Dzikowiec

Autor *Detektywa Pozytywki* oraz dziesiątek innych książek dla dzieci i młodzieży wyjaśni, co to znaczy, że chuligan może być fajny. Czy warto być rozrabiaką? A może zawarł już odpowiedź w *Kacperiadzie. Opowiadaniach dla łobuzów i nie tylko?* Być może wyjaśni też, dlaczego lepiej być smokiem niż księżniczką. Jedno jest pewne – będzie dużo śmiechu. Ale uwaga, Grzegorz Kasdepke otwarcie przyznaje, że pomysły na nowe książki czerpie właśnie ze spotkań z dziećmi. Kto w naszych czasach czyta książki? Przyszli buntownicy, wynalazcy, odkrywcy, rewolucjoniści, niespokojne duchy, niepokorne osobowości – ludzie, którzy nie dadzą sobie w kaszę dmuchać! Bo nie po to przecież piszemy książki, żeby wychować potulne dzieci, lecz fajnych łobuziaków – z których wyrosną mądre społeczeństwo!

8 i 9 lipca, godz. 10.00 warsztaty Górskie brzmienia | Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy (II piętro, sala 304)

Warsztaty ekologiczne, które połączą fascynującą tematykę gór z magicznym światem muzyki. Zajęcia mają na celu rozwijanie świadomości ekologicznej, kreatywności muzycznej poprzez różnorodne interaktywne i edukacyjne działania oraz pielęgnowanie miłości do natury.

9 lipca, godz. 10.00–12.00 Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Małych Górach Literatury: Tłumacz od kuchni. Warsztaty kulinarno-kulturoznawcze z Anastasią Chatzigiannidi (Grecja), Pavlem Pečem (Czechy) i Barbarą Delfino (Włochy) | Dzikowiec

Anastassia Chatzigiannidi, Pavel Peč i Barbara Delfino opowiedzą o kuchni, gotowaniu i kulturze w swoich krajach. Uczestnicy i uczestniczki warsztatów będą mogli spróbować potraw, posłuchać muzyki i opowieści z Grecji, Czech i Włoch. Spotkanie będzie połączeniem kreatywnej zabawy i nauki.

9 lipca, godz. 11.00 pokaz filmu *Wakacje Mikołajka* Laurenta Tirarda | Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy (skwer z dzikami)

10 lipca, godz. 10.00 Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Małych Górach Literatury: opowieści z gór i lasów. Rozmawiają: Olga Bagińska-Shinzato (Brazylia), Margot Carlier (Francja) i Julia Więdocha (Norwegia) | Dzikowiec

Trzy tłumaczki wprowadzą uczestników w tajemnicze historie z Brazylii, Norwegii i Francji. Warsztaty plastyczno-kulturoznawcze będą okazją do poznania baśni i bajek z różnych stron świata. Dzieci będą mogły poszerzyć granice swojej wyobraźni, poznając przyjazne duszki i stwory, które zamieszkują góry, lasy, morza, rzeki i jaskinie.

12 lipca, godz. 10.00 Barbara Sadurska, *Rada smoków*. Z autorką rozmawia Miłka Malzahn | Dzikowiec

Autorka przyjeżdża na Małe Góry z nowym tomem z cyklu *Srebrny smok*. W pierwszej części poznaliśmy główną bohaterkę, dwunastoletnią Matyldę, która zamiast do wymarzonej Japonii wyjeżdża na wakacje do tajemniczego dziadka. W *Radzie smoków*, kolejnej części baśniowej opowieści, jej marzenia o spotkaniu z magicznymi stworzeniami nie bledną, a dziewczynka wraz ze swoją nową przyjaciółką Saszą wyrusza w niezwykle i niebezpieczny rejs. Miłka Malzahn zapyta autorkę nie tylko o smoki, ale też o podróże, odważne decyzje i wielką siłę przyjaźni.

fot. Max Pfflegel

Jarmark

6 lipca w godzinach 11.00–18.00 zapraszamy na jarmark lokalnego rękodzieła, produktów spożywczych i wyrobów artystycznych.

Festiwal Góry Literatury to nie tylko książki, to też sztuka tworzona w harmonii z otaczającą przyrodą. Odkrycie bogactwo lokalnego rzemiosła artystycznego – od unikatowej ceramiki, przez misternie wykonane wyroby z miedzi, ręcznie robioną biżuterię, linoryt, tkaninę, papier, po meble. Na noworudzkim rynku znajdziecie tradycję, nowoczesny design i to, co nieoczywiste. Każdy przedmiot na jarmarku jest opowieścią, a jego autorka/autor dzieli się częścią swojego serca i duszy. Wyjątkowość Ziemi Kłodzkiej przejawia się też w smaku – to miód, chleb, sery i zioła. Nie przegapcie szansy na spotkanie z lokalnymi artystami, producentami, pasjonatami, którzy swoją pracą codziennie budują i wzbogacają kulturowy krajobraz tego malowniczego zakątka Polski. Na rynku w Nowej Rudzie będą dla Was:

- Galeria Rybna Baśka Trzybuska | ceramika
- Pracownia Tańczącej Wody ebru | malowanie na wodzie, dawne techniki czerpania i zdobienia papieru, wiklina
- Magda Pełka. Edi Malcer | ceramika
- Manilove | ceramika
- Studio Kazani Katarzyna Sobocka | biżuteria artystyczna
- AC.ceramika – Aga Ciszewska | pracownia ceramiki i rzeźby
- Amore Theodore | biżuteria haftowana
- Małgorzata Jancewicz-Górniak | biżuteria frywolitkowa
- Pięknie! Kolektyw kreatywny. Roztoki | papier mâché, drugie życie mebli, malarstwo, design
- Iga Zwierzyńska, grupa Alfa Art NR | ceramika
- Sławomir Gołębowski, grupa Alfa Art NR | papier, poezja, sztuka i natura
- Pracownia Papierowych Przygód, Anna Stefaniszyn | rękodzieło, papier
- Michał Chyc, Małgorzata Smaż-Chyc | metaloplastyka, rękodzieło artystyczne, filc

- Pracownia Miedziorytnika Ewa Kutylak | miedzioryt
- Pracownia Janowczarnia, Aleksandra Sypiańska | ceramika
- Diana Krechowska | ceramika
- Małgorzata Boksa Ceramika | ceramika
- Adrianna Konopniak | papier, tkanina
- Leniwe, Daniela Gotzmann | odzież z ekologicznych tkanin konopnych
- ODIO Ola Ozimek | slow fashion
- Aga Młotkowska Art | grafika, tkanina, plakat, ilustracja
- Zagroda Pasternak, Leontyna Pasternak | regionalne sery, smaki, przetwory
- Miody z leśnej pasieki Kundzicz Studzienno | miód
- Małgorzata Kujda | piekarnia Kucharskiego, chleb i przepisy, książki
- Stolovelasy & PNGS | mapy, koszulki, śniadanie, kawa
- Koło Gospodyń Świerki koło Nowej Rudy

Lista wystawców może ulec zmianie.

fot. Jerzy Wypych

Wystawy i wernisaże

- 4 lipca, godz. 21.30**
Galeria NOWA art space

Polki – Polskie Jaskółki. Wernisaż wystawy Mai Gajewskiej

4–7 lipca, godz. 12.00–18.00
Ostoja Sztuki

wernisaż: *Akcja Silva Bonae Artis* – wydarzenie interdyscyplinarne pod opieką artystyczną Jagi Hupało: „Pisane drzewem”, wystawa i prezentacja w wykonaniu: Tomasza Sikory, Renaty Plagi, Breta Robertsa i Jagi Hupało wydarzenie towarzyszące

5 lipca, godz. 17.00
Impresja Art Resort

wernisaż: Wojciech Siudmak – *Tytuł nadejdzie*. Akcja artystyczna i wieczór autorski Wojciecha Siudmaka. Prezentacja rzeźb oraz rysunków. Kuratorka: Dorota Pieńkos wydarzenie towarzyszące

6 lipca, godz. 23.00
Zamek Sarny

Tytuł nadejdzie. Wernisaż wystawy prac: Anny Bujak, Soni Ruciak, Sylwii Muchy, Patrycji Mikołajczak, Jagi Hupało, Marthy Mulawy, Anny M. Kramm, Basi Trzybulskiej, Klaudii Magierowskiej, Tatiany Tokarczuk, Daniela Mikulskiego, Dominika Jana Gralaka, Pawła Domańskiego, Ryszarda Bilana, Krzysztofa Wałaszka, Andrzeja Rafałowicza, Janusza Gilewicza, Pawła Konikiewicza, Marka Sienkiewicza, Tomasza Sikory. Kuratorka: Anna M. Kramm

7 lipca, godz. 15.00
Galeria NOWA art. space

spotkanie autorskie Mai Gajewskiej i oprowadzanie po wystawie *Polki – Polskie Jaskółki*

7 lipca, godz. 13.00
Zamek Sarny

Anna M. Kramm. Oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Tytuł nadejdzie* oraz performance Jagi Hupało *Krucze Piękno*

10 lipca, godz. 11.30
Galeria Ludwikowice

Siostry. Wernisaż wystawy Agnieszki Brzezińskiej

Polki – Polskie Jaskółki. Wystawa prac Mai Gajewskiej

Prezentowany cykl prac jest wyrazem rozważań artystki na temat aborcji. Bieżąca wystawa to rozwinięcie ekspozycji obrazów olejnych połączonych instalacją z metalu. Wystawę uhonorowano srebrnym medalem w kategorii Mixed Media na XIII Biennale we Florencji w 2021 roku. Prace bezpośrednio nawiązywały do fali manifestacji, jakie przetoczyły się przez polskie miasta jesienią 2020 roku, kiedy sejm RP zastrzył przepisy dotyczące możliwości przerywania ciąży. Powrót do tematu obecnie nie jest przypadkowy.

W Polsce od lat 90. XX wieku obowiązuje jedno z najbardziej restrykcyjnych w Europie praw w kwestii przerywania ciąży. Mimo to 22 października 2020 roku polski Trybunał Konstytucyjny poszedł o krok dalej, wydając wyrok zakazujący aborcji ze względu na ciężkie i nieodwracalne uszkodzenie płodu lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu. Na ulicę wyszły setki tysięcy ludzi. Rozpoczęły się masowe, antyrządowe protesty społeczne przeciwko zaostrzeniu przepisów dotyczących aborcji w Polsce. Protestujący trzymali transparenty z hasłami: „Piekło kobiet”, „Moje ciało, mój wybór”, „To jest wojna”, „Strajk kobiet”, „Grzeczne już byliśmy”, „Polska jest kobietą”. Skala protestów przybrała niespotykane wcześniej rozmiary.

Wielotysięczne manifestacje odbywały się nie tylko w dużych miastach, lecz także w mniejszych ośrodkach. Środowiska kobiece przemówiły i wyszły naprzeciw stanowisku polityków. Rozpoczęła się walka o prawa kobiet. W XXI wieku, w kraju

należącym do Unii Europejskiej, w biało-czerwonej Polsce, gdzie biel to dobro i czystość, a czerwień to dostojność i majestat władców polskich... czy aby na pewno? Trybunał Konstytucyjny, polski sąd konstytucyjny z zasady niezależny od władzy politycznej, w październiku 2020 był instytucją mocno upolitycznioną, zależną od partii rządzącej, uprawiającej populistyczną narrację opierającą się na radykalnych osądach, przede wszystkim w kwestiach obyczajowych. Czy taka Polska jest biało-czerwona?

Wernisaż wystawy *Polki – Polskie Jaskółki* będzie miał miejsce 4 lipca o godzinie 21.30 w Galerii NOWA art space w Nowej Rudzie. Od tego dnia ekspozycja będzie dostępna dla zwiedzających na dwóch piętrach budynku. 7 lipca o godzinie 15.00 odbędzie się spotkanie autorskie Mai Gajewskiej i oprowadzanie po wystawie.

Siostry. Wystawa prac Agnieszki Brzezińskiej

Agnieszka Brzezińska to polska artystka, której twórczość obejmuje szerokie spektrum: od malarstwa abstrakcyjnego po malarstwo figuratywne. Unikalne podejście do formy i koloru przyniosło jej uznanie na licznych wystawach indywidualnych i zbiorowych, a także w prywatnych kolekcjach zarówno w Polsce, jak i za granicą. Artystka doskonalila swoje umiejętności na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, gdzie uzyskała dyplom w 2019 roku. Już od początku swojej kariery artystycznej jej prace wyróżniały się eksperymentowaniem z formą i strukturą; przekształcały obserwowaną rzeczywistość w sposób, który skupiał się na odczuciach zamiast na tradycyjnym znaczeniu.

Od 2020 roku artystka zaczęła zdecydowanie zmieniać kierunek swojej twórczości, przechodząc od abstrakcji do malarstwa figuratywnego. Jej nowe prace koncentrują się głównie na postaci kobiecej, gdzie kolor odgrywa równie istotną rolę jak forma. Artystka dąży do harmonii między postacią a kolorem, co osiąga poprzez intuicyjny wybór palety kolorów oraz eliminację zbędnych elementów kompozycyjnych. Jednym z najbardziej rozpoznawalnych elementów twórczości Brzezińskiej jest sposób przedstawiania kobiet od tyłu, z naciskiem na ich plecy i charakterystyczne nakrycia głowy. Ta nietypowa perspektywa nadaje jej pracom niepowtarzalny charakter, zachęcając odbiorców do głębszej refleksji nad tożsamością i introspekcją postaci. Artystka podkreśla, że nie tyle postaci na jej obrazach są odwrócone od nas plecami, ile my stoimy za nimi i w ten sposób jesteśmy zachęcani do patrzenia przed siebie. Często przedstawiane w parach, postacie z cyklu *Siostry* symbolizują nie tylko tradycyjne relacje rodzinne, ale również lustrzane odbicie własnej osoby, ukazując głębie naszego wewnętrznego świata niewidocznego na pierwszy rzut oka. Minimalistyczne, geometryczne formy kobiecych sylwetek uwypuklają bogactwo kolorów, które same w sobie stają się treścią obrazu, wzmacniając jego emocjonalny przekaz.

Prace te można podziwiać na stronie internetowej artystki (www.jabrzezinscy.pl), gdzie kolorystycznie bogate kompozycje emanują emocjonalną głębią i subtelnością, oferując widzom niezapomniane wrażenia estetyczne.

Tytuł nadejdzie. Wystawa prac dwudziestu twórczyn i twórców

Na wystawie zaprezentowane zostaną prace malarskie i rzeźbiarskie, wideo-instalacje i obiekty połączone ze współczesną narracją dźwiękową. Dzieła korespondują z „miejscem, czasem i komunikacją”, ich interakcja ma pobudzić wyobraźnię i odnieść się do indywidualnego wizualnego przeżycia odbiorcy.

W wystawie swoje prace zaprezentuje dwadzieścia twórczyn i twórców (Anna Bujak, Sonia Ruciak, Sylwia Mucha, Patrycja Mikołajczak, Jaga Hupało, Martha Mulawa, Anna Maria Kramm, Basia Trzybulska, Klaudia Magierowska, Tatiana Tokarczuk, Daniel Mikulski, Dominik Jan Gralak, Paweł Domański, Ryszard Bilan, Krzysztof Wałaszek, Andrzej Rafałowicz, Janusz Gilewicz, Paweł Konikiewicz, Marek Sienkiewicz, Tomek Sikora), eksplorując przestrzeń, odnosząc się do kulturowej matrycy w aspekcie historycznym, architektonicznym i topograficznym. Dzieła pozostawią ślady o charakterze pamięci palimpsestowej jedynie w wyobraźni, nie ingerując trwale w zastaną strukturę. Formuła „pokoi ekspozycji” przeprowadzi odbiorcę przez labirynt napięć i emocji wizualnych przypisanych metaforom.

fot. Jerzy Wypych

Pasmo filmowe

4 lipca, godz. 15.30 *Niedokończone życie Phoebe Hicks* Marcina Giżyckiego | Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie

Niedokończone życie Phoebe Hicks to ostatni film Marcina Giżyckiego, oparty na książce Agnieszki Taborskiej pod tym samym tytułem. Wizyjne oratorium, współreżyserowane po śmierci Giżyckiego przez Grzegorza Pleszyńskiego, zrealizowała grupa artystyczna Czarny Karzeł z Bydgoszczy. Pokaz jest głębokim ukłonem w stronę reżysera.

4 lipca, godz. 17.00 *Album rodzinny* Andrzeja Titkowa | Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie

Główną protagonistką tego filmu jest prababka Andrzeja Titkowa, Franciszka Arnsztajnowa (1865–1942), córka Bernarda i Malwiny Meyersonów, siostra filozofa Emila Meyersona. Franciszka była poetką, tłumaczką, działaczką niepodległościową i społeczną. Była także współzałożycielką (z Józefem Czechowiczem) Oddziału Związku Zawodowego Literatów Polskich w Lublinie. W roku 1934, po śmierci męża i syna, sędziwa poetka przeniosła się do Warszawy, gdzie zamieszkała z córką. W maju 1939 roku przyjęła chrzest katolicki. Zginęła w getcie warszawskim. Na temat jej śmierci istnieją tylko domniemania, hipotezy, legendy.

8 lipca, godz. 11.45 *Sztuka błędzenia* Andrzeja Titkowa | Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie

W swoje 56. urodziny Henryk Waniek, malarz, pisarz i krytyk sztuki, wyrusza z Oświęcimia, w którym się urodził, i zmierza do krańca polskiego świata – do o Zgorzelca. W drodze tej towarzyszy mu ekipa filmowa Andrzeja Titkowa, rejestrująca tę podróż i spotkania z ludźmi artyście bliskimi, w tym również z Olgą Tokarczuk. Zapis tej podróży – to film *Sztuka błędzenia*. Sam reżyser pisał o nim tak: „Dlaczego zrobiłem film o Henryku Wańku? Z podobnych powodów, dla których powstało wiele innych moich filmów. Musi mnie zainteresować coś w człowieku, zjawisku, sprawie. Pojawia się iskra, następuje wyładowanie elektryczne. Zapłon. Potem zostaje już tylko mniej lub bardziej mozolne i żmudne «załatwiactwo». (...) Ta nasza podróż całkiem realistycznaw przeciwieństwie do tej mistycznej, którą nieco wcześniej na tej samej trasie odbył i opisał w swojej książce Henryk Waniek, też nie była całkiem «realistyczna». W ciągu tego tygodnia bardzo dużo się zdarzyło. Żyliśmy bardziej intensywnie i odświętnie niż zazwyczaj”. Zapraszamy na seans. Będzie intensywnie i odświętnie.

8 lipca, godz. 15.45 *Jestem postacią fikcyjną* Arkadiusza Bartosiaka | Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie

To nie film biograficzny, a uchwycony w ruchu portret wybitnego europejskiego artysty. Za tajemniczą tytułową postacią ukrywa się nie kto inny, jak Andrzej Seweryn. Aktor, reżyser, dyrektor, społecznik, a w filmie Arkadiusza Bartosiaka przede wszystkim człowiek, który nie osiada na laurach i wciąż szuka nowych wyzwań.

8 lipca, godz. 19.30 *20 dni w Mariupolu* Mstysława Czernowa | Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie

Tej relacji zagłady się nie zapomina. Bohaterem filmu dokumentalnego Mstysława Czernowa, wspaniałego dziennikarza, jest oblężony Mariupol. Widzimy rejestr rosyjskich zbrodni, zapis życia prawdziwych mieszkańców. Film-swiadektwo został zrealizowany z pasją i żalem. **Seans tylko dla widzów dorosłych.**

9 lipca, godz. 19.00 *Zielona granica* Agnieszki Holland | Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy

14 lipca, godz. 17.30 *Zielona granica* Agnieszki Holland | Zamek Sarny

Film *Zielona granica* Agnieszki Holland, który miał premierę we wrześniu 2023, wielu ludziom – nie tylko w Polsce – unaoczniał i uświadomił tragizm sytuacji uchodźców na granicy polsko-białoruskiej. Przez te dziesięć miesięcy zmieniło się w Polsce niemal wszystko. Przede wszystkim władza, a to zapoczątkowało niełatwy proces przywracania w naszym kraju demokracji, praworządności, a niektórzy powiedzą nawet: normalności. Tylko na granicy czas jakby się zatrzymał.

11 lipca, godz. 18.00 *Kongres* Ariego Folmana | Stara Kopalnia w Wałbrzychu

Ari Folman sięgnął po *Kongres futurologiczny*, czyli długie opowiadanie Stanisława Lema z 1971 roku, ale jego film nie jest po prostu ekranizacją antyutopijnej wizji polskiego pisarza. Reżyser sięga po elementy stworzone przez futurologa, wchodzi z nimi w dyskusję, interpretuje je na nowo i bawi się nimi, by stworzyć własną opowieść.

12 lipca, godz. 20.50 *Piękny dwudziestoletni* Andrzeja Titkowa | Zamek Sarny

Marek Hłasko żył krótko, ale intensywnie. Film jest więc raczej jedynie szkicem przedstawiającym zaledwie fragment biografii pełnej gwałtownych wzlotów i karkołomnych upadków. Główne świadectwo dają w nim dwie kobiety – matka oraz Agnieszka Osiecka, jedna z niespełnionych miłości pisarza.

13 lipca, godz. 18.45 *Walc z Baszirem* Ariego Folmana | Zamek Sarny

Walc z Baszirem to animowany dokument o wojnie w Libanie, w której Ari Folman brał udział jako żołnierz armii izraelskiej. Nie chodzi jednak wyłącznie o sam konflikt na Bliskim Wschodzie, autor porusza bowiem kwestię świadectwa, pamięci indywidualnej i społecznej, a także tego, na ile możliwe jest wierne ukazanie dramatycznych wydarzeń z przeszłości. Walki, masakry, pogromy związane z wojną domową między Organizacją Wyzwolenia Palestyny, chrześcijańskimi Falangami oraz interweniującym wojskiem izraelskim wywołały traumę prowadzącą do swego rodzaju zbiorowej amnezji. Reżyser i główny bohater zarazem, tworząc film, stara się zrekonstruować przeżycia będące udziałem jego samego i innych żołnierzy. Pragnie rozpoznać przeszłość i przywrócić o niej pamięć.

fot. Jerzy Wypych

Teatr

9 lipca, godz. 19.00 spektakl *E.E.* (na podstawie powieści Olgi Tokarczuk) Teatru THB | Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu

Wrocław, rok 1908. 15-letnia Erna Eltzner zaczyna widzieć duchy. Mediumiczne zdolności dziewczyny budzą w świadkach niezwykłych wydarzeń ukryte pragnienia, skrywane tajemnice i tłumione lęki. Jednak czy to, czego doświadczają, dzieje się naprawdę? Psychologiczna powieść Olgi Tokarczuk stała się podstawą spektaklu, którego twórcy szukają odpowiedzi na pytania, gdzie przebiega granica między prawdą a wyobrażeniem, marzeniami a rzeczywistością i czy można nie wpaść w pułapkę, jaką stanowi niepowstrzymany pęd życia...

Reżyseria i kostiumy: Dorota Nasiorowska-Wróblewska

Asystentka reżyserki: Aneta Gidelska

Inspicjentki: Patrycja Listek i Karolina Juzoń

Scenografia: Olga Kucharska

Ruch sceniczny: Katarzyna McCall

Muzyka i gra na fortepianie: Iwona Manista-Kutryś

Występują: Nicola Lulińska, Dorota Nasiorowska-Wróblewska, Łukasz Wróblewski, Krzysiek Woźniak, Marlena Czarny, Sebastian Borowik, Anna Zwolińska, Dawid Duda, Aneta Gidelska, Karolina Juzoń, Paweł Comborowski, Maciej Durański, Konrad Grymin, Patrycja Listek oraz Adela Bauman, Aurelia Pawlak i Ignacy Wróblewski

11 lipca, godz. 19.00 spektakl *Komediantka* Teatru Nowego Proxima | Kłodzki Ośrodek Kultury

Spektakl – będący literacką mieszanką Antoniego Czechowa (*Kalchas* w tłumaczeniu Agnieszki Lubomiry Piotrowskiej), Thomasa Bernharda (i krótkiej historii SPATiF-u – domu pijaństwa, domu zdrad i miłości, domu, gdzie bawili się nasi najwięksi polscy aktorzy – jest historią „teatru od kulis”).

Antoni Czechow i Thomas Bernhard zbyt często przyglądali się kondycji teatru, by nie snuć opowieści o zatrwających jego historiach. Okazuje się, że mimo upływu czasu nie zmienia się nic; że teatr pozostaje taką samą kolebką intryg, co dawniej. Niepewny czeka los nowego dyrektora w zderzeniu z aktorską diwą. Teatr od kulis bywa fascynujący. Teatr za kulisami jest przerażający. Jest mieszanką talentów i antytalentów. Dziwaków, pozerów i ludzi nieustannie grających intelektualistów popadających w zachwyt nad własną tępotą. Z tego można się już tylko śmiać.

Scenariusz i reżyseria: Piotr Sieklucki

Obsada: Krzysztof Głuchowski i Zuzanna Jagusiak

Scenografia i kostiumy: Łukasz Błazejewski

Asystentka scenografa: Emilia Sarga

Reżyseria światła: Wojciech Kiwacz

Realizacja dźwięku: Bogdan Czystychan

Aranże muzyczne: Paweł Harańczyk

Charakteryzacja: Artur Świetny, Kaja Jałozą i Julia Kubacka

Koncerty

4 lipca, godz. 20.00 Vito Bambino | Rynek w Nowej Rudzie

Vito Bambino to solowy projekt Mateusza Dopieralskiego, lidera zespołu Bitamina. Swoją karierę zaczynał jako aktor, ale odnalazł się również w muzyce – jako piosenkarz, tekściarz, producent muzyczny i producent. Współpracował z takimi artystami jak Rasmentalism, Quebonafide, Paulina Przybysz, Dawid Podsiadło czy Kaśka Sochacka, a utwór *Ale jazz!*, wykonywany wraz z Sanah, był jednym z najczęściej odtwarzanych piosenek w polskich rozgłośniach radiowych. Po dobrze przyjętym albumie *Poczekalnia* (2020) w ubiegłym roku wydał drugą płytę, zatytułowaną *Pracownia*, z której utwory z pewnością zabrzmiały na noworudzkim rynku.

5 lipca, godz. 21.30 Fisz Emade Tworzywo | Zamek Sarny

Fisz Emade Tworzywo to jeden z najważniejszych zespołów na polskim rynku fonograficznym. Od 2002 roku wydali 10 płyt utrzymanych w stylistyce okołohiphopowej. Jako pierwsi na tak wysokim poziomie wprowadzili w polskim hip-hopie miękkie brzmienia i miękkie teksty, nawiązując swego czasu do klimatów Native Tongues. Od tamtego momentu do dzisiaj bracia Waglewscy stale eksperymentują, starając się jednak, by wszystkie ich wynalazki łączył jeden składnik: wysoka jakość i zaangażowanie.

Ich ostatni album, *Ballady i protesty*, to mocny powrót do korzeni – lat 90., w których rozwijała się tak zwana muzyka miasta: hip-hop czy elektronika. To sentymentalna opowieść o brzmieniach, które były inspiracją i wskazały drogę poszukiwań. Ale przede wszystkim to płyta sprzeciwu. Pełna niezgody na infantylną, agresywną, czarno-białą politykę, na omijanie w życiu publicznym tak ważnych tematów jak prawa człowieka czy zmiany klimatyczne. I, jak zawsze u Fisz, wszystko to przekazane w mocnych tekstach, pełnych ironii, skupienia nad pędzącym nie wiadomo dokąd światem, wnikliwych spojrzeń w głąb gościa zagubionego w chaosie nieuniknionych zmian.

6 lipca, godz. 21.30 Kortez | Zamek Sarny

Kortez, czyli Łukasz Federkiewicz, to ewenement na polskiej scenie muzycznej. W 2015 roku zadebiutował piosenką *Zostań*. Błyskawicznie zyskał rozgłos i sympatię zarówno słuchaczy, jak i krytyków. Obdarzony głębokim i lekko szorstkim głosem, śpiewa nieprzekombinowane piosenki o miłości i jej braku. Małomówny, o ciepłym i przenikliwym spojrzeniu, szybko stał się ponadpokoleniowym głosem w naszym kraju.

7 lipca, godz. 21.30 L.U.C. & Rebel Babel Ensemble | Zamek Sarny

Łukasz „L.U.C.” Rostkowski – polski raper, kompozytor i producent muzyczny. Reżyser teledysków, koncertów i spektakli oraz promotor kultury brassowej w Polsce i na świecie. W swoich kompozycjach celowo przekracza granice gatunków, tworząc na pograniczu nu jazzu, trip-hopu, hip-hopu, reggae, folku, elektroniki i klasyki. Jego największą pasją jest łączenie muzyki z obrazem i słowem. Komponował i nagrywał z wieloma wybitnymi instrumentalistami oraz wokalistami, między innymi Urszulą Dudziak, Zbigniewem Namysłowskim, Leszkiem Możdżerem, Pokahontaz, Kalibrem 44, Marią Peszek, Krystyną Prońko, Grubsonem, Promoe, Rapsusklei i islandzkim Mum, współpracował z najlepszymi na świecie artystami sceny DJ-skiej, takimi jak DJ Qbert czy DJ Eprom, a także z prestiżowymi orkiestrami i brass bandami, wśród nich zdobywcami nagrody Grammy: Hot 8 Brass Band. Na żywo supportował między innymi Tricky’ego, The Prodigy, Talibę Kweliego, Coldcuta, Massive Attack i wielu innych artystów światowej klasy.

8 lipca, godz. 21.30 Katarzyna Groniec | Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie

Katarzyna Groniec to wyjątkowa wokalistka i osobowość polskiej sceny muzycznej. Niekiedy cały teatralny zespół nie jest w stanie dostarczyć tylu emocji i tak umiejętnie przenieść słuchaczy w świat, o którym opowiada. A opowiada niezwykle wiarygodnie. Jej występy to przejmujące spektakle, a widzowie od początku czują realizm wszystkich historii. Towarzyszący artystce muzycy idealnie dozują emocje, budując niepowtarzalny nastrój.

9 lipca, godz. 21.30 Lech Janerka | Kłodzki Ośrodek Kultury

Lech Janerka, od ponad czterech dekad pozostający niezależnym artystą, żyjącym z dala od wielkomiejskiego blichtru, zagra i zaśpiewa w czasie Festiwalu Góry Literatury zarówno swoje doskonale znane piosenki, jak i koncertowe wersje utworów z najnowszej płyty *Gipsowy odlew falsyfikatu*, która ukazała się po 18-letniej przerwie wydawniczej artysty i zdobyła Nagrodę Muzyczną „Fryderyk” w kategorii „Album Roku Alternatywa”. A to tylko jeden z pięciu Fryderyków, które w tym roku trafiły w ręce artysty. Doskonałe, poetyckie teksty Janerki w połączeniu z jego muzyczną wyobraźnią sprawiają, że trudno o bardziej odpowiednie miejsce na ten koncert niż scena muzyczna Festiwalu Góry Literatury.

10 lipca, godz. 20.45 premiera płyty *Zerwane rozmowy*. Agnieszka Wolny-Hamkało, Aleksandra Popławska i Piotr Damasiewicz. Rozmowa i koncert | Galeria Ludwikowice

Wiersze Agnieszki Wolny-Hamkało zostały ułożone przez Aleksandrę Popławską w poruszającą opowieść o przemianie: najpierw chłodną, surową, w końcu intymną. Trąbka Piotra Damasiewicza rozwarstwia i scala kolejne wątki. Zapraszamy na spotkanie i koncert z udziałem aktorki, muzyka i poetki.

11 lipca, godz. 21.30 Pablopavo i Ludziki | Stara Kopalnia w Wałbrzychu

Pablopavo, czyli Paweł Softys, to człowiek renesansu. Wokalista, radiowy DJ, autor tekstów piosenek i kompozytor, a jednocześnie znakomity pisarz. Nagradzany zarówno za swoją muzykę, jak i za prozę. Od 2003 roku jest jednym z filarów zespołu Vavamuffin. W 2009 roku rozpoczął karierę solową. Jego twórczość muzyczna firmowana pseudonimem Pablopavo jest wszechstronna i trudna do zaliczenia do jednego, konkretnego stylu – tworzył w stylach przenikających takie gatunki, jak warszawski folk, dub, ragga i pop rock. Koncerty Pablopavo i Ludzików zmuszają do bujania się – i do refleksji.

12 lipca, godz. 21.30 Hurt | Zamek Sarny

Po dziesięciu latach od ostatniej płyty wrocławski zespół Hurt otwiera nowy rozdział, w którym wyraźnie nie jest już młodzieżą. Autorzy pokoleniowego przeboju *Załoga G* przygotowali jak zwykle eklektyczny album, na którym nie zabrakło znanych i zdolnych gości. Współtwórcami ósmego albumu zespołu zostali między innymi Igor Pudło (połowa duetu Skalpel) czy młoda soulowa wokalistka Martyna Baranowska. Najnowsza płyta Hurta to nie punkowy wygłup lat 90., lecz mariaż najlepszych alternatywno-popowych wzorców, zaprzęgnięty do opowiedzenia o tytułowym „festiwalu bodźców”, w którym przyszło nam uczestniczyć – czy tego chcemy, czy nie – w trzeciej dekadzie XXI wieku. Czynione przez autora tekstów Maćka Kurowickiego obserwacje czasami wywołują ciepły uśmiech czy wzruszenie, co dobrze pamiętamy z poprzednich płyt, a czasami skrzą się od czarnego humoru. Wyraźnie dojrzały, beczelnie wesoły nihilizm – tego jeszcze w polskim muzycznym uniwersum nie było.

13 lipca, godz. 21.30 Skalpel | Zamek Sarny

Duet Skalpel tworzą Marcin Cichy i Igor Pudło. Zastąpili z twórczego przetwarzania jazzowych sampli polskich i zagranicznych artystów lat 60. i 70. Ich pieczołowicie skomponowane muzyczne patchworki zdobyły uznanie publiczności na przełomie wieków. W tym roku obchodzą 20-lecie wydania pierwszej płyty w legendarnej brytyjskiej wytwórni Ninja Tunes. Od tego czasu płyt przybyło, ale ich muzyce nie ubyło nic a nic ze świeżości, o czym łatwo się będzie przekonać podczas koncertu.

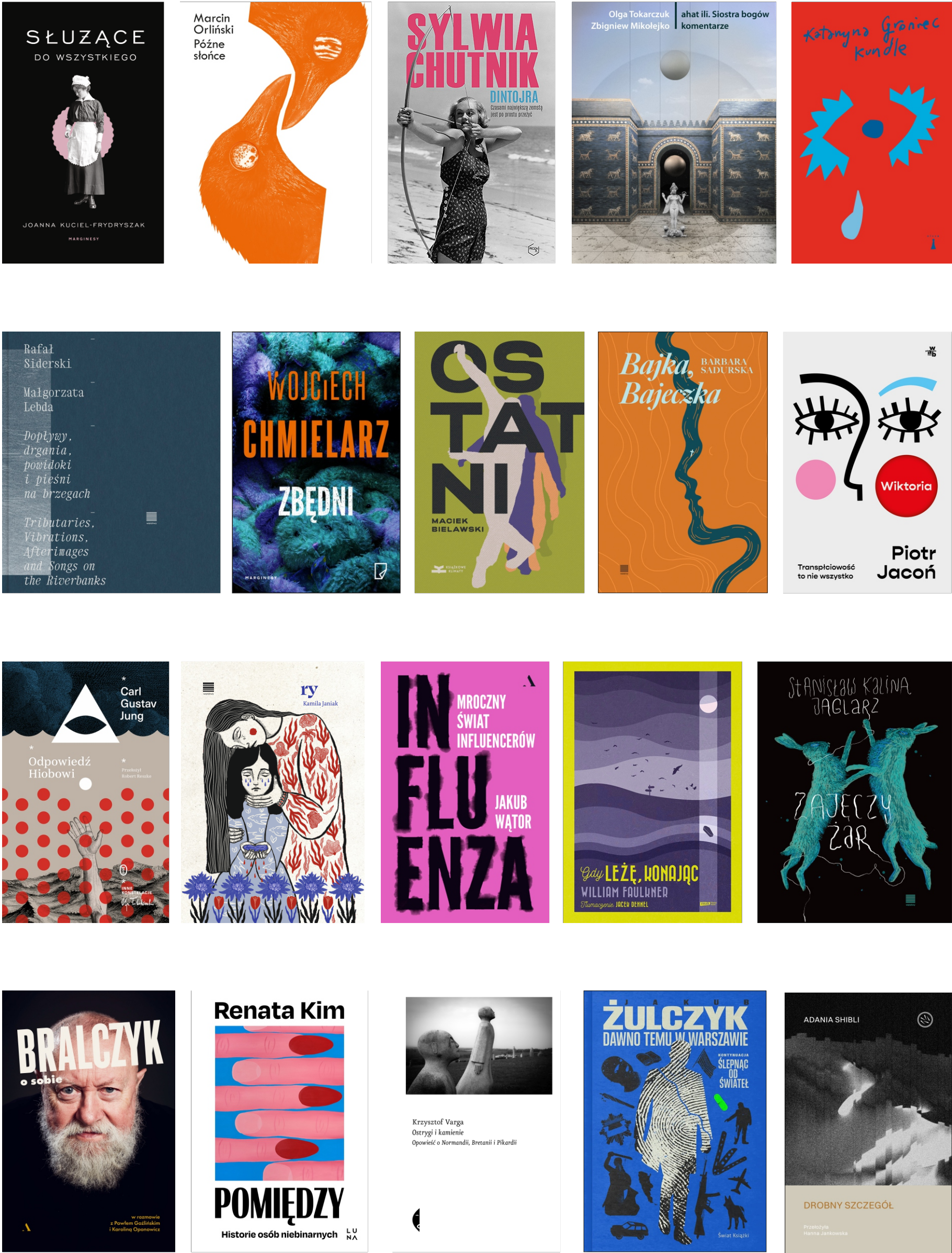
14 lipca, godz. 21.30 Ørganek | Zamek Sarny

Koncerty „Ørganek MTV Unplugged” to zwieńczenie dekady działalności zespołu Adama Staszewskiego, Roberta Markiewicza, Tomasza Lewandowskiego i Tomasa Organka na polskiej scenie muzycznej. Muzycy zaprezentują publiczności nowe, ciekawe i często zaskakujące aranżacje swoich utworów, bawiąc się w mieszanie różnych gatunków muzycznych. Rock łączy się w nich z elementami cygańskiego jazzu rodem z międzywojennego Paryża, a muzyka literacka z kabaretem, dodatkowo w towarzystwie sekcji dętej w składzie Tomasz Orłowski – trąbka, flugelhorn, Szymon Łukowski – flety, klarnet, saksofony, dzwonki, Maciej Kociński – saksofony, klarnety, Bartłomiej Halicki – puzony. Za aranżacje sekcji dętych odpowiadają Tomasz Lewandowski i Szymon Łukowski, a za aranżacje utworów – Tomasz Lewandowski, Robert Markiewicz, Adam Staszewski oraz Tomasz Organek.

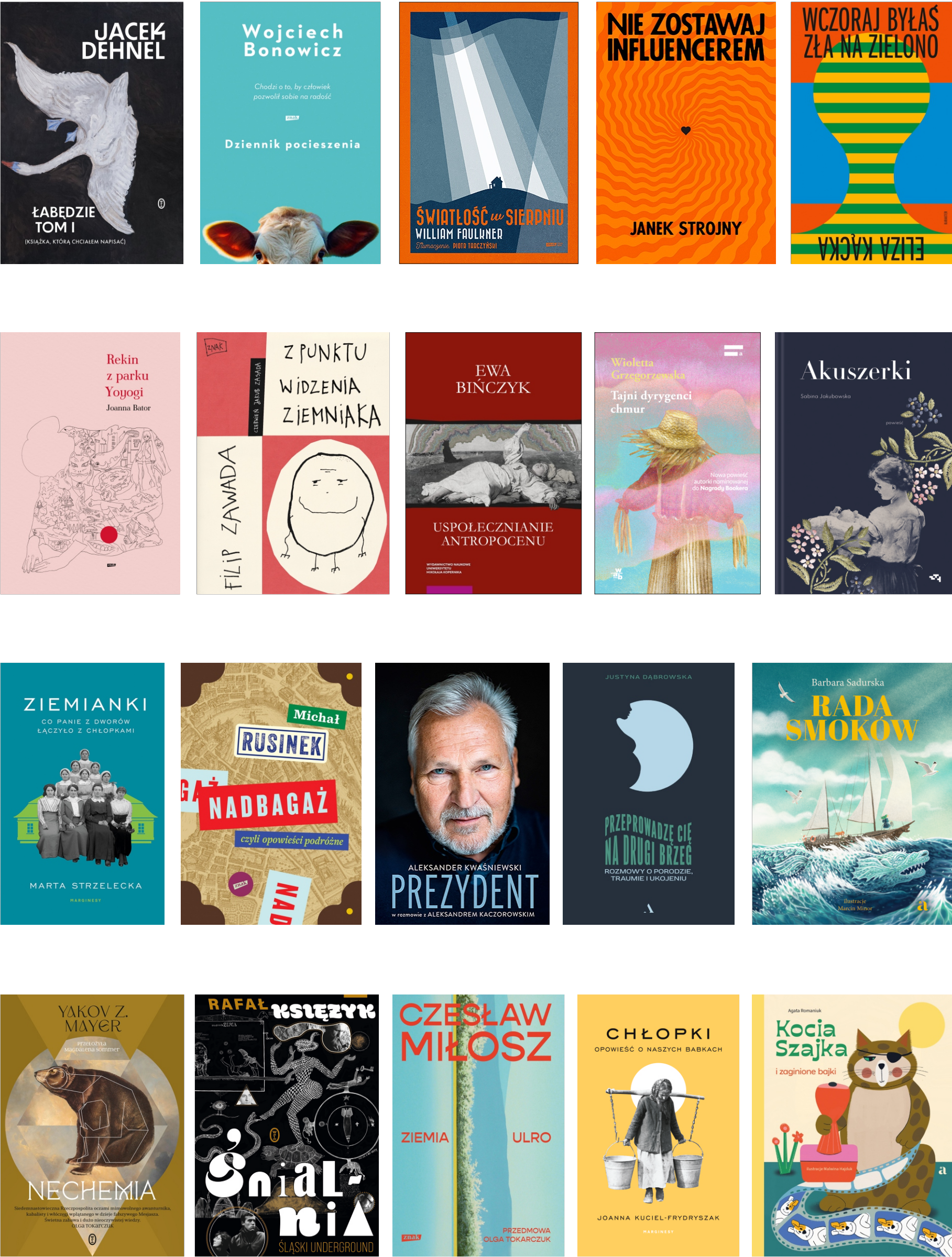

fot. Jerzy Wypych

Książki, o których porozmawiamy na Festiwalu

Książki, o których porozmawiamy na Festiwalu

Program Festiwalu

Sprzedaż biletów:
https://fundacjaolgitokarczuk.org/festiwal-gory-literatury/2024/.

Zapisy na seminaria i warsztaty w ramach Latającego Uniwersytetu Ludowego:
lul@fundacjaolgitokarczuka.org.

Więcej informacji na:

- stronie Fundacji Olgi Tokarczuk: https://fundacjaolgitokarczuk.org/
- profilu Festiwalu na Facebooku:
https://www.facebook.com/FundacjaOlgiTokarczuk
- profilu Fundacji na Facebooku:
https://www.facebook.com/FundacjaOlgiTokarczuk
- wydarzeniu na Facebooku:
https://www.facebook.com/share/3zxFK2xmCuqHrtRk/
- Instagramie Fundacji Olgi Tokarczuk:
https://www.instagram.com/tokarczuk_olga
- Instagramie Festiwalu Góry Literatury:
https://www.instagram.com/festiwal.goryliteratury/
- YouTubie Fundacji: https://www.youtube.com/@FundacjaOlgiTokarczuk

Większość wydarzeń będzie transmitowana. Więcej informacji na profilach Festiwalu.

Część festiwalowych wydarzeń będzie tłumaczona na polski język migowy. W programie oznaczamy je symbolem *, umieszczonym przy godzinie wydarzenia.

4 lipca | czwartek

NOWA RUDA

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie
ul. Strzelecka 2a, Nowa Ruda
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

12.00 Joanna Kuciel-Frydryszak, *Chłopki. Opowieść o naszych babkach*. Z autorką rozmawia Aleksandra Majak (współorganizator: Wydawnictwo Marginesy)

Od zeszłorocznej premiery *Chłopki* Joanny Kuciel-Frydryszak pozostają jedną z najgoręcej dyskutowanych w Polsce książek. Ta poruszająca opowieść o przemilczanych historiach kobiecych przenosi nas w realia wsi czasów II Rzeczypospolitej. Autorka oddaje głos babkom i prababkom, a opis ich codzienności ukazuje zarówno siłę wiejskich kobiet, jak i ich uwikłanie w struktury patriarchy. Obraz wiejskiego życia, jaki wyłania się z ich opowieści, to z jednej strony oddanie rodzinie i podporządkowanie pracy, a z drugiej głębokie pragnienie zmiany i samostanowienia. Na spotkaniu z Joanną Kuciel-Frydryszak porozmawiamy o kulisach powstawania książki, o jej recepcji i związkach ze zwrotem chłopskim w literaturze i kulturze oraz o herstoriach opowiadanych zza progu wiejskich chałup.

14.00 Justyna Dąbrowska, *Przeprowadzę cię na drugi brzeg. Rozmowy o porodzie, traumie i ukojeniu*. Z autorką rozmawia Urszula Glensk (współorganizator: Wydawnictwo Agora)

Justyna Dąbrowska jest certyfikowaną psychoterapeutką z długim stażem. Największe doświadczenie zdobyła w pracy z matkami – specjalizuje się w psychoterapii okołoporodowej i depresji poporodowej, pomaga w nawiązaniu uczuciowej relacji pomiędzy rodzicem a dzieckiem. Jej najnowsza książka dotyczy najgorszych i najmielszych emocji towarzyszących przyjściu na świat nowego człowieka. Bez tabu opowiada o wszystkich przeżyciach matek – nie tylko tych wartych uwiecznienia na portalach społecznościowych.

15.30 pokaz ostatniego filmu Marcina Giżyckiego na podstawie książki Agnieszki Taborskiej *Niedokończone życie Phoebe Hicks*. Po projekcji z autorką rozmawia Anda Rottenberg

Niedokończone życie Phoebe Hicks to ostatni film Marcina Giżyckiego, oparty na książce Agnieszki Taborskiej pod tym samym tytułem. Wizyjne oratorium, współreżyserowane po śmierci Giżyckiego przez Grzegorza Pleszyńskiego, zrealizowała grupa artystyczna Czarny Karzeł z Bydgoszczy. Pokaz jest głębokim ukłonem w stronę reżysera.

Po 30-minutowej projekcji Agnieszka Taborska odczyta wybrane limeriki – wśród autorek miniatur lirycznych znaleźli się Agnieszka Holland, Anda Rottenberg, Magdalena Barbaruk i Krystyna Piotrowska.

17.00 pokaz filmu *Album rodzinny* Andrzeja Titkova. Po projekcji z reżyserem rozmawia Irek Grin

Franciszka Arnsztajnowa, córka Bernarda i Malwiny Meyersonów, siostra filozofa Emila Meyersona, była poetką, tłumaczką, działaczką niepodległościową i społeczną, współzałożycielką Oddziału Związku Zawodowego Literatów Polskich w Lublinie. W 1934 roku, po śmierci męża i syna, sędziwa poetka przeniosła się do Warszawy, gdzie zamieszkała z córką. W maju 1939 roku przyjęła chrzest katolicki. Zginęła w getcie warszawskim. Na temat jej śmierci istnieją tylko domniemania, hipotezy, legendy, które stały się podstawą filmu pod tytułem *Album rodzinny* (2013).

Rynek w Nowej Rudzie
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

19.00 otwarcie Festiwalu Góry Literatury 2024

20.00 koncert: Vito Bambino (organizator: Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie)

Galeria NOWA art space
ul. Kościelna 23a, Nowa Ruda
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

21.30 *Polki – Polskie Jaskółki*. Wernisaż wystawy Mai Gajewskiej (współorganizator: Nowa Art Space)

OPOLNICA

Ostoja Sztuki
Opolnica 49
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

12.00–18.00 wernisaż: *Akcja Silva Bonae Artis* – wydarzenie interdyscyplinarne pod opieką artystyczną Jagi Hupało: „Pisane drzewem”, wystawa i prezentacja w wykonaniu: Tomasza Sikory, Renaty Plagi, Breta Robertsa i Jagi Hupało (organizator: Art Space Jaga Hupało)
wydarzenie towarzyszące – codziennie od 4 do 7 lipca

5 lipca | piątek

NOWA RUDA

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie
ul. Strzelecka 2a, Nowa Ruda
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy
10.00–12.00 seminarium: Ex-centrum. Prowadzi Edwin Bendyk. Moduł I

DZIKOWIEC

Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1
Dzikowiec 95b
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

Małe Góry Literatury
10.00–11.15 Kocia Szajka zaprasza na przygodę z pazurem. Spotkanie z Agatą Romaniuk (współorganizator: Wydawnictwo Agora dla dzieci)

Komandos, Morfeusz, Poziomka, Precel, Lola, Bronka od Cieślarów... Agata Romaniuk przywiezie na nasz festiwal całą kocią ferajnę, w tym najnowszą część ze swojej kryminalnej serii dla dzieci — *Kocia szajka i zaginione bajki*. W tej książce koci detektywi oglądają bajki o Reksiu i ruszają do Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej. Autorka, znana dzieciom także jako Pani Wieczorynka, zachęci czytelników i czytelniczki do wspólnego rozwiązywania zagadek.

ZAMEK SARNY

Zamek Sarny
Ścinawka Górna 40e
obowiązuje całodzienny bilet

od 12.15 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

Ogólnopolska akcja Tour de Konstytucja jest autorskim projektem Fundacji Aktywna Demokracja prowadzonym w ścisłej współpracy z organizacjami prawniczymi i obywatelskimi. Aktywiści i aktywistki z grup formalnych i nieformalnych, przedstawiciele sądownictwa, prokuratur oraz adwokatury, a także ludzie kultury i zwykli obywatele odwiedzają wsie, miasteczka i miasta, by rozmawiać o państwie obywatelskim oraz o prawach i obowiązkach zagwarantowanych w Ustawie Zasadniczej z Kartą Praw Podstawowych UE, a przy okazji rozdają tysiące egzemplarzy Konstytucji.

12.15 Joanna Kuciel-Frydryszak, *Służące do wszystkiego*, Marta Strzelecka, *Ziemiarki. Co panie z dworów łączyło z chłopkami*. Z autorkami rozmawia Michał Nogaś (współorganizator: Wydawnictwo Marginesy)

Jakie były powiązania między Polkami z różnych warstw społecznych w czasach II Rzeczypospolitej? Jak wyglądało wówczas życie codzienne? Porozmawiamy z autorkami o stosunku ówczesnych kobiet do szkół, gospodarstwa i małżeństwa, a także o tym, które z nich rzeczywiście częściej podróżowały po świecie i dlaczego.

13.45 Ewa Bińczyk, *Uspołecznianie antropocenu. Ekowerwa i ekologizowanie ekonomii*. Z autorką i Edwinem Bendykiem rozmawia Robert Skrzypczyński (współorganizator: Fundacja im. Heinricha Bölla)

Przyszłość polityki klimatycznej i środowiskowej waży się na naszych oczach. Z jednej strony dane wskazują jednoznacznie na pogłębiający się kryzys planetarny, a z drugiej wdrażanie działań na rzecz jego powstrzymania napotyka kolejne przeszkody. Czy zatem, jak pyta Ewa Bińczyk w książce *Uspołecznianie antropocenu*, ludzkości nie ocala się już przetrwanie? Dlaczego znaleźliśmy się w takim punkcie i jaką rolę odegrały w tym założenia współczesnej ekonomii? I czy humanistyka może pomóc nam wyzwolić się z „marazmu antropocenu”? W rozmowie z autorką oraz Edwinem Bendykiem spróbujemy odnaleźć nadzieję na odzyskanie przyszłości, unikając przy tym pułapek cynicznego pesymizmu oraz nieuzasadnionego optymizmu.

15.15*O przyszłości. Z ministrami ds. Europy i klimatu w MSZ Niemiec Anną Lührmann i wiceministrem spraw zagranicznych Polski Markiem Prawdą rozmawia Katarzyna Kolenda-Zaleska (współorganizator: Kraj Związkowy Saksonia)

20 lat temu Polska weszła do Unii Europejskiej. Z marzeniami i nadziejami, akceptując, respektując i przyjmując jako własne porządek prawny wspólnoty i jej wartości. Niestety po 20 latach gwałtowny wzrost tendencji nacjonalistycznych, ksenofobicznych czy populistycznych dotyka nie tylko Polskę, ale i wiele krajów europejskich. W kontekście agresji Rosji na Ukrainę, w świecie zmierzającym do katastrofy klimatycznej, rozmowy o przyszłości, prowadzone przez członków rządów sąsiadujących ze sobą krajów o różnorodnych i bogatych związkach, wydają się koniecznością. Bardzo się cieszymy, że właśnie na transgranicznym Dolnym Śląsku możemy oddać naszą scenę jednej z takich rozmów. Szczególnie że kontakty polskich i niemieckich polityków w ciągu ostatnich 8 lat nie były wcale częste i przyjazne. Niech więc – wcale nie paradoksalnie – również wydarzenia kulturalne staną się miejscem tego rodzaju spotkań.

16.45 O transpłciowości. Z Niną Kutą i Kacprem Potępskim rozmawia Karolina Gierdal

Jak tożsamość wpływa na perspektywę twórczą i aktywistyczną? Choć o transpłciowości powstaje coraz więcej książek, filmów i reportaży, to ich twórcami pozostają w większości osoby cisplciowe. Aktywistyczne postulaty, by o transpłciowości mówiły tylko osoby trans, trudno jednak pogodzić z empatyzującą i łączącą ponad granicami rolą sztuki. O zawiłościach związków między sztuką, tożsamością a reprezentacją porozmawiają osoby transpłciowe z różnych sfer działalności – aktywistycznej i edukacyjnej.

18.15 O klimacie. Z Szymonem Malinowskim rozmawia Katarzyna Kasia (współorganizator: Fundacja im. Heinricha Bölla)

Szymon Malinowski, fizyk atmosfery, to jeden z najważniejszych w Polsce uczonych komentujących i tłumaczących zmiany klimatyczne z perspektywy naukowej. Posiadał szczególną umiejętność wyjaśniania skomplikowanych zjawisk w przystępny sposób. A w świecie fake newsów i powszechnego przekonania o wyjątkowości naszej wiedzy na jakiś temat oraz marzeniach o własnej nieomyślności przekonujący głos autorytetu może pomóc nam zrozumieć zagrożenie i uchronić się przed katastrofą. Mamy nadzieję, że festiwalowa rozmowa będzie rozwinięciem fascynującej dyskusji z książki *Siedem życzeń. Rozmowy o źródłach nadziei* Katarzyny Kasi i Grzegorza Markowskiego.

19.45*O *Odpowiedzi Hiobowi* Carla Gustava Junga rozmawiają Olga Tokarczuk, Leszek Kolankiewicz i Tomasz Stawiszyński (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Właśnie ukazuje się wznowienie jednej z najważniejszych – jak sądzi wielu – książek XX wieku: *Odpowiedzi Hiobowi* Carla Gustava Junga. Publikacja ta to następny tom w serii *Inne Konstelacje* Wydawnictwa Literackiego, do której tytuły wybiera Olga Tokarczuk, przypominając lub po raz pierwszy prezentując polskiej publiczności najistotniejsze jej zdaniem teksty kultury światowej. W tym konkretnym wypadku Noblistka napisała również posłowie i na Festiwal Góry Literatury zaprosiła do rozmowy o tej książce dwóch innych znawców twórczości Junga: Leszka Kolankiewicza i Tomasza Stawiszyńskiego.

21.30 koncert: Fisz Emade Tworzywo

DUSZNIKI-ZDRÓJ

Impresja Art Resort
ul. Zielona 19, Duszniki-Zdrój
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

17.00 wernisaż: Wojciech Siudmak – *Tytuł nadejdzie*. Akcja artystyczna i wieczór autorski Wojciecha Siudmaka. Prezentacja rzeźb oraz rysunków. Kuratorka: Dorota Pieńkos (współorganizatorzy: Fundacja SIUDMAK ARKANA XXI, Impresja Art. Resort) wydarzenie towarzyszące

6 lipca | sobota

KŁODZKO

Centrum Aktywności Lokalnej w Kłodzku
ul. Waleriana Łukasińskiego 43
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org,
liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy

9.00–12.00 wegańskie warsztaty kulinarne ze Stewunią

NOWA RUDA

Rynek w Nowej Rudzie
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org,
liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy

9.00–12.00 spacer-warsztat: Biodróż. Prowadzi Michał Książek (współorganizator: Fundacja im. Heinricha Bölla)

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie
ul. Strzelecka 2a, Nowa Ruda
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org,
liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy

10.00–12.00 seminarium: Ex-centrum. Prowadzi Edwin Bendyk. Moduł II

Rynek w Nowej Rudzie
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

11.00–18.00 jarmark lokalnego rękodzieła, produktów spożywczych i wyrobów artystycznych (współorganizatorzy: StoloveLasy, Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie)

ZAMEK SARNY

Zamek Sarny
Ścinawka Górna 40e
obowiązuje całodzienny bilet

od 12.15 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

12.15 O sukcesie. Z Urszulą Honek i Joanną Mueller rozmawia Wojciech Bonowicz (współorganizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Warstwy)

Dwa ważne głosy polskiej poezji współczesnej. Dwa odmienne sposoby poezjowania. Czym są dla nich wiersz, tradycja wiersza, styl, wreszcie – tytułowy sukces? Jakie zadania przed sobą stawiają? W jakim stopniu literatura pozwala im być wolnymi? O to – i nie tylko o to – pytać je będzie ktoś, kto sam zajmuje się poezją.

13.45 Renata Kim, *Pomiędzy. Historie osób niebinarnych*, Piotr Jacoń, *Wiktoria. Transpłciowość to nie wszystko*. Z autorką i autorem rozmawia Lu Olszewski (współorganizatorzy: Wydawnictwo W.A.B., Wydawnictwo Luna)

Renata Kim i Piotr Jacoń podjęli się wymagającego zadania. Obie osoby autorskie zanurzyły się w świecie osób transpłciowych (binarnych i nie) i postanowiły przybliżyć szerszemu gronu odbiorców zagadnienie transpłciowości i niebinarności. Podczas rozmowy z nimi postaramy się wyciągnąć tę tajemną wiedzę, którą posiadły podczas podróży przez nieznaną przeciętnemu czytelnikowi rejony polskiego życia społecznego. Postaramy się dowiedzieć, co piszczy w bliżej nieznanym grupie społecznej, jak z nią rozmawiać, jak z nią obcować i dlaczego wiedza ta jest niezwykle ważna.

15.15 Justyna Dąbrowska, *Przeprowadzę cię na drugi brzeg. Rozmowy o poro-dzie, traumie i ukojeniu*, Sabina Jakubowska, *Akuszerki*. Z autorkami rozmawia Olga Wróbel (współorganizator: Fundacja im. Heinricha Bölla)

Historyczne akuszerki i współczesne położne. Co łączy ich historie, co się zmieniło, jakie są oczekiwania i potrzeby rodzących? Porozmawiamy o narracjach otaczających przyjście na świat dziecka i o ich konsekwencjach dla kobiet, stanowiących – w zależności od paradygmatu – podmiot lub przedmiot rytuałów społecznych i medycznych otaczających okres połogu.

16.45 Rafał Księżyk, *Śnialnia. Śląski underground*. Z autorem rozmawia Wojciech Bonowicz (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Underground w PRL-u? W świecie, w którym wszystko było limitowane i poddawane kontroli? A jednak grupa śląskich artystek i artystów znalazła sposób, by żyć na własnych warunkach i prowadzić poszukiwania (duchowe, estetyczne i inne) w sposób wolny. A Rafał Księżyk zebrał głosy tych, którzy to doświadczenie pamiętają, i o nim opowie.

18.15 Boskość niebiańska. Z Joanną Dukiewicz, Haliną Radacz i Piotrem Augustyniakiem rozmawia Katarzyna Kasia

Więcej myślenia o absolicie, mniej zaś o instytucjonalnej religijności, która zdominowała w Polsce publiczną debatę o sekularyzacji. Katarzyna Kasia zaprasza do rozmowy o postrzeganiu boga i boskości: kim jest bóg, czym jest boskość? Jak funkcjonuje w codzienności, w tym, co Jolanta Brach-Czaina dostrzegała w szczelinach istnienia? Czy kościół instytucjonalny ma szansę wyjść z roli najbardziej nieustępliwego strażnika patriarchatu? Czy jesteśmy gotowi na tworzenie własnych wspólnot? Czy kobiety mogą ocalić boga, boginię, boskość, włączając je w rytym doświadczenia wychodzącego poza tradycyjnie ujmowane formy liturgiczne? Czy kryzys instytucjonalnego kościoła oznacza zanik duchowości – a może jest właśnie odwrotnie? Czym są nowe figury boskości, dlaczego są tak bliskie Ziemi? I czy posthumanistyczne włączenie w obręb naszego myślenia figury tego, co nieludzkie, uwzględni boskość?

19.45*Adania Shibli, *Drobny szczegół*. Z autorką rozmawia Michał Nogaś

Adania Shibli jest palestyńską pisarką, autorką kilku powieści i tekstów scenicznych oraz krótkich form literackich. *Drobny szczegół* – powieść, która przyniosła jej nominację do Bookera i National Book Award – opowiada o poszukiwaniu sprawiedliwości dla dziewczyny, która kilkadziesiąt lat wcześniej została zgwałcona i zamordowana przez Izraelczyków na pustyni Negew. Pełna przemocy książka jest zapisem pamięci i milczącym głosem ofiar.

21.30 koncert: Kortez

23.00 *Tytuł nadejdzie*. Wernisaż wystawy prac: Anny Bujak, Soni Ruciak, Sylwii Muchy, Patrycji Mikołajczak, Jagi Hupało, Marthy Muławy, Anny M. Kramm, Basi Trzybulskiej, Klaudii Magierowskiej, Tatiany Tokarczuk, Daniela Mikulskiego, Dominika Jana Gralaka, Pawła Domańskiego, Ryszarda Bilana, Krzysztofa Wałaszka, Andrzeja Rafałowicza, Janusza Gilewicz, Pawła Konikiewicza, Marka Sienkiewicza, Tomasza Sikory. Kuratorka: Anna M. Kramm (współorganizator: Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu)

7 lipca | niedziela**NOWA RUDA****Rynek w Nowej Rudzie**

obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org,
liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy

9.00–12.00 spacer-warsztat: Biodróż. Prowadzi Michał Książek (współorganizator: Fundacja im. Heinricha Bölla)

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie

ul. Strzelecka 2a, Nowa Ruda
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba
miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy

10.00–12.00 seminarium: Ex-centrum. Prowadzi Edwin Bendyk. Moduł III

Galeria NOWA art space

ul. Kościelna 23a, Nowa Ruda
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

15.00 spotkanie autorskie Mai Gajewskiej i oprowadzanie po wystawie *Polki – Polskie Jaskółki* (współorganizator: Nowa Art Space)

Pierwsza Pracownia Jagi Hupało

ul. Bohaterów Getta 12, Nowa Ruda
wstęp wolny, nie obowiązują zapisy

16.00 warsztaty ceramiczne: *Silva Bonae Artis in Urbe*. Prowadzą Basia Trzybulska i Patrycja Mikołajczak (współorganizator: Art Space Jagi Hupało)
wydarzenie towarzyszące

Zachęcamy do poznania rzemiosła artystycznego, jakim jest ceramika. Niewielkie obrazy ceramiczne staną się własnością miejskich murów miasta Nowa Ruda, zaznaczając współczesny ślad kulturowy w historycznym i topograficznym procesie tkanki miejskiej.

ZAMEK SARNY**Zamek Sarny**

Ścinawka Górna 40e
obowiązuje całodzienny bilet

od 12.15 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

12.15*O odpowiedzialności. Z ministrem sprawiedliwości Adamem Bodnarem rozmawia Sylwia Gregorczyk-Abram

Adam Bodnar bywał gościem festiwalu i jest dobrze znany naszej publiczności. Po raz pierwszy jednak pojawi się jako minister sprawiedliwości. Nie przyjedzie do nas merytoryczny i kompetentny krytyk władzy, ale człowiek władzę sprawujący. Piastujący stanowisko, które jest szczególnie eksponowane w okresie naprawy praworządności w Polsce. Nasz gość zmierzy się zapewne zarówno z wyrazami sympatii, jak i zniecierpliwienia. Zaprosiliśmy go zatem, by opowiedział o sobie, swoich emocjach, wysiłku związanym z nową rolą, a także o tym, jak przywracać praworządność, nie łamiąc jednocześnie zasad państwa prawa. Jak nie wpaść w pułapkę uproszczeń, obejść, balansowania na krawędzi. Jak nie powtórzyć mechanizmów władzy autorytarnej, mierząc się z pozostawionym po niej niewydolnym systemem. Innymi słowy: porozmawiamy o odpowiedzialności.

13.45 Komu jest potrzebna literatura dziecięca? Z Grzegorzem Kasdepkem i Agatą Romaniuk rozmawia Dorota Oczak-Stach

Co to za pytanie? Literatura dziecięca jest potrzebna dzieciom. A może wcale nie? A może nie tylko dzieciom? Zapytamy o to dwójkę poczytnych autorów literatury (nie tylko) dziecięcej. Grzegorz Kasdepke, niegdyś redaktor naczelny „Świerszyczka”, obecnie jest autorem mnóstwa książek dla dzieci i młodzieży, z których najbardziej popularną postacią pozostaje detektyw Pozytywka. Agata Romaniuk to z kolei nie tylko „mama” popularnej Kocie Szajki, ale też znana młodym czytelnikom Pani Wieczorynka, która opowiada w internecie improwizowane bajki na dobranoc.

15.15 Yakov Z. Mayer, *Nechemia*. Z autorem rozmawia Urszula Glensk (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Rabusie, cudowni ozdrowieńcy, wędrowni aktorzy, żydowscy, muzułmańscy oraz chrześcijańscy wizjonerzy to pozornie poboczni bohaterowie łotrzykowskiej powieści Yakova Z. Mayera, którzy pokazują nam burzliwą epokę i rzeczywistość głównego bohatera, tytułowego Nechemii. Książka została określona prequelem *Ksiąg Jakubowych* Olgi Tokarczuk. „Ukazuje nam siedemnastowieczną Rzeczpospolitą, w jednym z najdramatyczniejszych momentów swej historii, widzianą oczami mimowolnego awanturnika, kabalisty i włóczęgi, wpłatanego w dzieje fałszywego Mesjasza ze Smyrny” – pisze o niej sama Noblistka.

16.45 Jakub Żulczyk, *Dawno temu w Warszawie*. Z autorem rozmawia Michał Nogaś

Dawno temu w Warszawie jest kontynuacją bestselleru *Ślepnąc od światła*. Bohaterami są mieszkańcy stolicy mierzący się z samotnością, skutkami epidemii, problemami społecznymi i ekonomicznymi, uzależnieniami. Szeroko eksponowane wątki polityczne tworzą wiarygodność opisu, a Żulczyk, jak się wydaje, „bierze się” za każdą grupę społeczną, pozbywając się czarno-białych kolorów.

18.15 Katarzyna Groniec, *Kundle*. Z autorką rozmawia Eliza Kącka

Katarzyna Groniec jest znana głównie ze swojego głosu, i będziemy mieli w czasie festiwalu okazję posłuchać, jak śpiewa. Wcześniej jednak spotkamy się z Katarzyną Groniec jako pisarką. Jej debiut, *Kundle*, został niedawno nominowany do Nagrody Literackiej Gdynia za „za misterne splecenie ze sobą wielu opowieści, które łączy małe miasteczko na Górnym Śląsku” – i nie było to dla nas zaskoczeniem.

„Miasto jest wysypiskiem rozbitków. Niepełne rodziny, podwójne tożsamości, poharatane dusze. Śląscy autochtoni, przesiedleńcy z Kresów, Żydzi, Romowie, Niemcy. A nad tym wszystkim – instancja narracyjna, która widzi wszystko osobno. Bo scalić się tego nie da. To miejsce, gdzie pękła wieź języka i świata, gdzie króluje niekonkluzywność, a w codzienności otwiera się egzystencjalna otchłań. Proza Groniec balansuje na skraju tej przepaści – zwykłej i niezwyklej zarazem – ze sprawnością literackiego ucha i języka, jakiej zazdrości się nie tylko debiutantom” – pisze o książce Eliza Kącka, która poprowadzi spotkanie z autorką.

19.45 głośna lektura: fragmenty *Ksiąg Jakubowych* czytają Matylda Damięcka, Helena Englert, Marek Kondrat, Andrzej Seweryn i Maciej Stuhr (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

To się zdarzy tylko raz. *Księgi Jakubowe*, opus magnum Olgi Tokarczuk, w interpretacji znakomitych aktorów, czytane na żywo ze sceny. Matylda Damięcka, Helena Englert, Marek Kondrat, Andrzej Seweryn i Maciej Stuhr ożywią na kilkadziesiąt minut bohaterów *Ksiąg*. Do dziś wspominamy głośne czytanie adaptacji *Empuzjonu* w zeszłym roku, pamiętamy zasłuchanie, skupienie i żywiołową reakcję publiczności na zakończenie. Jesteśmy pewni, że głośne czytanie *Ksiąg Jakubowych* będzie równie istotnym i niezapomnianym przeżyciem.

21.30 koncert: L.U.C. & Rebel Babel Ensemble

ZAMEK SARNY**Zamek Sarny**

Ścinawka Górna 40e
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

13.00 Anna M. Kramm. Oprowadzanie kuratorskie po wystawie *Tytuł nadejdzie* oraz performance Jagi Hupało *Kruche Piękno*

W pierwszym dniu ekspozycji na oprowadzeniu po wystawie *Tytuł nadejdzie* zaprezentowane zostaną sylwetki artystek i artystów biorących udział w wydarzeniu. Widzowie poznają kontekst powstania dzieł i źródła inspiracji, a także techniki artystyczne zastosowane w wizualnych obiektach.

8 lipca | poniedziałek**DZIKOWIEC****Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1**

Dzikowiec 95b
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

Małe Góry Literatury

10.00–11.15 Grzegorz Kasdepke: Spotkanie po zbójcu, czyli jak wychować fajnego chuligana

Autor *Detektywa Pozytywki* oraz dziesiątek innych książek dla dzieci i młodzieży wyjaśni, co to znaczy, że chuligan może być fajny. Czy warto być rozrabiaką? A może zawarł już odpowiedź w *Kacperiadzie*. *Opowiadaniach dla łobuzów i nie tylko*? Być może wyjaśni też, dlaczego lepiej być smokiem niż księżniczką. Jedno jest pewne – będzie dużo śmiechu. Ale uwaga, Grzegorz Kasdepke otwarcie przyznaje, że pomysły na nowe książki czerpie właśnie ze spotkań z dziećmi. Kto w naszych czasach czyta książki? Przyszli buntownicy, wynalazcy, odkrywcy, rewolucjoniści, niespokojne duchy, niepokorne osobowości – ludzie, którzy nie dadzą sobie w kaszę dmuchać! Bo nie po to przecież piszemy książki, żeby wychować potulne dzieci, lecz fajnych łobuziaków – z których wyrosnie mądre społeczeństwo!

NOWA RUDA**Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie**

ul. Strzelecka 2a, Nowa Ruda
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org,
liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy

9.00–12.00 warsztaty: Wiele ciał Osoby. Wprowadzenie do animizmu. Prowadzi Paweł Chyc (współorganizator: Fundacja im. Heinricha Bölla)

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie
ul. Strzelecka 2a, Nowa Ruda
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

od 11.45 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

11.45 pokaz filmu *Sztuka błędzenia* Andrzeja Titkowa
Filmowa podróż mistyczna z Henrykiem Wańkiem przez Śląsk, z Katowic do Zgorzelca. Rozmowa o sztuce, życiu i wartościach. Spotkania w drodze z przyjaciółmi – Olgą Tokarczuk, Andrzejem Stankiewiczem, Andrzejem Urbanowiczem, Tadeuszem Sobolewskim, Stanisławem Sojką.

12.45 Eliza Kącka, *Wczoraj bytaś zła na zielono*, Maciek Bielawski, *Ostatni*.
Z autorką i autorem rozmawia Waldek Mazur
(współorganizatorzy: Wydawnictwo Karakter, Wydawnictwo Książkowe Klimaty)
Autobiografizm w literaturze polskiej ma się dobrze, a dowodzą tego w swoich najnowszych prozach Eliza Kącka i Maciek Bielawski. Autorka i autor, na pozór do siebie nieprzystający, wydali w 2024 książki bardzo od siebie różne, a jednocześnie niezwykle sobie bliskie. Piszą w nich o pokoleniowości, polskiej rzeczywistości, budowaniu czy pielęgnowaniu nietatwych relacji z osobami najbliższymi. Są jeszcze absurd i humor (bardziej Bielawski), jest też niedostosowanie do narzucanych przez społeczeństwo norm (bardziej Kącka).

14.15 Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Festiwalu Góry Literatury: Językowe (po)mosty. Obcy język polski. Z Antonią Lloyd-Jones (angielski), Katją Wolters (gruziński), Xavierem Farré (kataloński) i Karolem Lesmanem (niderlandzki) rozmawia Abel Murcia Soriano (hiszpański)
spotkanie w języku polskim
Mówi się często, że osoby tłumaczące stoją na moście łączącym różne kultury. Mówi się też, że tworzą pomosty między językami, szukając wzajemnych powiązań, skojarzeń, odpowiednich metafor. Abel Murcia Soriano porozmawia z tłumaczami i tłumaczkami o tym, skąd wzięło się u nich zainteresowanie językiem polskim, jak wyglądały początki ich nauki. Zaproszeni goście i goście w prowadzali twórców i twórczyń w nowe kręgi kulturowe, oddawali im głos w swoich językach. Jak układały się ich relacje z autorkami i autorami? Jaki rodzaj więzi powstaje na linii tłumacz–autor? Co łączy i co dzieli języki, którymi operują paneliści i panelistki? O bliskości i obcości porozmawiają tłumacze i tłumaczki z różnych stron świata.

15.45* pokaz filmu *Jestem postacią fikcyjną* Arkadiusza Bartosiaka. Po projekcji z bohaterem filmu Andrzejem Sewerynem rozmawia Irek Grin
Niedługo po premierze obrazu *Jestem postacią fikcyjną*, opowiadającego o Andrzeju Sewerynie, zapraszamy na pokaz filmu i rozmowę z jego bohaterem. Reżyser Piotr Bartosiak towarzyszył wybitnemu aktorowi z kamerą przez cały rok. Ten rodzaj dokumentu nie jest przewidywalnym, pomnikowym filmem biograficznym, spodziewamy się raczej dynamicznego i niejednoznacznego portretu artysty. Po projekcji porozmawiamy z Andrzejem Sewerynem o filmie, o życiu i o sztuce.

18.00*O karze. Odpowiedzialność za zbrodnie wojenne w Ukrainie. Z Adamem Bodnarem rozmawia Wiaczesław Łewycki
Pod koniec lutego Minister Sprawiedliwości Adam Bodnar ogłosił w Kijowie konieczność powstania specjalnego międzynarodowego trybunału do spraw zbrodni rosyjskiej agresji w Ukrainie. Trybunał ten, zdaniem ministra, jest niezbędny z punktu widzenia międzynarodowej odpowiedzialności. O idei specjalnego trybunału, o europejskiej solidarności, a także pracach międzynarodowego zespołu ds. zbrodni wojennych w Ukrainie z Adamem Bodnarem porozmawia Wiaczesław Łewycki, poeta, tłumacz, doktor nauk humanistycznych, ukraiński urzędnik państwowy zajmujący się współpracą międzynarodową.

19.30 pokaz filmu *20 dni w Mariupolu* Mstysława Czernowa
tylko dla widzów dorosłych
Tej relacji zagłady się nie zapomina. Bohaterem filmu dokumentalnego dziennikarza Mstysława Czernowa jest oblężony Mariupol. Widzimy rejestr rosyjskich zbrodni, zapis życia prawdziwych mieszkańców. Film-świadek został zrealizowany z pasją i żalem.

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie
ul. Strzelecka 2a, Nowa Ruda
obowiązują bilety

21.30 koncert: Katarzyna Groniec

Miejska Biblioteka Publiczna w Nowej Rudzie
ul. Bohaterów Getta 10, Nowa Ruda
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

14.00 Młode głosy. Z Dominiką Kaszubą, Martą Szumną-Mitek, Bartkiem Zdunkiem i Mateuszem Żaboklickim rozmawia Karol Maliszewski
Halo, tu Ziemia! A z kosmosu wciąż dochodzą nowe głosy kolejnych pokoleń poetek i poetów. Warto się w nie wsłuchać, nawet jeśli nie wszystko łapiemy. Oni odświeżają język i spojrzenie na świat. Ale pamiętaj: młoda poezja nie mówi jednym głosem. Przyjdź, przekonaj się o tym. Dominika Kaszuba, Marta Szumna-Mitek, Bartek Zdunek i Mateusz Żaboklicki zapraszają.

15.30 Starsze głosy. Z Mariuszem Grzebalskim, Marcinem Kurkiem i Bartłomiejem Majzlem rozmawia Ewelina Adamik (współorganizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Warstwy)
Bohaterami spotkania będą długo wyczekiwane książki poetyckie: *Sois sage* Marcina Kurka, *Tylko kanarek widział* Mariusza Grzebalskiego i *Nagonka* Bartłomieja Majzla, które zostały opublikowane w 2023 i na początku 2024 roku. Spotkanie będzie okazją do zestawienia tych trzech wyjątkowo wyrazistych i oryginalnych dykcji, a także do wsłuchania się w dojrzałe głosy poetyckie, które przez pewien czas milczały.

ŚWIDNICA

Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy
ul. Franciszkańska 18, Świdnica
piętro drugie, sala 304
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

Małe Góry Literatury
10.00 warsztaty dla najmłodszych: Górskie brzmienia
(organizator: Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy)
wydarzenie towarzyszące
Warsztaty ekologiczne, które połączą fascynującą tematykę gór z magicznym światem muzyki. Zajęcia mają na celu rozwijanie świadomości ekologicznej, kreatywności muzycznej poprzez różnorodne interaktywne i edukacyjne działania oraz pielęgnowanie miłości do natury.

Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy (skwer z dzikami)
ul. Franciszkańska 18, Świdnica
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki
17.00 Jakub Żulczyk, *Dawno temu w Warszawie*. Z autorem rozmawia Olga Wróbel
Pisarz, scenarzysta, dziennikarz, podcaster. Od debiutu Jakuba Żulczyka mija w tym roku 18 lat. To dobry moment, żeby przyjrzeć się temu czasowi na polskiej scenie literackiej, wykorzystując punkt widzenia osoby, która jadła chleb z jednego pieca, sprzedała pół miliona książek i obraziła urzędującego prezydenta.

18.30 Wojciech Chmielarz, *Zbędni*. Z autorem rozmawia Waldek Mazur
(współorganizator: Wydawnictwo Marginesy)
Można byłoby powiedzieć, że rok 2024 jest niezwykle udany dla Wojciecha Chmielarza, ale dobra passa jednego z najgłośniejszych rodzimych autorów kryminałów trwa już przynajmniej dekadę. W tym roku, czy raczej w pierwszej jego połowie, poza nową książką – *Zbędni*, czytelnicy otrzymali też wznowienie powieści *Wampir* oraz *Prosta sprawa*, do czego przyczyniła się zapewne serialowa adaptacja tej drugiej, kolejna w bogatym portfolio pisarza. Czy Chmielarzowi nie znudziło się eksplorowanie ludzkiej natury w poszukiwaniu zła? I jakim sposobem znajduje jeszcze czas, by nagrywać podcasty?

9 lipca | wtorek

WAŁBRZYCH

Muzeum Porcelany w Wałbrzychu
ul. 1 Maja 9, Wałbrzych
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy
9.00–12.00 warsztaty filmowe: *Slow cinema. Kobieta, która odeszła* (2016) – nienapisana powieść i jej ekscentryczny twórca Lav Diaz. Prowadzi Anna Sawko von Massow. Moduł I: wprowadzenie do filmu

Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu
pl. Teatralny 1, Wałbrzych
obowiązują bilety
19.00 spektakl *E.E.* (na podstawie powieści Olgi Tokarczuk) Teatru THB
(współorganizator: Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu)

DZIKOWIEC

Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1
Dzikowiec 95b
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba miejsc ograniczona

Małe Góry Literatury
10.00–12.00 Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Małych Górach Literatury: Tłumacz od kuchni. Warsztaty kulinarno-kulturoznawcze z Anastassią Chatziagiannidi (Grecja), Pavlem Pečem (Czechy) i Barbarą Delfino (Włochy) spotkanie w języku polskim
Anastassia Chatziagiannidi, Pavel Peč i Barbara Delfino opowiedzą o kuchni, gotowaniu i kulturze w swoich krajach. Uczestnicy i uczestniczki warsztatów będą mogli spróbować potraw, posłuchać muzyki i opowieści z Grecji, Czech i Włoch. Spotkanie będzie połączeniem kreatywnej zabawy i nauki.

ŚWIDNICA

Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy

ul. Franciszkańska 18, Świdnica
piętro drugie, sala 304
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

Małe Góry Literatury

10.00 warsztaty dla najmłodszych: Górskie brzmienia
(organizator: Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy)
wydarzenie towarzyszące

Warsztaty ekologiczne, które połączą fascynującą tematykę gór z magicznym światem muzyki. Zajęcia mają na celu rozwijanie świadomości ekologicznej, kreatywności muzycznej poprzez różnorodne interaktywne i edukacyjne działania oraz pielęgnowanie miłości do natury.

Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy (skwer z dzikami)

ul. Franciszkańska 18, Świdnica
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

Małe Góry Literatury

11.00 pokaz filmu *Wakacje Mikołajka* Laurenta Tirarda
(organizator: Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy)
wydarzenie towarzyszące

Miejska Biblioteka Publiczna w Świdnicy (skwer z dzikami)

ul. Franciszkańska 18, Świdnica
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

19.00 pokaz filmu *Zielona granica* Agnieszki Holland

Film *Zielona granica* Agnieszki Holland, który miał premierę we wrześniu 2023, wielu ludziom – nie tylko w Polsce – unaoczniał i uświadomił tragizm sytuacji uchodźców na granicy polsko-białoruskiej. Przez te dziesięć miesięcy zmieniło się w Polsce niemal wszystko. Przede wszystkim władza, a to zapoczątkowało niełatwy proces przywracania w naszym kraju demokracji, praworządności, a niektórzy powiedzą nawet: normalności. Tylko na granicy czas jakby się zatrzymał.

KŁODZKO

Kłodzki Ośrodek Kultury

pl. Władysława Jagiełły 1, Kłodzko
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

od 12.15 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

12.15*Matczyzna literacka, język macierzysty. Z Joanną Bator rozmawia Katarzyna Byłów (współorganizator: Wydawnictwo Znak)

Matczyzna literacka i język macierzysty to literackie sposoby na nawiązanie relacji człowieka ze światem poprzez rozpoznanie, włączenie, rozszerzenie funkcji opowieści. Jakie zasoby uruchamia język macierzysty? Jak pisać o ucieleśnieniu i umiejscowieniu człowieka? Jakie konsekwencje może mieć literatura pisana językiem, który nie wbija klina pomiędzy nas a rzeczywistość?

13.45 Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Festiwalu Góry Literatury: Tłumaczeniowe Okna. Z Milicą Markić (serbski), Miriam Borenstein (hebrajski), Teresą Fernandes Swiatkiewicz (portugalski) i Krumem Krumovem (bułgarski) rozmawia Małgorzata Kolankowska spotkanie w języku polskim

Okna to nazwa grupy, którą tworzą tłumacze i tłumaczki Olgi Tokarczuk. Połączyła ich wspólna pasja i zamiłowanie do polskiej literatury. Jak się poznali? Skąd pomysł na „Okna”? Czego szukają i co widzą w swoich oknach osoby tłumaczące? O czym ze sobą rozmawiają? Jak odnoszą się do kwestii przekładalności i nieprzekładalności? Jakie wyzwania ich łączą? Jaką rolę odgrywa płeć w przekładzie? O dylematach tłumaczy porozmawiają przedstawiciele i przedstawicielki różnych kręgów kulturowych i językowych.

15.15 Literatura bez granic. Pasma czeskie na Festiwalu Góry Literatury. Z Radką Denemarkovą rozmawia Anna Wanik

Radka Denemarková to jedna z najbardziej rozpoznawalnych czeskich pisarek. Jest też literaturoznawczynią, nagradzaną tłumaczką, eseistką i autorką scenariuszy filmowych i teatralnych. To niestrudzona bojowniczka o prawa słabszych, przede wszystkim kobiet, ale ostrożnie obchodzi się ze słowem feminizm. W swoich książkach porusza przede wszystkim trudne tematy historyczne, takie jak wypędzenie Niemców sudeckich z Czech czy, ostatnio, chińskie społeczeństwo. Porozmawiamy o tematach tabu w literaturze, o szukaniu w powieściach prawdy o przeszłości oraz o pewnym bardzo dziwnym kocie.

16.45 Janek Strojny, *Nie zostawaj influencerem*, Jakub Wątor, *Influenza. Mroczny świat influencerów*. Z autorami rozmawia Katarzyna Kasia (współorganizatorzy: Wydawnictwo Znak Literanova, Wydawnictwo Agora)

Janek Strojny był influencerem i wie, jak na tym zarabiać. Ale wie też, jakie ten świat (patoświat?) niesie niebezpieczeństwa, bo sam im uległ, dlatego w swojej książce przestrzega, dlaczego nie warto do niego wchodzić. Z kolei dziennikarz Jakub Wątor podjął w *Influenzie* próbę opisu zjawiska, które zalewa naszą współczesność. Wiemy, że influencerzy i influencerki często wpływają na społeczeństwo z większą mocą niż osoby ze świata polityki lub nauki, zdajemy

sobie też sprawę, że wizja kolorowej rzeczywistości jest kusząca, szczególnie dla młodych ludzi, i tego nie zmienimy. Ale zaprosiliśmy obu autorów do rozmowy, by przyjrzeć się tej rzeczywistości uważniej i spróbować pokazać, co kryje się pod barwną fasadą.

18.15 Wojciech Chmielarz, *Zbędni*. Z autorem rozmawia Olga Wróbel (współorganizator: Wydawnictwo Marginesy)

Wojciech Chmielarz to tytan polskiego kryminału. Przy okazji premiery nowej powieści *Zbędni* porozmawiamy o tym, co niezbędne przy konstruowaniu wciągającej opowieści o przestępstwie. Dlaczego kryminał jest tak popularnym gatunkiem literackim, czy może kształtować postawy moralne lub wychowywać społeczeństwo, czy da się w jego obrębie wymyślić jeszcze coś, co zaskoczy osoby czytające? Mamy nadzieję, że na te zagadki uda się znaleźć odpowiedź.

19.45 Jacek Dehnel, *Łabędzie*. Z autorem rozmawia Eliza Kącka (współorganizator: Wydawnictwo Literackie)

Reportaż, saga rodzinna, powieść sensacyjna, a może esej o pamięci? Jacek Dehnel daje nam to wszystko – i jeszcze więcej – w swojej najnowszej książce. Dwutomowe *Łabędzie* łamią gatunkowe ograniczenia, i o nich właśnie porozmawiamy z poetą, prozaikiem i tłumaczem.

Kłodzki Ośrodek Kultury

pl. Władysława Jagiełły 1, Kłodzko
obowiązują bilety

21.30 koncert: Lech Janerka

NOWA RUDA

Miejska Biblioteka Publiczna w Nowej Rudzie

ul. Bohaterów Getta 10, Nowa Ruda
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

14.00 Marcin Orliński, *Późne słońce*. Z autorem rozmawia Ewelina Adamik

Kiedy pozornie nieznaczący drobiazg z codzienności staje się budulcem wiersza, przeważnie nie spodziewamy się płynącej z tekstu wszechogarniającej refleksji o świecie. Inaczej jest z najnowszą książką poetycką Marcina Orlińskiego – poety, prozaika, krytyka literackiego i redaktora „Przekroju”. Mowa o tomie *Późne słońce*, na który składają się wiersze bez tytułów, złożone z wersów w trzywersowych strofach. Podczas spotkania spróbujemy doświadczyć tekstu Orlińskiego, a także przyjrzymy się precyzji językowej tej poetyki. Spróbujemy też wraz z twórcą podążyć „za tą kometą, za którą / i inni patrzyli”.

15.30 Mniej znana literatura polska. Z Sylwią Jaworską i Grażyną Wojcieszko rozmawia Karol Maliszewski

Poza nominacjami, nagrodami i recenzjami w renomowanych czasopismach rozkwita prężne i warte poznania życie literackie, powstają oryginalne i tajemnicze języki poetyckie. Poznaj Grażynę Wojcieszko, poetkę z Krzywogóńca i Brukseli, jednocześnie z dwóch krańców Europy, piszącą o wielkomiejskich rzeźniach i przyrodzie Borów Tucholskich. Posłuchaj Sylwii Jaworskiej, mieszkającej w Kluczach, obok Pustyni Błędowskiej. Píše nie tylko o pustyni i pustce. Częściej przygląda się uważnie kobiecie z klasy średniej, która „ma komodie krem na zmarszczki i xanax”.

17.00 Kamila Janiak, *córy*, Stanisław Kalina Jaglarz, *zajęczy żar*. Z autorką i autorem rozmawia Emilia Konwerska (współorganizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Warstwy)

Dwie nowe książki poetyckie, których zestawienie obok siebie może zaskakiwać. Kamila Janiak, jeden z najciekawszych poetyckich głosów swojego pokolenia, laureatka między innymi Nagrody Miasta st. Warszawy i Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius, w *córach* eksploruje świat dobrze znany także z jej poprzednich tomów: betonowe warszawskie blokowiska, ponure mieszkania, w których odgłos siekiery łamiącej czaszkę spotyka się z płaczem dziecka i śmiechem matki. Obok jest *zajęczy żar* Jaglarza, druga książka w dorobku autora po obsypanym nominacjami debiucie. Tu nie ma betonu ani płyt chodnikowych – akcja tych wierszy rozgrywa się w lesie, na łące, pod ziemią, a głównym bohaterem jest natura.

10 lipca | środa

JEDLINA-ZDRÓJ

Hotel Jedlinka

ul. Zamkowa 2, Jedlina-Zdrój
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

9.30 Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Festiwalu Góry Literatury: Prezentacja literatury polskiej. Michał Rusinek (wykład *Zadyszka. O zmianach we współczesnej polszczyźnie*) i Wojciech Chmielarz

Język odzworowuje rzeczywistość społeczną, a kiedy ta rzeczywistość dynamicznie nam się zmienia, to i szybko zmienia się język, nigdy zresztą za zmianami w rzeczywistości nie nadążając: język ma więc zadyszkę. Literatura bierze się z nasłuchu języka, a ściślej: języków współczesnych. Karmi się nimi i je przetwarza. Jak mają sobie poradzić z językiem współczesnej literatury tłumacze, którzy nie mają możliwości nasłuchu języka współczesnej polskiej ulicy? I jak mogą oddać ten język w swoich językach? Nad tym spróbujemy się wspólnie zastanowić.

Po wykładzie Michała Rusinka zapraszamy na spotkanie z Wojciechem Chmielarzem, który przybliży swoją twórczość tłumaczkom, tłumaczom i publiczności Festiwalu Tłumaczy Olgi Tokarczuk.

WAŁBRZYCH

Muzeum Porcelany w Wałbrzychu
ul. 1 Maja 9, Wałbrzych
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba miejsc ograniczona

10.00–14.00 warsztaty filmowe: *Slow cinema. Kobieta, która odeszła* (2016) – nienapisana powieść i jej ekscentryczny twórca Lav Diaz. Prowadzi Anna Sawko von Massow. Moduł II: pokaz filmu

DZIKOWIEC

Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1
Dzikowiec 95b
wstęp wolny, nie obowiązują zapisy

Małe Góry Literatury
10.00–11.15 Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Małych Górach Literatury: Opowieści z gór i lasów. Rozmawiają: Olga Bagińska-Shinzato (Brazylia), Margot Carlier (Francja) i Julia Więdołcha (Norwegia) spotkanie w języku polskim

Trzy tłumaczki wprowadzą uczestników w tajemnicze historie z Brazylii, Norwegii i Francji. Warsztaty plastyczno-kulturoznawcze będą okazją do poznania baśni i bajek z różnych stron świata. Dzieci będą mogły poszerzyć granice swojej wyobraźni, poznając przyjazne duszki i stwory, które zamieszkują góry, lasy, morza, rzeki i jaskinie.

LUDWIKOWICE KŁODZKIE

Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda w Ludwikowicach Kłodzkich
ul. Fabryczna 2, czytelnia, I piętro
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy
9.45–11.45 warsztaty: *Z punktu widzenia ziemniaka*. Warsztaty dla osób pozbawionych talentu. Prowadzi Filip Zawada

Galeria Ludwikowice
ul. Główna 65, Ludwikowice Kłodzkie
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

11.30 *Siostry*. Wernisaż wystawy Agnieszki Brzezińskiej

od 12.00 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

12.00 Fenomen nowych tłumaczeń Williama Faulknera. Z Jackiem Dehnelem i Piotrem Tarczyńskim rozmawia Małgorzata Kolankowska

Przekład stał się jednym z głównych tematów tegorocznego Festiwalu Góry Literatury. W czasie spotkania z Jackiem Dehnelem i Piotrem Tarczyńskim porozmawiamy o najnowszych tłumaczeniach Williama Faulknera. Słyszycy z narracyjnych akrobacji autor zostaje na nowo wprowadzony do języka polskiego – co zainspirowało obu tłumaczy do podjęcia się tego trudnego zadania? Jak starzeją się tłumaczenia? Jak przekłada się Faulknera? Jak udaje się oddać wielopłaszczyznowość narracji? Na te i inne pytania odpowiedzą autorzy przekładów.

13.30 Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Festiwalu Góry Literatury: Kanon tłumacza literatury polskiej. Z Cristiną Godun (rumuński), Ostapem Sływyskim (ukraiński), Maryną Shodą (białoruski) i Janą Unuk (słoweński) rozmawia Michał Rusinek spotkanie w języku polskim

Ostatnio dużo mówi się i pisze na temat kanonu lektur, na podstawie którego kształci się kolejne pokolenia. Warto w tym miejscu zastanowić się nad tym, czy dałoby się stworzyć podobny kanon dla tłumaczy literatury polskiej. Jakie osoby i jakie książki powinny znaleźć się na takiej liście? Czym kierują się tłumacze i tłumaczki przy wyborze przekładanych tekstów? Co się czyta za granicą – przeważa fiction czy non-fiction? Czy literatura jest intelektualnym wyzwaniem, czy rozrywką? Porozmawiamy o tych i innych wyzwaniach związanych z decyzjami tłumaczy.

15.00 Wojciech Bonowicz, *Dziennik pocieszenia*. Z autorem rozmawia Karol Maliszewski (współorganizator: Wydawnictwo Znak)

Czym jest literatura, która nie pociesza? – pytamy razem z Wojciechem Bonowiczem, który nieśpiesznie odkrywa przed nami jeszcze inny wymiar zaangażowania. Zaangażowania w smutek drugiego człowieka. Żegnajcie, namolni uzdrowiacze dusz, oto nadchodzi Bonowicz. Trafiamy na jego *Dziennik pocieszenia* i zaczynamy się nieznacznie uśmiechać. To jest ten pierwszy krok. O drugim będziemy rozmawiać na spotkaniu.

16.30 Wioletta Grzegorzewska, *Tajni dyrygenci chmur*. Z autorką rozmawia Maciej Hen (współorganizator: Wydawnictwo W.A.B.)

Dziesięć lat po ukazaniu się jej głośnego debiutu *Guguły* Wioletta Grzegorzewska powraca do dzieciństwa na skraju Jury w powieści *Tajni dyrygenci chmur*. Pisarz Maciej Hen wypyta ją, czego szukała w swoim dawnym świecie i co tym razem ją tam zaprowadziło.

18.00 Literatura bez granic. Pasma czeskie na Festiwalu Góry Literatury. Z Petrą Dvořákovą rozmawia Aleksander Kaczorowski

Dorastanie to najtrudniejszy okres w życiu większości z nas. Jak sobie z nim poradzić, gdy jesteśmy pozostawieni samym sobie, gdy nie ma mamy wsparcia najbliższych i wydaje się, że nikt nas nie rozumie? To pytanie zadają sobie nastoletnie bohaterki prozy Petry Dvořákovéj, jednej z najpopularniejszych czeskich pisarek współczesnych. Z autorką bestsellerowych *Wron* porozmawiamy o dojrzewaniu w toksycznej rodzinie i doświadczeniu anoreksji, terapii przez sztukę i byciu matką dwóch dorastających synów.

19.30 Filip Zawada, *Z punktu widzenia ziemniaka*. Z autorem rozmawia Olga Wróbel (współorganizator: Wydawnictwo Znak)

Prosta, sycąca melancholia słowa „ziemniak”. Ziemniak to warzywo, którego wszyscy pragniemy, ale boimy się do tego przyznać. Czy on jest w ogóle zdrowy? Czy pochwaliliby spożycie ziemniaka dietetyk i trenerka z siłowni? Z solą czy z cukrem? Czy psy mogą jeść frytki? Filip Zawada przedstawi na spotkaniu bulwy nowe i starannie wyselekcjonowane, rzucając ostre światło na ich tajemniczą naturę.

20.45 premiera płyty *Zerwane rozmowy*. Agnieszka Wolny-Hamkało, Aleksandra Popławska i Piotr Damasiewicz. Rozmowa i koncert (współorganizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Warstwy)

11 lipca | czwartek

RADKÓW

Centrum Łąkowa 1
ul. Łąkowa 1, Radków
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy
10.00–14.00 warsztaty: Reprezentując zwierzęta pozaludzkie. Wiedza, empatia i odwaga. Prowadzi Karolina Kuszlewicz (współorganizator: Fundacja im. Heinricha Bölla)

NOWA RUDA

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie
ul. Strzelecka 2a, Nowa Ruda
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy
10.00–14.00 warsztaty: Nowa kultura polska. Prowadzą Edwin Bendyk, Dominika Kawalerowicz i Aleksandra Szymańska

JEDLINA-ZDRÓJ

Hotel Jedlinka
ul. Zamkowa 2, Jedlina-Zdrój
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

10.00 Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Festiwalu Góry Literatury: Prezentacja literatury polskiej. Wioletta Grzegorzewska i Małgorzata Lebda

Wioletta Grzegorzewska, poetka, prozaiczka i tłumaczka, autorka między innymi *Dodatkowej duszy*, *Wilczej rzeki* oraz najnowszej książki *Tajni dyrygenci chmur*, usiądzie na scenie obok Małgorzaty Lebdy, również poetki i od niedawna prozaiczki, autorki nie tylko *Mer de Glace* czy *Łakomych*. O początki ich twórczości, motywy i inspiracje będzie pytać Olga Wróbel.

WAŁBRZYCH

Stara Kopalnia w Wałbrzychu
ul. Piotra Wysockiego 29, Wałbrzych
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy
9.00–11.45 warsztaty: Czytając Palestynę. Prowadzi Bekriah Mawasi warsztaty w języku angielskim, tłumaczone na polski

Stara Kopalnia w Wałbrzychu
ul. Piotra Wysockiego 29, Wałbrzych
obowiązują bezpłatne wejściówki (do pobrania na stronie: <https://tiny.pl/d56f6f>), liczba miejsc ograniczona

od 12.00 akcja edukacyjna Tour de Konstytucja (współorganizator: Fundacja Aktywna Demokracja)

12.00 *Bralczyk o sobie*. Z Jerzym Bralczykiem rozmawiają Paweł Goźliński i Karolina Oponowicz (współorganizator: Wydawnictwo Agora)

Jeden z najbardziej znanych polskich językoznawców, krasomówca, specjalista od mowy polskiej i popularyzator wiedzy o naszym języku. Uwielbiamy go słuchać. Być może dlatego że twierdzi, iż „dobrze jest, gdy satysfakcja mówiącego nie przewyższa znacznie satysfakcji słuchających”. Tym razem Karolinie Oponowicz i Pawłowi Goźlińskiemu, redaktorom „Gazety Wyborczej”, opowiedział nie tylko o języku, ale przede wszystkim o sobie. We trójkę zdradzą nam, „dlaczego lepiej nie mówić wszystkiego, co pomyśli głowa”, i czy Bralczyk był szczery w książce.

13.30 Festiwal Tłumaczy Olgi Tokarczuk na Festiwalu Góry Literatury: (Nie)-przezroczysty tłumacz. Z Vyturysem Jarutisem (litewski), Marylą Laurent (francuski), Tapanim Kärkkäinenem (fiński) i Lidiją Tanuševską (macedoński) rozmawiają Lisa Palmes (niemiecki) i Lothar Quinkenstein (niemiecki) dyskusja w języku polskim

W trakcie dyskusji Lisa Palmes i Lothar Quinkenstein porozmawiają z pozostałymi panelistkami i panelistami o ich widzialności: czy obecność osoby tłumaczącej jest zauważona, zaznaczona na okładce, jaką funkcję pełni w czasie promocji książki, w jakim stopniu odgrywa rolę ambasadorską? Co robi, gdy nie tłumaczy? Goście i goście gościnie porozmawiają też o swojej twórczości, pasjach, zainteresowaniach i pracy naukowej, innymi słowy: o tym, co robią, by nie być przezroczyści.

15.00 Sylwia Chutnik, *Dintojra*. Z autorką rozmawia Aleksandra Majak (współorganizator: Wydawnictwo Znak Literanova)

Nowa książka Sylwii Chutnik to zbiór 11 opowiadań powstałych w latach 2015–2021. Narracje łączą motyw tytułowej „dintojry”, czyli w tłumaczeniu z hebrajskiego zemsty. Charakterystyczne dla pisarki skupienie na postaciach kobiet pozwala jej poruszyć problem wdrukowanego milczenia, przemocy seksualnej, wstydu. Opowiadanie kobiecych historii nie tylko przełamuje tabu, lecz także uruchamia w bohaterkach złość i chęć tytułowej zemsty. Krążąc wokół tematu feministycznego gniewu, porozmawiamy o przerywaniu milczenia, literaturze po #MeToo oraz wyzwaniach krótkiej formy.

16.30 *Prezydent*. Z Aleksandrem Kwaśniewskim rozmawia Aleksander Kaczorowski (współorganizator: Wydawnictwo Znak Literanova)

Zakończył karierę polityczną w wieku, w którym dziś wielu dopiero ją zaczyna. Był twarzą polskiej lewicy, współtworzył Konstytucję, wprowadził Polskę do NATO i Unii Europejskiej, odegrał istotną rolę podczas Pomarańczowej Rewolucji w Ukrainie – a wszystko to jeszcze przed pięćdziesiątką. Jak to jest: wymyślić siebie na nowo, odnaleźć się w dojrzałym wieku poza polityką, być mężem i ojcem dwóch słynnych kobiet i wydać bestsellerową biografię? O tym z Aleksandrem Kwaśniewskim porozmawia Aleksander Kaczorowski, współautor wywiadu rzeki *Prezydent*.

18.00 pokaz filmu *Kongres* Ariego Folmana. Po projekcji z reżyserem rozmawia Stanisław Beres

Ari Folman sięgnął po *Kongres futurologiczny*, czyli długie opowiadanie Stanisława Lema z 1971 roku, ale jego film nie jest po prostu ekranizacją antyutopijnej wizji polskiego pisarza. Reżyser sięga po elementy stworzone przez futurologa, wchodzi z nimi w dyskusję, interpretuje je na nowo i bawi się nimi, by stworzyć własną opowieść.

Stara Kopalnia w Wałbrzychu
ul. Piotra Wysockiego 29, Wałbrzych
obowiązują bilety

21.30 koncert: Pablopavo i Ludziki

KŁODZKO

Kłodzki Ośrodek Kultury
pl. Władysława Jagiełły 1, Kłodzko
obowiązują bilety

19.00 spektakl *Komediantka* Teatru Nowego Proxima (współorganizator: Powiat Kłodzki)

12 lipca | piątek

RADKÓW

Centrum Łąkowa 1
ul. Łąkowa 1, Radków
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org, liczba miejsc ograniczona
Latający Uniwersytet Ludowy

9.00–12.00 seminarium: Ciało, płeć, seks w filozofii. Prowadzi Magdalena Środa. Moduł I (współorganizator: Fundacja im. Heinricha Bölla)

NOWA RUDA

Miejska Biblioteka Publiczna w Nowej Rudzie
ul. Bohaterów Getta 10, Nowa Ruda
wydarzenie zamknięte

10.00–12.00 warsztaty kreatywnego pisania: O-po-wieść-o-graniczeniu. Moduł I. Prowadzi Karol Maliszewski

12.15–14.15 warsztaty kreatywnego pisania: O-po-wieść-o-graniczeniu. Moduł II. Prowadzi Miłka Malzahn

DZIKOWIEC

Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda, Filia Nr 1
Dzikowiec 95b
wstęp wolny, nie obowiązują wejściówki

Małe Góry Literatury

10.00–11.15 Barbara Sadurska, *Rada smoków*. Z autorką rozmawia Miłka Malzahn (współorganizator: Wydawnictwo Agora dla dzieci)

Autorka przyjeżdża na Małe Góry z nowym tomem z cyklu *Srebrny smok*. W pierwszej części poznaliśmy główną bohaterkę, dwunastoletnią Matyldę, która zamiast do wymarzonej Japonii wyjeżdża na wakacje do tajemniczego dziadka. W *Radzie smoków*, kolejnej części baśniowej opowieści, jej marzenia o spotkaniu z magicznymi stworzeniami nie bledną, a dziewczynka wraz ze swoją nową przyjaciółką Saszą wyrusza w niezwykle i niebezpieczny rejs. Miłka Malzahn zapyta autorkę nie tylko o smoki, ale też o podróże, odważne decyzje i wielką siłę przyjaźni.

ZAMEK SARNY

Zamek Sarny
Ścinawka Górna 40e
obowiązuje całodzienny bilet

12.00 Literatura kobieca nie istnieje. Z Sylwią Chutnik, Wiolettą Grzegorzewską i Karoliną Jaklewicz rozmawia Waldek Mazur (współorganizatorzy: Wydawnictwo Znak Literanova, Wydawnictwo W.A.B., Wydawnictwo Warstwy)

Samo określenie „literatura kobieca” ma w sobie coś deprecjonującego. Każe nam myśleć, że są tematy, które mogą (powinny?) zainteresować tylko kobiety. Trzy autorki, które wydały książki w tym roku, czyli Sylwia Chutnik (*Dintojra*), Wioletta Grzegorzewska (*Tajni dyrygenci chmur*) i Karolina Jaklewicz (*Luna*), dobitnie dowodzą, że nic bardziej mylnego. Ich pisanie różni wszystko: tematyka, język i bohaterki, które na kartach powieści spotkamy. Pisarki pracują literacko na innych rejestrach wrażliwości, operują innym humorem. Czy to oznacza, że brak im punktów wspólnych? To idealny pretekst, by w takim gronie porozmawiać.

13.30 Barbara Sadurska, *Bajka, Bajeczka*. Z autorką rozmawia Renata Przemysł (współorganizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Warstwy)

W swojej najnowszej powieści Barbara Sadurska opisuje losy dorastającej dziewczynki i dorastającego razem z nią terroru. *Bajka, Bajeczka* łączy przenikliwą opowieść o rodzinie ze wstrząsającym political fiction. Na tle małych, codziennych lęków, niesmacznych obiadów, brzydkich ubrań i okrutnych kolegów wybucha Wielka Historia. Książka ta to portret dzieciństwa jako czasu, w którym uczymy się zadawania i przyjmowania bólu, na zawsze żegnamy się z przyjaciółmi, wrogami i jesteśmy bardzo, bardzo samotni.

15.00**Bralczyk o sobie*. Z Jerzym Bralczykiem rozmawiają Paweł Goźliński i Karolina Oponowicz (współorganizator: Wydawnictwo Agora)

Jeden z najbardziej znanych polskich językoznawców, krasomówca, specjalista od mowy polskiej i popularyzator wiedzy o naszym języku. Uwielbiamy go słuchać. Być może dlatego że twierdzi, iż „dobrze jest, gdy satysfakcja mówiącego nie przewyższa znacznie satysfakcji słuchających”. Tym razem Karolinie Oponowicz i Pawłowi Goźlińskiemu, redaktorom „Gazety Wyborczej”, opowiedział nie tylko o języku, ale przede wszystkim o sobie. We trójkę zdradzą nam, „dlaczego lepiej nie mówić wszystkiego, co pomyśli głowa”, i czy Bralczyk był szczery we wspólnie napisanej książce.

16.30 Premiera „Notatnika Literackiego” z udziałem Katarzyny Kasi, Pawła Sołtysa i Krzysztofa Vargi. Wręczenie nagród w 6. edycji konkursu im. Tymoteusza Karpowicza na recenzję literacką (współorganizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Warstwy)

Pierwszy numer „Notatnika Literackiego” otwierała rozmowa z Olgą Tokarczuk, dlatego dziwić nie powinno, że w końcu pismo dotarło na Festiwal zainicjowany przez Noblistkę. Prezentacji podwójnego numeru „Notatnika” (nr 3–4), którego tematem przewodnim jest podróż, towarzyszyć będą głośne czytania tekstów (Kasia, Sołtys, Varga). A po nich rozstrzygnięcia w 6. edycji konkursu im. Tymoteusza Karpowicza na recenzję literacką. Na laureatki i laureatów – poza nagrodami finansowymi i publikacją w „Notatniku” – czekają cześć, chwała i odpowiedzialność za losy krytyki literackiej w Polsce.

18.00 O *Ziemi Ulro* Czesława Miłosza. Z Joanną Bator, Stanisławem Beresiem i Małgorzatą Lebą rozmawia Emil Pasierski (współorganizator: Wydawnictwo Znak)

Jednym z istotniejszych wydarzeń trwającego Roku Czesława Miłosza jest wznowienie jego głośnego eseistycznego tomu *Ziemia Ulro*, opatrzonego w niniejszej edycji przedmową Olgi Tokarczuk. Choć od pierwszego wydania dzieła minęło już niemal pół wieku, wiele wskazuje na to, że nadal pozostaje ono żywe w odbiorze i w wielu aspektach nie przestaje być aktualne. Niegdyś książka „zakazana”, czytana ukradkiem, z wypiekami na twarzy – a dzisiaj? O swoich perspektywach i doświadczeniach lekturowych opowiedzą goście spotkania.

19.30*O przeszłości. Z Aleksandrem Kwaśniewskim rozmawiają Katarzyna Kasia i Waldek Mazur

Jedyny prezydent w historii III RP, który wygrał wybory już w pierwszej turze. Współautor wejścia Polski do Unii Europejskiej i NATO, uczestnik Obrad Okrągłego Stołu (po stronie koalicyjno-rządowej). Ale kariera polityczna Aleksandra Kwaśniewskiego to nie tylko sukcesy. Dla wielu osób w latach 90. jego zwycięstwa zapowiadały powrót do polityki dyktowanej przez Kreml; zarzucano mu udział w aferze szpiegowskiej na rzecz Rosji, przeciwnicy polityczni dopuszczali się ataków na jego rodzinę. Wreszcie licząca dekadę prezydentura zaowocowała utraceniem wpływów we własnym obozie politycznym. Za punkt wyjścia do rozmowy o Polsce posłuży książka *Prezydent*, wywiad rzeka, który z Aleksandrem Kwaśniewskim przeprowadził Aleksander Kaczorowski.

20.50 pokaz filmu *Piękny dwudziestoletni* Andrzeja Titkova

Marek Hłasko żył krótko, ale intensywnie. Film jest więc raczej jedynie szkicem zaledwie przedstawiającym fragment tej biografii pełnej gwałtownych wzlotów i karkołomnych upadków. Główne świadectwo dają w nim dwie kobiety – matka oraz Agnieszka Osiecka, jedna z niespełnionych miłości pisarza.

21.30 koncert: Hurt

13 lipca | sobota

RADKÓW

Centrum Łąkowa 1
ul. Łąkowa 1, Radków
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org,
liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy

9.00–12.00 seminarium: Ciało, płęć, seks w filozofii. Prowadzi Magdalena Środa. Moduł II (współorganizator: Fundacja im. Heinricha Bölla)

ul. Leśna, Radków
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org,
liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy

9.00–11.30 warsztat-spacer: Sensoryczne czytanie lasu. Uważność w kontakcie z naturą. Las czytają Stoloelasy (współorganizatorzy: Stoloelasy, Park Narodowy Gór Stołowych, Fundacja im. Heinricha Bölla)

NOWA RUDA

Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie
ul. Strzelecka 2a, Nowa Ruda
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org,
liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy

9.00–11.30 warsztaty: Dzisiaj to już nic nie można powiedzieć! Warsztat języka wrażliwego. Prowadzi Lena Bielska

Miejska Biblioteka Publiczna w Nowej Rudzie
ul. Bohaterów Getta 10, Nowa Ruda
wydarzenie zamknięte

10.00–12.00 warsztaty kreatywnego pisania: O-po-wieść-o-graniczeniu. Moduł III. Prowadzi Zbigniew Kruszyński

ZAMEK SARNY

Zamek Sarny
Ścinawka Górna 40e
obowiązuje całodzienny bilet

12.00 głośna lektura: *Profesor Andrews w Warszawie*, czyta Olga Tokarczuk

Profesor Andrews w Warszawie, opowiadanie Olgi Tokarczuk z tomu *Gra na wielu bębenkach*, to jedna z niewielu pozycji w polskim kanonie lektur szkolnych, której twórca – w tym przypadku twórczyni – żyje. Wydawałoby się, że nie ma w tym niczego dziwnego – wszak klasyki literatury powstającej przez tysiąclecia jest znacznie więcej niż dzieł napisanych przez autorki i autorów żyjących. Z tego punktu widzenia, a także z perspektywy dystansu niezbędnego, by ocenić jakość dzieła, ta nierównowaga wydaje się oczywista. Jednak wraz ze zmianą czasów zmieniają się oczekiwania czytelników. Szczególnie młodych. I mają oni prawo czytać o problemach sobie bliskich i znanych. Korzystamy zatem z okazji, by zaprezentować ważny tekst współczesny w wykonaniu autorki bez szkolnego przymusu i narzucanej często interpretacji. A jak czyta Olga Tokarczuk – wszyscy wiemy.

13.00*O lekturach szkolnych. Z ministrami edukacji Barbarą Nowacką rozmawia Irek Grin

Z kanonem lektur szkolnych jest podobnie jak z taktyką gry polskiej reprezentacji piłkarskiej – każdy wie najlepiej, jak powinny wyglądać. Ścierające się poglądy na temat tego, co w literaturze najbardziej wartościowe, co da młodziemzi jakieś wyobrażenie o rzeczywistości, czego uczyć literackie arcydzieła, bywają dyktowane procesami niezrozumiałymi dla większości odbiorców literatury. Mając świadomość, jak trudno podejmuje się takie decyzje i jakie kompromisy towarzyszą ostatecznemu kształtowi listy lektur, zdecydowaliśmy, że nie o tytułach będziemy z ministrami edukacji rozmawiać. Porozmawiamy o roli ministerstwa w tych decyzjach, o rzeczywistym wpływie urzędników na zmiany kanonu i o kryteriach, jakimi się kierują. Innymi słowami: zapytamy o system, o narzędzia, jakimi dysponuje ministerstwo w kształtowaniu nawyków czytelniczych dzieci i młodzieży.

14.15 Michał Rusinek, *Nadbagaż, czyli opowieści podróżne*, Krzysztof Varga, *Ostrygi i kamienie*. Z autorami rozmawia Urszula Glensk (współorganizatorzy: Wydawnictwo Znak, Wydawnictwo Czarne)

Można podróżować, bezmyślnie odhaczając kolejne punkty z obowiązkowej listy zabytków. Można też podróżować, smakując miejsce, poznając to, co ukryte, nieopowiedziane. Najciekawsze jest to, co wymyka się sztafpowym opisom.

To, co łączy obserwację z doświadczeniem. W inny wymiar podróży zabierają czytelników Krzysztof Varga i Michał Rusinek. Ich książki, choć odmienne, łączy wątek drogi – mimo że każdy z autorów rozumie ją inaczej.

15.45 O niepodległości i spokoju. Z Jarosławem Kuiszem i Andrzejem Lederem rozmawia Michał Nogaś

To drugie z festiwalowych spotkań zainspirowane książką Katarzyny Kasi i Grzegorza Markowskiego *Siedem życzeń. Rozmowy o źródłach nadziei*. Wywiady z bohaterami spotkania: Jarosławem Kuiszem, historykiem państwa i prawa, oraz Andrzejem Lederem, filozofem kultury i psychoterapeutą, ułożyły się w tej książce – w sposób zapewne niezamierzony – w zajmujący i wzajemnie dopełniający się esej o współczesnej Polsce. Spróbujemy zrozumieć te zależności i rozwinąć idee, o których mowa w książce.

17.15 *O ahat ilī. Siostrze bogów* Olgi Tokarczuk i Zbigniewa Mikołajki rozmawiają Anna Augustynowicz, Stanisław Rosiek i Magdalena Środa (współorganizator: Wydawnictwo słowo/obraz terytoria)

Sumeryjska bogini wojny i miłości Inanna po raz kolejny stała się inspiracją dla Olgi Tokarczuk. W libretcie do opery *Ahat ilī. Siostra bogów* Aleksandra Nowaka autorka na nowo opowiada historię bogini, balansującej między światami żywych i umarłych. Opowieść dopełnia komentarz Zbigniewa Mikołajki. Jeden z najstarszych mitów stanowi przyczynek do rozmowy na temat uniwersalnych prawd dotyczących kondycji ludzkiej. Anna Augustynowicz, Stanisław Rosiek i Magdalena Środa wspólnie zastanowią się nad rolą mitu we współczesnym społeczeństwie. Porozmawiają o wyobrażeniach, lękach, niepokojach wpisanych w mityczne opowieści, a także o roli bogini Innany w kontekście rozważań na temat granicy między życiem a śmiercią.

18.45 pokaz filmu *Walc z Baszirem* Ariego Folmana. Po projekcji z reżyserem rozmawia Piotr Jakub Fereński

W kontekście wydarzeń ostatnich miesięcy w Izraelu i Gazie jako wyjątkowo ważne zapowiada się spotkanie z izraelskim reżyserem oraz scenarzystą filmowym Arim Folmanem, poprzedzone projekcją jego głośnego filmu *Walc z Baszirem*. Animowany dokument opowiada o wojnie w Libanie, w której Folman brał udział jako żołnierz armii izraelskiej. Nie chodzi jednak wyłącznie o sam konflikt na Bliskim Wschodzie, autor porusza bowiem kwestię świadectwa, pamięci indywidualnej i społecznej, a także tego, na ile możliwe jest wierne ukazanie dramatycznych wydarzeń z przeszłości. Walki, masakry, pogromy związane z wojną domową między Organizacją Wyzwolenia Palestyny, chrześcijańskimi Falangami oraz interweniującym wojskiem izraelskim wywołały traumę prowadzącą do swego rodzaju zbiorowej amnezji. Reżyser i główny bohater zarazem, tworząc film, stara się zrekonstruować przeżycia będące udziałem jego samego i innych żołnierzy. Pragnie rozpoznać przeszłość i przywrócić o niej pamięć.

21.30 koncert: Skalpel

WAŁBRZYCH

Muzeum Porcelany w Wałbrzychu
ul. 1 Maja 9, Wałbrzych
wstęp wolny, nie obowiązują zapisy

16.00 Literatura bez granic. Pasma czeskie na Festiwalu Góry Literatury. Z Anną Beatą Háblową rozmawia Anna Wanik

Anna Beata Háblová to czeska poetka, prozaiczka, teoretyczka architektury oraz urbanistka. Porozmawiamy o artystach pracujących w supermarkecie, o smutnych erotykach oraz o tym, jak przebiega proces porzucania młodziemczych iluzji. Anna opowie też o poetyckim rapie, który bardzo intensywnie uprawia, i o miejskich chwastach, a także zastanowimy się, czego dziś oczekujemy od filozofii.

14 lipca | niedziela

RADKÓW

Centrum Łąkowa 1
ul. Łąkowa 1, Radków
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org,
liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy

9.00–12.00 seminarium: Ciało, płęć, seks w filozofii. Prowadzi Magdalena Środa. Moduł III (współorganizator: Fundacja im. Heinricha Bölla)

KARŁÓW

Park Narodowy Gór Stołowych
obowiązują zapisy mailowe pod adresem lul@fundacjaolgitokarczuk.org,
liczba miejsc ograniczona

Latający Uniwersytet Ludowy

9.00–12.00 Las. Zmiany zachodzące w ekosystemie leśnym: wpływ zmian klimatycznych, różnica między ochroną czynną i ścisłą. Prowadzi dyrektor Parku Narodowego Gór Stołowych Bartłomiej Jakubowski (współorganizatorzy: Park Narodowy Gór Stołowych, Stoloelasy)

ZAMEK SARNY

Zamek Sarny

Ścinawka Górna 40e

obowiązuje całodzienny bilet

12.00*O wędrówce tusz. Z Bartkiem Sabelą i Sylwią Spurek rozmawia Karolina Kuszlewicz (współorganizator: Wydawnictwo Czarne)

Co roku zabija się około 70 miliardów zwierząt kręgowych na świecie. Ich przerobione na produkty ciała są wśród nas nieustannie obecne – na talerzach, w żółdkach, w butach, kurtkach, torebkach, oprawach kalendarzy. Jako żyjące, odczuwające istoty zwierzęta są jednak wciąż w większości niewidzialne. Trzymane z dala od oczu ich przyszłych użytkowników i posiadaczy, by nie psuć nastroju i nie obniżać pobytu. Bartek Sabela w *Wędrówce tusz* postanowił zajrzeć do Niemiejsc, w których toczy się nieżycie zwierząt. Porozmawiamy o nich z autorem i europosłanką Sylwią Spurek, radykalnie stojącą po stronie zwierząt pozaludzkich.

13.30 Rafał Siderski, Małgorzata Lebda, *Dopływy, drgania, powidoki i pieśni na brzegach*. Z autorem i autorką rozmawia Michał Nogaś (współorganizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Warstwy)

Wspólny projekt fotografa Rafała Siderskiego i pisarki Małgorzaty Lebdy bazuje na materiale zebranym podczas „Czytania wody” – przygody/przedsięwzięcia, w trakcie którego Lebda w ciągu 28 dni pokonała biegiem 1113 kilometrów. Wszystko to wzdłuż brzegów Wisły, od źródła do ujścia. Gest ten z jednej strony miał zwrócić uwagę na bieżące problemy związane z wodą (w tym plany budowy drogi wodnej E40), z drugiej miał być paliwem zasilającym wyobraźnię, badaniem empirycznym, podczas którego sprawdzi się, jak to jest towarzyszyć bytowi pozaludzkemu, jakim jest rzeka, przez długi czas i w takiej intensywności. W efekcie tej fotograficzno-literackiej kolaboracji powstała książka, która bada możliwości opowiedzenia o rzece z jak najmniej antropocentrycznego punktu widzenia.

15.00*Nowa kultura polska. Z Agnieszką Holland, Joanną Scheuring-Wielgus, Edwinem Bendykiem i Jackiem Dehnelem rozmawia Irek Grin

Wiadomo już, że w listopadzie odbędzie się Kongres Kultury. Oddolna z definicji inicjatywa ma na celu nie tylko diagnozę stanu kultury w Polsce, lecz także

definiowanie potrzeb, wypracowanie rekomendacji na przyszłość, projektowanie zmiany. Tą debatą chcielibyśmy się jako fundacja włączyć w przygotowania do Kongresu. Zaczniemy od próby zmierzenia się z definicją polskiej kultury w trzeciej dekadzie XXI wieku. Bo bardzo wiele zmieniło się od ostatniego Kongresu. Bardzo wiele zmienia się codziennie, a kultura, jak często powtarzamy, jest tą aktywnością człowieka (kto wie, czy nie najważniejszą), w której przyszłość może się materializować na długo przed tym, zanim stanie się teraźniejszością.

17.30 pokaz filmu *Zielona granica* Agnieszki Holland. Po projekcji z reżyserką rozmawia Katarzyna Borowiecka (współorganizator: Fundacja im. Heinricha Bölla)

Film *Zielona granica* Agnieszki Holland, który miał premierę we wrześniu 2023, wielu ludziom – nie tylko w Polsce – unaoczniał i uświadamiał tragizm sytuacji uchodźców na granicy polsko-białoruskiej. Przez te 10 miesięcy zmieniło się w Polsce niemal wszystko. Przede wszystkim władza, a to zapoczątkowało niełatwy proces przywracania w naszym kraju demokracji, praworządności, a niektórzy powiedzą nawet: normalności. Tylko na granicy czas jakby się zatrzymał. Zapytamy reżyserkę o to, jak po niemal roku od premiery patrzy na swój film, jego rolę, sytuację społeczną i polityczną.

21.30 koncert: Ørganek

BRZEG

Miejska Biblioteka Publiczna

ul. Jana Pawła II 5, Brzeg

16.00 Michał Rusinek, *Nadbagaż, czyli opowieści podróże*.

Z autorem rozmawia Małgorzata Kolankowska

(współorganizator: Rozczytana Aglomeracja)

wydarzenie towarzyszące

Podróże stają się dla Michała Rusinka inspiracją do opowiedzenia o miejscach odległych i bliskich. W swojej najnowszej książce prowadzi czytelników od Szamotuł do Hanoi. Z autorem porozmawiamy nie tylko o doświadczeniu bycia w drodze, odkrywaniu nowych miejsc i ludzi, lecz także o tym, jak przełożyć to doświadczenie na opowieść, jak obserwować, by dostrzegać to, co cenne, jak notować, by uchwycić to, co ważne, i to, co ulotne.

fot. Jerzy Wypych

Lokalizacje festiwalowe

BRZEG

Miejska Biblioteka Publiczna
ul. Jana Pawła II 5

DUSZNIKI-ZDRÓJ

Impresja Art. Resort
ul. Zielona 19

DZIKOWIEC

Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda
Filia Nr 1, Dzikowiec 95b

JEDLINA-ZDRÓJ

Hotel Jedlinka
ul. Zamkowa 2

KARŁÓW

Park Narodowy Gór Stołowych

KŁODZKO

Kłodzki Ośrodek Kultury
pl. Władysława Jagiełły 1
Centrum Aktywności Lokalnej
ul. Waleriana Łukasińskiego 43

LUDWIKOWICE KŁODZKIE

Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda
ul. Fabryczna 2
Galeria Ludwikowice
ul. Główna 65

NOWA RUDA

Miejski Ośrodek Kultury
ul. Strzelecka 2a
Rynek
Miejska Biblioteka Publiczna
ul. Bohaterów Getta 10
Galeria NOWA art. space
ul. Kościelna 23a
Pierwsza Pracownia Jagi Hupało
ul. Bohaterów Getta 12

OPOLNICA

Ostoja Sztuki
Opolnica 49

RADKÓW

Centrum Łąkowa 1
ul. Łąkowa 1
ul. Leśna

ŚWIDNICA

Miejska Biblioteka Publiczna
ul. Franciszkańska 18

WAŁBRZYCH

Muzeum Porcelany
ul. 1 Maja 9
Stara Kopalnia
ul. Piotra Wysockiego 29
Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego
pl. Teatralny 1

ZAMEK SARNY

Zamek Sarny
Ścinawka Górna 40e

Plan Zamku Sarny

